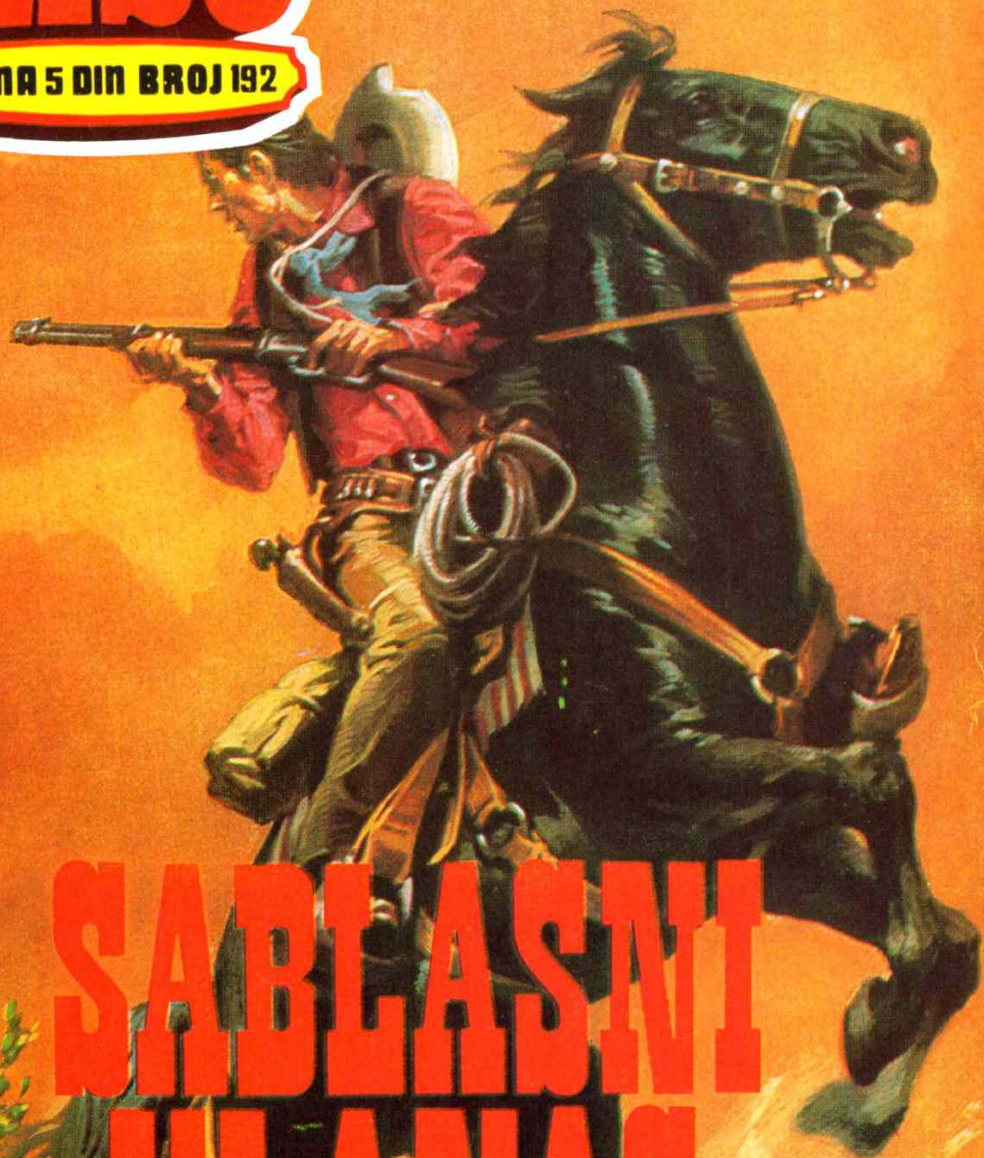

WESTERN ROMAN

LASO

CIJENA 5 DIN BROJ 192

**SABLASNI
KLANAC**

LOUIS L'AMOUR

SABLASNI KLANAC

»Laso« Nova serija 1977.

Louis L'Amour: SABLASNI KLANAC

Naslov originala: MUSTANG MAN

(Copyright: Bantam Books)

Recenzija: Gordana Mikulić, profesorica

Prijevod: Tomislav Odlešić

Urednik: Marcel Čukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR No-
vinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Za-
greb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Pretplata po broju 5 d

(pretplata se prima na onoliko brojeva koliko želi pretplatnik). Uplata na
račun 30101-833-42, »Vjesnik«

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00.

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF
74.00, SFRS 36.00 HFL 37.00 US\$ 15.00

Uplate na devizni račun: 30101-620-37-32000-256 Privredna banka Zagreb (za
»Vjesnik«)

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRB broj 2935/7 — 1973. — od 26. XI 1973.

I

Dok sam se na zadahtanu konju spuštao niz teško prohodne stijene, za mnom je jurilo pola stanovništva New Mexica, željnih da mi prebace preko glave omču za vješanje.

Nitko mi nije rekao kako treba čekati i dopustiti da mi rastegnu vrat, pa sam, kad sam ih vidio da dolaze, naprosto bio uhvatio najbližeg konja i dao se u bijeg. Krenuše za mnom. Vjerovao sam da će uskoro posustati, ali očito im je u toj zabiti nedostajalo zabave, pa su se zalijepili za mene i uporno me pratili.

Jurio sam pred njima što sam brže mogao, a konj je neko vrijeme trčao sasvim pristojno. Međutim, nastojeći da mi spasi kožu, iscrpio je svu snagu i sada mi je bio potreban svjež konj; ako ga uskoro ne pronađem, neće mi biti potreban nikada više.

Odjednom u dolini ugledah skupinu topola. One svuda nagovješćuju vodu, a gdje ima vode, ponajčešće ima stoke i najvjerojatnije, ljudi. A gdje ima ljudi, mogao bi se naći i konj. Stoga sam odmah konja potjerao brže i uzvitlao iza sebe nov oblak prašine.

Približivši se drveću, uistinu ugledah konje; bilo je među njima nekoliko vrlo lijepih grla. Odmah sam zavitlao lazo i uhvatio upadljiva mrkonju crne grive i repa.

Privukao sam ga do ograde i privezao o stup, pa skočio ne zemlju, skinuo sedlo i bacio ga na nj. Pritegnuo sam kolan i baš htio uzjahati kad začuh iza sebe škljocaj napetog udarača. Ukočio sam se kao klip. Iza mene je

bila puška, i to, prema zvuku sudeći, udaljena samo šest-sedam metara.

Jasno mi je bilo što to znači: moja mama nije imala glupu djecu. U mom zavičaju, u planinama Clineh u Tennesseeju, naučili smo vrlo rano rukovati oružjem, ali naučili i poštovati ga. Kad netko uperi pušku, nerazumno bi bilo pomisliti da je neće upotrijebiti.

— Stranče — progovori iza mene hladan i jak glas — čini mi se da niste osobito izbirljivi kad valja baciti sedlo na konja.

— Naprotiv, mislim da sam vrlo izbirljiv! Ako ovo nije najbolji konj u oboru, pokažite mi boljšega, pa ću premjestiti sedlo na njega.

On se tiho nasmije, no slutio sam da se puška nije pomaknula ni za centimetar.

— Dobro, odakle vam pravo na tog konja?

— Gledajte ono stijenje, pa kad nad njim ugledate prašinu, znat ćete razlog. Momci koji su mi za petama imaju uže i htjeli bi me zanjhati.

— Što ste uradili?

Osmjelio sam se i okrenuo. Preda mnom je stajao starac i držao uperenu pušku za lov na bizone, kalibra 0,50, koja je mogla u tijelu stvoriti rupu veliku poput šake. Bio je niska rasta i mršav, ali je imao upadljivo hladne oči.

— Izvukao sam revolver malo brže nego onaj drugi — rekoh. — To je bilo sve. Međutim, ja sam bio stranac, a onaj drugi je imao veliku družinu i mnogo prijatelja.

— Imate li neko ime? Kako vas zovu ljudi?

— Nolan Sackett.

— Čuo sam o vama. Priča se da ste odmetnik.

— Pogledajte onaj greben. Evo, sada se vidi prašina. Ovo nije pogodan trenutak za raspravljanje o ćudoređu. Nemamo vremena za razgovor o mojoj prošlosti... ako želim doživjeti budućnost.

On korakne u stranu, kako bi mogao vidjeti greben, pa upita:

— I što namjeravate Sackette?

— Čini mi se da mogu birati između užeta i metka, odnosno između užeta i kakve-takve nade. Smatraju me vrlo brzim revolverašem, pa ću prihvatiti risk i provjeriti mogu li vas poraziti.

— Ne možete Sackette, ali mi se sviđa vaša hrabrost. Popnite se na tog konja i bježite. Držite se ondje dna doline, pa vas neće vidjeti. Dopustite konju da se s vremena na vrijeme odmori i on će vas izvući iz škripca.

Prihvatio sam ponudu. No, prije nego što sam krenuo, dobro pogledah starca.

— Hvala! — Ako vam zatreba prijatelj, obratite se Nolanu Sackettu... ili bilo kojem Sackettu, jer mi smo složna rodbina.

Mrkonja je pojurio tako kao da ima pod repom vatru pa pokušava pred njom pobjeći.

Uskoro se preda mnom račvao klanac, a ja krenuh kroz ogranak koji se zove Yellow House. Za jedan sat, kad sam se ponovo uspeo na greben, prognositelja više nije bilo na vidiku, pa usporih mrkonju; prešao je u kratki galop, zatim produžio korakom.

Golemu su ravnicu presijecale mjestimice klisure i rječice, što su na sjeveru utjecale u rijeke Arkansas i Canadian. Bilo je to područje bizona i Indijanaca, i jedan je trenutak neopreznosti bio dovoljan da se izgubi glava. U to su područje prodrli lovci na bizone, dolazeći iz Dodgea, a tu i tamo htjeli su se naseliti stočari; međutim, najčešće se sve završavalo samo na zamislima.

Vrlo rano pojavile se odmetnici. Sjeverno od rijeke Canadian protezao se pojas nazvan Ničija zemlja, a istočno od njega bilo je indijansko područje. Nitko pri zdravoj pameti nije ulazio u taj kraj bez revolvera pri ruci i namjere da ga upotrijebi. Postojali su klanci poput Palo Dura i Yellow Housea, no stijenje je najčešće bilo nepro-

hodno, a vodu su pronalazili uglavnom samo oni koji su znali gdje je valja tražiti.

Bizoni su znali gdje je voda; znali su ne samo gdje su malobrojni nepresušni izvori i potoci, već su im bila poznata i jezera napunjena kišnicom, koja su katkad postojala tjednima, pa čak i mjesecima, ako bi pale obilne kiše. Često su, međutim, ta jezera nestajala već za nekoliko dana, pa praćenje bizonskih tragova nije uvijek obećavalo i vodu.

* * *

Moj dosadašnji život nije bio lak niti sam mogao očekivati lagodnu budućnost. Svi su moji putovi bili dugački, mukotrpni i prašnjavi, pratili su me žarko sunce i nepodnošljiva hladnoća. Za proteklih sam godina spavao pod krovom tek nekoliko puta.

Ljudi lako proglaše nekoga odmetnikom. To se i meni dogodilo. No nisam se osobito brinuo zbog njihova mišljenja. Vjerojatno im je smetalo što sam lutao.

Mi, Sackettovi iz planina Clinch, dobri smo ljudi, ali smo siromašniji i grublji od Sackettovih iz ravnice. Odrasli smo na neplodnoj zemlji, na kojoj je niklo više djece nego žita, no vrlo smo ponosni, a u to se doba ponos branio revolverom. Ne velim da je to bilo dobro, ali bilo je tako. U dvobojima nismo sudjelovali samo mi iz Tennesseeja niti su dvoboji bili isključiva osobitost Zapada. Dvobojima su se rješavali sukobi u cijeloj zemlji: navodno i u Evropi.

I Andrew Jackson, koji je postao predsjednik Sjedinjenih Država, sudjelovao je u nekoliko dvoboja revolverima; u jednom je ubio Charlesa Dickinsona. U borbi protiv Bentonovih ranjen je u rame. Pričalo se da je sudjelovao u stotinu i tri dvoboja, kao borac, sekundant ili gledatelj.

On je bio samo jedan od brojnih takvih boraca. Malo je uglednih ljudi izbjegavalo dvoboje pošto bi ušli u javni život, gdje ih je netko mogao oklevetati. Osim toga, među ljudima više nije mogao živjeti onaj tko se ne bi borio kad bi ga netko nazvao lažljivcem ili tko na bilo koji način ne bi štitio čast.

Moje borbe, međutim, nisu bile tako otmjene. Nisam sudjelovao u dvoboju, ma da bih obranio svoju čast. Čim sam dovoljno odrastao, krenuo sam na Zapad i nastojao se što bolje snaći. Kod kuće smo bili siromašni, pa su, kad sam otišao, morali hraniti jedna usta manje. U borbama u kojima sam sudjelovao protivnici su mi bili većinom priprosti grubijani koji su živjeli poput mene.

Dok sam jahao, promatrao sam ravnici što se sterala naokolo. Nigdje nijednog drveta ni grma; vidjela se samo niska, prašnjava trava i široko mutnoplavo nebo nad njom.

Skinuo sam otrcami stari šešir i obrišao u njemu kožnu vrpцу. Nikad nije izgledao naročito, a rupa od metka, što ga je ispalio jedan Klova prije nego je poginuo, potpuno ga je upropastila.

Gledajući ga, natmurio sam se. Svatko bi trebao da ima u svom životu nekoliko vrijednih stvari. Oduvijek sam čeznuo za odijelom iz trgovine, ali ga dosad nisam uspio nabaviti; nemam čak ni dobro sedlo. Novac se teško može prikupiti, osim ako neko ga posluži sreća na kartama ili ode na zlatna nalazišta. Neki znaju zaraditi, ali ja kao da nemam tu sposobnost.

Ipak, sada sam jahao na dobru konju, možda najboljem što sam ga ikada imao. Uistinu dugujem zahvalnost onom starcu. On mi se i svidio. Iskusam i nepokolebljiv, bio bi me probušio onom pušketinom da sam posegnuo za revolverom; međutim kad je vidio da sam u škripcu, spremno mi je pomogao.

Najednom ugledah neka kola.

Već nekoliko minuta promatrao sam nešto nalik bijelom oblaku nad obzorjem i nadao se da nije riječ o olujnom oblaku. U ravnici može u tren oka započeti paklenska grmljavina. Dabome, čovjek privlači munju jer je najviši, a pogotovo kad je na konju i ima revolver i pušku.

Produživši zamijetih da nije posnije-di oblak, već platnjeni krov kola. Kraj kola stajala je žena; iako sam bio udaljen najmanje dva kilometra, jasno sam razabrao da je žensko. Zbunio sam

se vidjevši da je sama, a još više kad nisam nigdje vidio ni konje, ni manje, ni volove.

Uznemirio sam se. Oni koji se u pre-riji nađu u nevolji spremni su poduzeti sve da bi se dočepali konja, a ja sam jahao na vrlo dobrom mrkonji. Stoga se nisam uputio ravno prema kolima, nego sam skrenuo u lukcu.

Žena mi počne mahati, ali ja sam joj odmahnuo i zaobišao je, pažljivo motreći nju i sve oko nje. Ruka mi je bila na pušci. Povremeno sam pogledavao tlo, jer sam htio otkriti odakle su stigla kola i što se dogodilo s konjima ili volovima, koji su ih dovukli.

Netko je pješice odveo konje... šest teških konja koji su dovukli kola i dva konja za jahanje.

Uskoro sam ugledao i tragove kola, koji su vodili onamo gdje su se kola zaustavila; tragovi su bili duboki, što je ukazivalo da su teško natovarana.

U tom času nešto se pomaknulo. Teško je opaziti čovjeka koji leži nepomično ako mu se odjeća stapa s bojom okoliša, ali pokret privuče pažnju. Netko je ležao potrbuške u maloj udubini i namjeravao se dočepati moje kože i mog konja kad se približim.

Zastao sam najmanje trista metara od njega i izvukao vinčesterku, pa nastavio jahati u krugu. On se morao neprekidno pomicati, kako bi me zadržao u vidokrugu, a kad sam objahao puni krug, shvatio sam da sam ga nadmudrio pa je odustao od namjere. Bio je tako pametan da ne opali dok nije siguran da će pogoditi prvim hicem a budući da sam ja jahao u krugu, zaista nije mogao biti siguran u to. Čak i da me s te udaljenosti pogodio mogao bih odjahati; ili se konj, ako bih pao, mogao prestrašiti i pobjeći.

Kružeci oko kola, mogao sam uperiti pušku u njega svaki čas, a istodobno sam ga prisilio da se miče onako kako to meni odgovara. Obratio se ženi, govoreći nešto što nisam mogao čuti iz daljine. Onda ustane, praznih ruku. Počeo sam se približavati, ne skidajući pogled s njih. On je još imao revolver, a nije mi se svidjelo ni to što je ona skrivala jednu ruku u naborima suknje. Jedno od njih, ili oboje, moglo bi iznenada opaliti. Imao

sam dojam da sam upao u zmijsko leglo.

Na pedesetak metara zaustavio sam se još jednom i pažljivo ih odmjerio pogledom. Pušku sam držao u desnoj ruci kao revolver, a iz tog sam položaja pucao vrlo spretno.

— Bacite revolver — rekoh mu. — upozorite nju da ću vas oboje ustrijeliti ne pusti li taj skriveni revolver.

— Pucali biste u ženu?

— Ako mi prijeti oružjem, ustrijelio bih je brzo kao i vas. Recite joj neka baci oružje, ako želite vidjeti današnji zalazak sunca!

On otkopča opasač i baci ga na zemlju, a žena priđe gunju kraj vatre i spusti na nj derindžer. Tada sam im se približio, gledajući ih onako kao što jaguar gleda čagrtušu.

On je bio vitak, žilav mladić, još gotovo momčić. Bješe odjeven u gradsko odijelo, sada prašnjavo. Lice mu je bilo četvrtasto i prilično ljupko ali oči mu iz blizine nisu bile tako ljupke. Djevojci je moglo biti najviše osamnaest godina, a bila je lijepa poput mlada konjića. Nalikovali su jedno drugome kao jaje jajetu.

Što se mene tiče, znao sam kako izgledam. Čeljust mi je bila četvrtasta, nos slomljen, a mojih gotovo stotinu kilograma bilo je ponajviše u prsima i ramenima. Opseg nadlaktica i vrata iznosio je oko četrdeset centimetara. Šake su mi bile velike i čvrste. Izgledao sam baš onako kako može izgledati onaj tko se rva sa snažnim bikovima, divljim mustanzima i još divljijim ljudima.

Vunena košulja na meni bila je nekoć crvena, a vjetrovka izrađena od kože crno-bijele krave. Ništa na meni nije bilo novo. Moja se odjeća odavno otrcala, natopila kišom i napunila pijeskom. Ni ja nisam bio drukčiji. Lice, preplanulo od sunca, bješe obraslo bradom, a nasuprot tamnoj koži zelene su mi se oči doimale svjetlijima nego što su bile.

Imao sam brižljivo podmazanu vinčesterku i dva revolvra s koštanim drškama, ali samo jedan sam nosio na vidljivom mjestu. Za pojasom mi je bio lovački nož, a na leđima, ispod ovratnika košulje, nož na bacanje.

Ovo dvoje na koje sam naišao nisu bili tako siromašni. Na kolima su se vidjeli tragovi putovanja, no još nedavno su bila nova; osim toga, oboje su bili prilično dobro odjeveni.

Zakačio sam koljeno na jabuku sedla, položio preko noge vinčesterku, tako da je cijev bila uperena prema njima, i počeo motati cigaretu.

— Idete dalje — upitah — ili namjeravate ostatu ovdje?

— Zao mi je što smo pobudili pogrešan dojam — odvrati mladić.

— Bili ste i u pogrešnu društvu... mislim na čovjeka koji vam je otjerao konje.

— Što vi znate o tome?

— Hm, vrlo je jednostavna pretpostavka da niste kola vi dovukli ovamo, a sada konja nemate.

— Mogli su ih otjerati Indijanci.

— Nije baš vjerovatno. Da su to oni uradili, ponijeli bi i vaše skalpove. Zacijelo je to učinio netko iz vaše družine, netko tko vas je htio ostaviti na cjedilu. Budući da vam se to dogodilo, namjeravali ste ubiti mene i odjahati na mom konju.

— Pomislili smo da ste Indijanac — umiješa se djevojka.

Na kilometar se jasno vidjelo da nisam Indijanac; no, više od te laži smetala me njihova hladnokrvnost. Bez oklijevanja bi ubili neznanca. Nisu namjeravali zamoliti pomoć, nego su odmah pripremili smrtonosnu zasjedu. Da sam se približio kolima čim je djevojka mahnula, bio bih sada mrtav a oni bi odjahali na mom konju.

Koliko sam bio oprezan, toliko bijah i znatiželjan. Zašto su u preriji? Tko su? Odakle su došli? Kamo idu? I, zašto ih je taj čovjek napustio i odveo im sve konje?

Odgovor na posljednje pitanje mogao se naslutiti... bojao ih se, ili je želio ono što je u kolima. Ako ga zanimaju kola, najlakše ih se može dočepati tako da otjera konje i skriva se dok njih dvoje umru ili poginu. To što se nalazile baš tu, usred pustoši, daleko od bilo kakva puta, potkrepljivala je tu postavku; nitko razuman ne bi se uputio ovuda kolima.

— Sjašite i pridružite nam se — reče mladić. — Upravo smo namjeravali piti kavu.

— Volo rado. — Sjahao sam i zadržao konja između njih i sebe. — U ovom je kraju suša, velika pa prija svaka tekućina.

Moje riječi kao da nisu djelovale na njih, što pojača moju slutnju da ne znaju u kakvu su škripcu. Jer vode nije bilo nigdje u okolici. Na bokovima kola visjela su dva bureta, vjerovatno već poluprazna, a do najbliže je vode ima šezdesetak kilometara.

— Upali ste u grdnu nevolju — promrmljao sam. — Bit ćete sretni ako se oдавде izvučete živi.

Oboje me pogledaju kao da me pokušavaju shvatiti.

— Kako to mislite? — upita djevojka.

— Do najbliže je vode, koliko znam, šezdesetak kilometara... ako potok nije presušio, a to se ponekad događa; ako jeste presušio, morat ćete prevaliti još tridesetak kilometara. Čak i kad biste mogli vući kola... to ne možete... trebalo bi vam nekoliko dana. Skrenuli ste s puta.

— Ovo je prečac.

— Onaj tko vam je to rekao nije vam baš sklon. Taj vas prečac može odvesti samo u pakao.

Oboje me netremice promatralo.

— Jedina vam je nada da pokušate pješice stići do vode — nastavio sam. — Izgledi su vam pedeset naprama pedeset.

— Ali, tu je vaš konj. — On me hladno pogleda. — Mogli bismo povremeno jahati na njemu sestra i ja.

Dakle, u životu sam sretao svakakve podmukle ljude, ali nikada nisam vidio nekoga poput njih. Vladali su se potpuno hladnokrvno. Bili su u nevolji, no držanje im je bilo takvo kao da nisu svjesni opasnosti, ili kao da su vrlo samouvjereni.

— Konj nije vaš, momče — rekoh — niti će vam pripasti. Čak i kad biste ga imali, ne biste znali kamo da krenete. Da znate put, ne biste dospjeli ovdamo.

Pogledali su se. Nisu mi vjerovali, i još su se željeli dočepati mog konja.

— Mogli biste se spasiti — nastavio sam — odjašem li oдавде i pošaljem nekoga sa zapregom da vam odvuče kola... dabome, ako pronađem nekoga tko bi htio doći ovdamo. U ovom su

kraju Komanči. Na sjeveru su Kiove, a na zapadu i jugu Apači. Nikoga ne privlači ovo područje.

Najednom naslutih da nisu zabrinuti zato što očekuju nešto ili nekoga. Znali su da će se nešto dogoditi. Sve što sam im ispričao nije ostavilo nikakav dojam na njih; oni samo čekaju.

Popodne se približavalo kraju i do mraka je preostalo samo nekoliko sati. Zar je u blizini još tko? Netko koga nisam ni vidio ni čuo?

Izenada mi leđima prostruje trnci od straha. Netko je u blizini... tu negdje i promatra me?

— Najbliže vam je naselje Borregos Plaza — rekoh — ili Fort Bascom, na zapadu. — Cijelo sam vrijeme pokušavao odgonetnuti s koje će mi strane zaprijetiti opasnost.

Oni su stigli s Istoka, no nisam ih smatrao žutokljuncima. Dakako, još štošta ne znaju o zapadu... ako uopće išta i znaju... ali se u divljini mogu snaći zbog svojih osobina: hladnokrvnosti i nemilosrdnosti. Imao sam dojam da su spremni ubiti čim im je nešto sumnjivo, bez kolebanja i provjeravanja.

Otkad sam napustio planine, družio sam se s grubim ljudima, koji su se često tukli i pili, no borili su se uvijek zbog srdžbe ili zbog novca; a kad bi i ubili, dogodilo se to zbog bijesa ili novca, ili možda zablude, no nikada nisu ubijali kao ovo dvoje.

Djevojka mi natoči kavu. Pretvarao sam se da popuštam kolan, no nisam to učinio. Bojao sam se da ću morati naglo odjahati i tada neću imati vremena da ga pritegnem.

Okrenuvši konja, krenuo sam prema njoj; no zadržao sam životinju između sebe i onog mjesta gdje sam naslućivao skrivenog protivnika... ako on postoji. Zastao sam kraj vatre i čučnuo. Letimično sam pogledao na onu stranu koja mi je bila sumnjiva i tada krajičkom oka opazio kako djevojka spušta nešto u džep na suknji.

Život mi je bio takav da me naučio neka suviše ne vjerujem ljudima. U brdima u Tennesseeju često smo trampili stvarčice, a još kao dijete sam spoznao, da, kad je riječ o trampu, ne smijem vjerovati ni vlastitom rodu. Bila je to neka vrsta igre. Svi smo izmjenjivali stvari. Uz čašicu ili oko

vatre najveselije su se priče pripovijedale baš o trampici i o onima koji su nasamareni. Tako sam, dabome, već od djetinjstva postao sumnjičav.

Kad mi je ta djevojka vlažnih očiju pružila kavu, uzeo sam šalicu, želeći da što prije srknem gutljaj i bojeći se istodobno da bi mi mogao biti posljednji. Stoga sam držao šalicu i pitao se kako bih mogao izbjeći da popijem kavu a da ne izazovem sumnju.

U mom je zavičaju živio jedan starac koji je satima i satima mogao pričati a da ne kaže ništa što bi ljudi upamtili; brbljao bi i brbljao, premećući riječi kao što se premeće sijeno. Sjetivši ga se, odlučio sam da i ja pokušam tako govoriti.

— Baš mi je drago što sam vas ugledao, ljudi — rekoh — jer sam već dosadio sam sebi. Mogao sam pričati jedino konju. Vi niste nikad razgovarali s konjem? Dabome, gospođice, nikad niste jahali sami kroz pustoš. Iskreno rečeno, u ovom kraju konji znaju najviše o onom što se događa. Svi im pričaju o svojim mislima. Meni se jednom dogodilo da tjednima nisam mogao ni s kim razgovarati. Nije to ništa čudno. Pogledajte, na primjer, ovaj kraj. Može se jahati danima da se ne naiđe ni na kakav humak, a kamoli na čovjeka i konja. Možda bi se vidjela poneka američka antilopa ili stado bizona, ali i oni su već rijetki. Tu i tamo jednoličnost, razbiju oblaci, i možda, supovi. Ništa se drugo ne vidi. Uostalom, putovanje kroz takav kraj nije onakvo kao što ste zamišljali. Krenete li odavde na zapad, što ćete naći? Klanac, dubok stotinu ili stotinu pedeset metara. Bočne su mu stijene strme, i možda ćete morati prijeći kilometre i kilometre da biste sišli u nj, ili iz njega izašli. Takav klanac opazite tek kad na nj nabašete; iz daljine ne vidite ništa. Ja sam, na primjer, jednom neočekivano naišao na indijanski logor u kojem je bilo između sedam i osam tisuća konja; neke su životinje bile prekrasne.

Oboje su me gledali. Držao sam šalicu u ruci i mahao njome dok sam govorio. Razbrbljao sam se baš kao onaj starac u brdima.

— A Indijanci su posebna priča — nastavih. — Kad bih ugledate, već su

svuda oko vas. Naročito ih zanimaju žene. Ako doznaju da je s vama ženska, progonit će vas kilometrima. Iskreno rečeno, vrlo lako biste mogli stradati. Svaki bi vas Komanch, čak i vrlo mlad ratnik, oboje mogao pobiti, prije nego što biste i naslutili da se prišunjao. Velim vam, bez tuđe se pomoći ne možete izvući odavde. Zapeo vam je za oko moj konj? Kad biste oboje jahali na njemu, on ne bi mogao prijeći ni pola one udaljenosti koja vas očekuje. A kola biste morali ostaviti ovdje; budući da su tako teška, potrebno je šest volova da ih odvuče.

— Zašto mislite da su kola teška? — zapita mladić.

Nakesio sam mu se i drškom šalice podigao šesir sa čela.

— Hm, vidio sam tragove! Urezali su se duboko u zemlju. Osim toga, mogao bih se kladiti da Indijanci znaju gdje ste i da se već približuju.

— Ne budite smiješni — reče djevojka. — Da znaju gdje smo i da žele napasti, već bi odavno navalili.

— Tako vi mislite — odvratio sam, smijući se, — ali oni tako ne misle. Znaju kako ste se uputili i znaju da je pred vama onaj klanac. Odlučili su da vas pričekaju; vjerojatno su se ulogorili negdje ispred vas. Kad se toliko približite da više nećete morati daleko nositi svoje stvari, pojavit će se i napasti vas. — Iznanada pogledah u šalicu. — Gle, gle! Ja tu brbljam i brbljam, a kava mi se ohladila.

Govoreći to, prolio sam kavu i lijevom rukom uzeo lonac. Prije toga sam šalicu spustio na zemlju. U desnoj sam ruci još držao vinčesterku. Napunio sam šalicu do trećine, promućkao kavu i opet je izlio.

— Tako ću zagrijati šalicu — rekoh. — Odvratna mi je kava u hladnoj šalici. — Nakon toga ponovno napunim šalicu i nagnem se natrag. — Gdje sam ono stao?

Zanimljivo je bilo gledati im lica. Nisu bili naćisto da li ih vučem za nos ili sam samo priglup. On se razočarao, a ona se tako razbjesnjela da je malo problijedjela. Progutao sam nekoliko gutljaja vruće kave, i prijala mi je.

Sjedeći tako, pijući kavu i praveći se da se ne obazirem na njih ni bilo

što drugo, nisam bio osobito zabrinut. Krajičkom sam oka mogao vidjeti istočnu stranu, ondje gdje je bio klanac... A tako se najlakše može otkriti micanje... i zadržao konja u vidokrug. Kola su bacala sve veću sjenu.

Iznenada, moj mustang načuli uši. Spustio sam šalicu na zemlju.

Taj je konj, kao i svi odrasli u divljini, vrlo brzo opažao sve što bi se micalo. Većina konja ima dobar vid i sluh, ali divlji najlakše upoznaju na opasnost. Njegove su me uši opomenule da se onaj koji vreba počeo micati.

Da sam se naglo pomaknuo i pokušao pobjeći, izazvalo bih borbu koju sam htio izbjeći.

U preriji je bilo vrlo malo zaklona. Kad bih pokušao odjahati, vjerojatno bi sve troje pucalo za mnom. Najbolje je da pričekam mrak, doduše, svaka minuta čekanja povećava opasnost, jer u tami mi se mogu lakše prišunjati.

Uzevši sve to u obzir, uperio sam vinčesterku i pogledao mladića, koji je stajao kraj sestre.

— Želite li stići na cilj čitavi — rekoh — naredite svom prijatelju da ustane i pride uzdignutih ruku.

To ih je pogodilo kao malj. Samo su me gledali, a ja sam napeo pušku.

— Ne znam o čemu govorite — prozbori naposljetku mladić, malo problematiji.

— Samo mu vi doviknite i recite što želim. Ako to ne učinite za trideset sekundi, postat ćete hrana lešinarima i mravima.

— U prvi mi čas nije htio vjerovati, a kad je povjerovao, nije me htio poslušati.

— Vi ste prvi na redu — rekoh — zatim djevojka, pa onaj treći. Imate još deset sekundi!

Prst mi se zgrčio na okidaču.

II

— Andrew — dovikne djevojka — pride uzdignutih ruku.

— Sylvie — pobuni se njen brat — on ne bi pucao. Ne bi se usudio.

— O da, pucao bi — reče Sylvie. — Ubio bi te bez oklijevanja, Ralphe, a vjerujem i mene.

Iz mraka se začuje šuškanje, zatim nam se približi debeo momak priglupa lica. Moglo mu je biti samo sedamnaest godina, ali imao je pušku za odrasle.

— Baci oružje — rekoh, ali očekivao sam da bi mogao pucati.

Pogledao me, zatim mu pogled prijeđe na Sylvie... Na nju, a ne na brata!

— Poslušaj ga, Andrew!

Kolebljivo je spustio pušku na zemlju, zatim je naglo sjeo i prekrizio noge.

— Kao što rekoh, ne želim nikakve neprilike ni sukobe, no navikao sam na njih. Prate me cijelog života. Savjetujem vam da ubuduće budete oprezniji. Uvjerit ćete se da su ovdje prilike drugačije nego na Istoku i da mnogi najprije pucaju i tek tada ispituju... ako ih uopće nešto zanima. Slušajte, okanite se misli o napadu na mene, a ja ću pokušati izvući vas oдавде.

— Zašto biste to učinili? — promrmlja Ralph.

Njegovo me pitanje natjeralo na razmišljanje.

Uistinu, zašto ne bih odjahao i prepustio ih sudbini koju su zaslužili?

— Imate oružje — rekoh — pa ne bih htio da ono padne u ruke Indijancima.

Nisu mi vjerovali, ne bi povjerovali ni u kakav razlog koji nije bio potpuno sebičan.

— Na koju god stranu pošli — nastavio sam — malo je vjerojatno da ćete sresti nekoga uokrug stotinu i pedeset kilometara. Čujem da su se lovci na bizone ulogorili u sjevernom dijelu klanca Palo Duro, a naselja na zapadu udaljena su gotovo trista kilometara.

Sjedili su i promatrali me, razmišljajući o svakoj mojoj riječi.

— Tko vas god je doveo ovamo, namamio vas je u klopku. Međutim, postoji nada da ga uhvatim i vratim konje.

— Kad biste uspjeli vratiti te konje i ubiti lopova kojih ih je ukrao — reče Ralph — dao bih vam pedeset dolara.

— Neki bi to učinili za takvu plaću — odvratio sam — ali ja nisam takav. Međutim, lakše mi je vratiti vaše konje nego što bi bilo pronaći nekoga

tiko će doći po vas. — Ustao sam. — Odjahat ću za njim.

Odmah su i oni ustali, gledajući me napeto, spremni da iskoriste prvu povoljnu priliku.

— Zašto ne biste ostali i krenuli ujutro? — predloži Sylvie. — Ne možete noću pratiti trag.

Uhvatio sam uzde i okrenuo konja tako da sam ih gledao preko sedla, a onda hitro uzjahao, spremno držeći pušku i nehajno uperivši cijev prema njima.

— Nije potrebno da motrim trag — odgovorih. — On će odvesti konje do vode i zato ću krenuti na tu stranu.

Okrenuo sam konja i držeći ih na nisanu odjahao oko logora u polukrugu što se širio, dok se nisam prilično udaljio u mrak, a onda naglo promijenio smjer i potjerao konja.

Pošto sam se udaljio oko dva kilometra, zastao sam, skinuo šešir i obrišao znojno čelo. Zadali su mi grdnih muka. Tada produžih kroz noć, orijentirajući se prema zvijezdama. Slutio sam gdje ću naći one konje; ako ih zateknem na predviđenom mjestu, pažljivo ću ocijeniti položaj prije nego što poduzmem nešto. Iako mi se ono troje nije sviđalo, nisam ih mogao ostaviti da umru u preriji: pogotovu nisam mogao prepustiti takvoj sudbini djevojku.

Noć je bila hladna. Nisam se zadržavao, premda mi je konj bio umoran, jer se vladao prilično živahno. Vjerojatno se ni njemu nije sviđjelo ono troje, pa se htio što više udaljiti. Ipak, s vremena na vrijeme bih sjahao i pješao kako bih ga malo poštediti. Mrkonja je toga dana, prevalio dalek put jer sam ga od ranog jutra nemilice tjerao.

Znao sam za udolinu široku samo pedesetak metara, u kojoj ima vode, trave i nekoliko topola. Pričao mi je o njoj jedan Komančero, koji je ondje napajao stoku kad bi je iz Santa Fea tjerao Komančima. Možda je ta udolina poznata i čovjeku kojeg slijedim, pomislim iako malo ljudi zna za nju. Ako tamo napoji konje, mogao bi ih tjerati na sjever i nakon tridesetak kilometara stigao bi do niza lokava okruženih topolama i vrbama, tada se više ne bi morao brinuti zbog vode.

Posljednje su svijetlucave zvijezde bile već nisko na nebu kad sam se približio pojilištu. Začulo se potihlo rzanje nekog konja, onda iznenadno tapkanje, a zatim nastala tišina.

Hitro sam skočio s mrkonje i šmugnuo ulijevo, gdje je jedna topola bacala sjenu. Tu sam se šćućurio i čekao.

Vrijeme je sporo prolazilo. Nestrpljiv zato što je voda vrlo blizu, mrkonja napravi nekoliko koraka prema lokvi, držeći glavu u stranu kako ne bi nagazio na uzde. Baš to sam i očekivao. Onaj koji čeka pomisliti će da je zalutao konj bez jahača... Bar sam se nadao da će to zaključiti.

Međutim, mrkonja je bio pravi mustang i nije htio krenuti ravno prema vodi. Načulio je uši i kratko zarzao, a iz udoline mu je odmah odgovorilo rzanje. Poslije nekoliko trenutaka mrkonja krene no opet zastane. Samo, ovoga se puta zaustavio zato što se nekome približio.

Čekao sam. Uskoro začuh tih glas koji se ulagivao. Pokušavao je domamiti moga konja, kako bi mogao uhvatiti uzde. Znajući da sam ja u blizini, mrkonja nije htio dopustiti da ga dohvatne tuđa ruka. Da je zalutao, možda bi dopustio da ga stranac uhvati... bar, dok je imao na sebi sedlo.

Mrkonja se iznenada poplaši i odskoči; očito, čovjek ga je pokušao uhvatiti, a to je bio znak da je već nestrpljiv.

Konj uzmakne još jedan korak i zastane, a ja sam čekao. Prođe pet, možda i deset minuta, a onda čovjek izađe iz mraka i posegne za uzdama. Konj ustukne dva koraka, a ja bih ga najradije zbog toga poljubio, jer je čovjek krenuo za njim.

— Stoj! — rekoh tako glasno da me mogao čuti, ali ne preglasno, i istodobno sam napeo pušku. On se pomakne kao da namjerava šmugnuti u zaklon, pa odmah dodam: — Ne pokušavaj ništa! Ne možeš uspjeti.

— Tko si ti?

— Litalica. Ovo je moj konj.

— Mislilo sam da je zalutao.

Dok je on govorio, ustao sam i krenuo prema njemu.

— Nisam vidio nikoga u blizini — doda.

— Nisam ni htio da me vidiš. Ne gubi živce... prst mi podrhtava na obaraču.

Okrenuo se prema meni, zdepast, širokih prstiju. Promatrao me. Lice mu je bilo u sjeni.

— Do vraga, pa ti si Nolan Sackett! — progovori iznenada.

— Otkopčaj opasač!

— Čekaj malo, ja sam...

— Ako želiš doručkovati — rekoh, gubeći strpljenje — baci opasač!

Posegnuo je za kopčom, buneći se.

— Slušaj, Sackette, ja sam Steve Hooker. Sreli smo se jednom u indijanskom području, i nemaš nikakvih razloga da se tako vladaš prema meni.

— Možda imam, možda nemam.

Kad je otkopčao opasač i bacio ga na zemlju, naredio sam mu da uzmakne, — tada sam podigao opasač i prebacio ga preko ramena.

Uhvativši mrkonjine uzde, krenuh za svojim zarobljenikom u udolinu.

Ondje su bili na okupu konji koje sam tražio. U vrbiku je gorjela vatrića, koja se nije mogla vidjeti izvan udoline. U nos mi se uvlačio miris kave, i sjetlo da cijeli dan nisam pojeo ni zalogaj hrane.

Pošto smo se približili vatri, naredio sam mu da se okrene licem prema meni. Tada sam ga prepoznao. Nekoć je bio kočijaš u prijevozničkom poduzeću, ali su ga otpustili zato što je prodavao krmu koja je pripadala njegovim poslodavcima. Svojedobno je u Ford Griffinu ubio Indijanca koji je pokušao živjeti među bijelcima. Nisu ga, na žalost, zbog toga kaznili ali su ga poslije svi izbjegavali.

Svezao sam mu ruke na leđima, zatim sputao gležnjeve i koljena, pa postavio ondje gdje sam ga mogao vidjeti. Skinuo sam s mrkonje sedlo i dopustio konju da se valja u prašini, a onda sam ga brižljivo istrljao suhom travom. Privezao sam ga ondje gdje je mogao pasti i doći do vode bude li žedan.

Izvadivši iz svog zavežljaja komad slanine, narezao sam je na kriške u tavu i uzeo pola hljepčica što sam ga donio iz grada. Dok sam pržio slaninu, pio sam kavu i nehajno razgovarao o Indijancima.

— Odakle ti konji? — zapitah iznenada.

— Moji su. Tjeram ih na zapad da bili ih prodao u New Mexico.

— Takve priče pričaj žutokljunci — a ja dobro znam da nitko pametan ne dolazi u ovaj kraj sam, pogotovo ne s konjima. Uostalom, dojahao sam s juga — dodao sam.

Na to nije rekao ništa, iako se vidjelo da razmišlja i pita se da li sam vidio kola.

— Kako si me pronašao? — promrmrlja napokon.

— Ostavio si tragove, pa sam ih slijedio... a ostavio si i jednu ženu, koju bi mogli uhvatiti Indijanci.

— Ona nije žena! To je paklenski đavao! Prava pravcata vještica!

— Meni se učinila mladom i privlačnom. Nije pošteno ostaviti neiskusne došljake u onakvu kraju. — Zašutio sam, okrećući vilicom slaninu, zatim dodao: — Ljudi bi te mogli zbog toga linčovati.

— Pa, oni bi me bili ubili! Namjeravali su to. Čuo sam ih.

— Gdje si ih pokupio?

— Sreo sam ih u Fort Worthu. — Oklijevao je, onda nastavi: — Bili su otmjeno odjeveni i doimali se tako kao da imaju novaca. Slušao sam ih kako se raspituju o kraju zapadno od Griffina.

— Tako?

— Slušaj, Sackette, ti si pametan momak. Zašto bi dvoje dobro odjevenih žutokljunaca zanimao ovaj kraj? Ovdje žive samo bizoni i Indijanci, a nema raskošnih hotela ni bilo čega što bi takve ljude privuklo.

— I, što ih je privuklo?

— Zlato! Velim ti, hrpa zlata. Zar misliš da traže pašnjake za stoku? Taman posla. Ono što oni traže može se odnijeti, i ja vjerujem da je odgovor u onim kolima.

— Što je u njima?

— E, to je zagonetka. Nisu mi dopustili da zavirim u njih, a ja sam neprekidno pokušavao. Možda su me baš zato i htjeli ubiti.

— Kamo su se uputili?

Steve Hooker je šutio, vjerojatno ocjenjujući koliko smije reći a koliko mora zatajiti. Ja sam za to vrijeme

počeo jesti slaninu i kruh, koji sam prepržio na masti. Bio sam tako gladan da bih pojeo i tavu, no morao sam se zadovoljiti s desetak debelih kriški slanine i pola krušćica. Osim toga, popio sam gotovo svu Hookerovu kavu.

— Najpametnije ti je da mi ispričaš istinu — rekao. — Još se nisam odlučio hoću li te odvesti k njima ili ostaviti ovdje. Govori otvoreno, pa se možda izvučeš.

— Kakve su to riječi? Mogla bi se sreća osmjehnuti mama obojici.

! Poslije jela sam se osjećao mnogo bolje. Sjao sam i zagledao u konja kako pase. Bio sam vrlo zadovoljan svijetom. Međutim, imao sam tog čovjeka i nisam mu nikako mogao vjerovati.

— O čemu su te ispitali?

— A, znali su ponešto. Vjerojatno su štošta pročitali ili čuli, no bili su upućeni i u pojedinosti. Hoću reći, znali su kamo ići.

Postepeno se raspricao. Sljedio ih je kad su otputovali kočijom iz Fort Wortha u Fort Griffin; zapravo vozio se s njima u istoj kočiji. Šutio je slušajući pitanja koja su postavljali. Djevojka je vrlo spretno navela na razgovor dvojicu zapadnjaka; ponajviše su je zanimala imena mjesta... govorila je da su vrlo živopisna.

— Kojih mjesta?

— Cross Timbers... Llano Estacado... Boggy Depot... Rabb Ears. — Hocker se promeškoltio, no nisam se obazirao na njega, što me šutke opominjao kako bih ga mogao privremeno odvesti. To mi nije bilo ni na kraj pameti. — Nagovorila ih je da se raspricaju o tim mjestima.

— Zar je što pitala?

— O, ispitala ih je pola noći. Postavila je svu silu pitanja. Brat joj je naposljetku zaspao, ali ona nije. Nastojala je što više doznati. Ponajviše se vraćala na Rabb Ears.

Otišao sam do nuba vrbika i natragao granja sa srušenog stabla. Vrativši se, pojačao sam vatru kako bih skuhao još jedan lonac kave. O Rabb Ear-su sam znao ponešto, a čuo sam i poneke priče. Vjerojatno je i Steve Hoo-

ker čuo te priče, što su se prepričavale oko vatri. Kao što je rekao, uistinu se nije moglo zamisliti zašto bi takvi ljudi krenuli u ovaj kraj.

— Bogami, odveo si ih daleko s puta — promrmljao sam. — Onamo gdje ne mogu sresti nikoga tko bi im rekao istinu.

— Kad smo doputovali u Griffin — reče Hooker — prišao sam joj i kazao kako sam čuo da joj je potreban kočijaš, a ja poznajem vrlo dobro područje na zapadu. Nakon toga je kupila konje i kola sa svom opremom. — Pogleda me. — Ta cura me plašila, kunem ti se! Uznemiravao me njezin pogled. A onda sam, jedne večeri, čuo njihov razgovor. Mislili su da sam odveo konje do vode; ja sam ih i odveo, ali sam se vratio kako bih prisluškivao. Prve riječi koje sam čuo bile su njene: »Naravno, zašto bismo trošili novac na njega? Kad stignemo do Rabb Earsa, znat ćemo kojim se putom moramo vratiti, pa ćemo ga ubiti.« Najviše me zaprepastilo to što je govorila sasvim mirno, kao da pita koliko je sati. Sutradan sam počeo skretati prema jugu. Htio sam da zalutaju, tako da se ne znaju sami vratiti. Tada bih im bio potreban. Nakon toga sam se malo zamislio.

— Znam, počeo si razmišljati o opremi. Računao si koliko bi dobio za nju u Cherry Creeku ili u Santa Feu. Imao bi šest lijepih konja, nova kola i ono što je u njima.

— Dobro, kakvo je zlo u tome? Oni su me namjeravali ubiti.

— Kako si im uspio pobjeći? Zar nisu bili sumnjičavi?

— O, bili su, i te kako! Uvijek su me promatrali. Samo, ja sam im rekao da ćemo se ulogoriti kilometar od vode... da bismo izbjegli komarce.

— Tada si im pobjegao i krenuo ova-mo?

— Da. Ti me žutokljunci ne bi pronašli. Trebalo je samo da čekam, strpljivo čekam, i kola bi bila moja.

A što je s Rabb Earsom?

— Tko bi to znao? Ona je pokušavala doznati što više od mene, ali ja sam šutio. Nagovijestio sam samo da znam ponešto i da bih u pravu trenutku mogao progovoriti!.

— Što si joj rekao?

— Da je kraj Rabbit Ears (zečje uši, nap. prev.) prozvan tako prema jednom indijanskom poglavici. Samo sam to rekao.

Činilo se besmislenim da netko doputuje čak s Istoka samo zato da bi posjetio planinu Rabbit Ears, kao planina nije bila ništa osobito. Ne baš daleko od nje na zapadu uzdizale su se prave planine, prekrivene šumama i velik dio godine snijegom. Rabbit Ears nije baš ni po čemu bila značajna. Međutim, možda je djevojku zanimalo nešto drugo, pa je pitanjima samo prikrivala pravi cilj.

— Što namjeravaš? — prekine me u razmišljanju Hooker.

— Vratit ću im konje, a oni neka sami odluče što će učiniti.

— A što će biti sa mnom?

— Ti se izvuci odavde kako znaš i umiješ. Nisi početnik. Uostalom, sâm si se uvalio u ovo.

— Ostavit ćeš me ovdje bez konja?!

— Ne. — Nakesih mu se. — Možeš se vratiti k njima i raditi za njih, ako želiš. Kad netko započne igru kakvu si ti započeo, mora prihvatiti i rizik.

Sjaj vatre sablasno je poskakivao po tamnim, krhkim granama vrba, ispruženima u vis poput ruku. Prišao sam sedlu uzeo gunjeve i prostro ih blizu vatre, ali u sjeni. Nabacao sam još granja na vatru, izuo čizme i pripremio se za počinak. Iz zavežljaja sam izvukao mokasinke i obuo ih. Možda ću morati usred noći skočiti i neću imati vremena navući čizme.

Tada sam prišao Hookeru, odvezao ga i dopustio mu da se razgiba, a zatim ponovno svezao. Znao sam da je opasan, pa sam, dok je bio odvezan, stajao podalje od njega i držao u ruci pušku.

Pošto sam ga ponovno svezao i pokrio njegovim gunjem, legao sam. Prije nego što sam zaspao, razmišljao sam o Rabbit Earsu i pitao se što ono dvoje traži ondje. Čudno, nisam im još čuo ni prezimena, a ona bi mogla nešto značiti.

Doduše, mi na Zapadu ne pridajemo nikakvu važnost prezimenima.

III

U zoru sam odveo Hookera iz udoline i dao mu čuturu, zavežljaj s hranom i oružje bez metaka. Opasac s municijom bacio sam tek kad sam se udaljio trista metara. Tu će ih lako pokupiti. Potom sam okupio konje i krenuo.

Iskreno rečeno, nimalo se nisam radovao što se vraćam onim došljacima. Donekle sam mogao razumjeti Hookera, iako ja ne bih nikada ostavio ženu u divljini.

Vraćajući se, neprekidno sam imao na umu kako im ne smijem pružiti priliku da me zaskoče. Vidio sam već u svom životu nekoliko ubojica, ali još nikada nisam sreo nekoga tko bi bio tako spreman ubijati kao oni. Očito, cilj koji je pred njima takav je da u svakome vide neprijatelja. Ne žele da se bilo tko mijša u njihove poslove, čak ni da zna što namjeravaju.

Dobro, ja im neću biti dadilja. Suviše mi je drag miran san. Vratit ću im konje, pa neka se izvuku odavde svojom snagom i vlastitom vještinom.

U susret mi je krenula djevojka. Bila je mamac, to sam dobro znao, no vjerujte bila je izvrstan mamac. Uostalom, bila je toga svjesna. Kad me ugledala, pošla je prema meni, zaobilazeći bodljikavo raslinje i jazbine prerijskih pasa, a onda je zastala i pričekala da dojašem do nje.

Pušku sam bio položio preko sedla, tobože nehajno, no cijev ju je pratila dok je trčala. Međutim, kad je zastala, izvadila je ruke iz skutova, pa sam vidio da u njima nema ništa.

— Evo vaših konja — rekoh — Ostalo ovisi o vama. Savjetujem vam da se vratite u Fort Griffin. Nije vam mjesto u ovom kraju.

— Zašto govorite tako? — Osmjehnula mi se. — Učinilo mi se da vam se sviđam.

— Vrlo ste zgodni Sylvie, a pouzdani kao čegrtaša. Poslušajte moj savjet i otidite odavde. Vratite se na Istok, kamo i pripadate.

Ona se približi i pogleda me krupnim, tamnim očima.

— Podite s nama. Molim vas! Potrebni ste nam, gospodine Sackette. Ovdje

smo potpuno sami, a ova dvojica nisu još nikada upravljala kolima. — Dodirne mi nadlanicu prstima. — Pođite s nama. Vjerujte mi, nećete se pokajati. Bit ću vrlo zahvalna.

Nije mi izrekom obećala ništa, a istodobno mi je obećavala sve. Bila je prava ljepotica, no ipak nisam zagrizao.

— Zao mi je, ne prihvaćam. Možda bih pristao da ste sami. Ne vjerujem nikome od vas. Sada imate konje. Upregnite ih i krenite po mom tragu. Stići ćete do vode, pa ondje napunite burad. Tako ćete lakše prijeći područje gdje nema vode. Poslije ćete na putu prema sjeveru često nailaziti na pojilišta. Samo, morat ćete ući u klanac Palo Duro, mjestimice dubok i trista metara.

— Zar nema nikakvih rančeva? Nikakvih gradova?

— Zaboga, ovo je indijansko područje! I na lovce na bizone naići ćete tek sjevernije odavde. Priča se da ima ljudi u Borregos Plazi, na južnoj obali Canadiana. To su poštteni ljudi, Meksikanci iz More ili Taosa, a uzgajaju ovce. Budete li se vladali kako treba, prodat će vam hranu i objasniti kako možete najlakše putovati na sjever. Velim da su poštteni ljudi, i to je istina, no ima jedan čovjek iz Santa Fea... ime mu je Sostenes L'Archeveque... koji je u svako doba raspoložen za ubijanje. On se ponekad vrzma ondje. Ne dirajte ga!

Dok sam govorio, držao sam joj desnu ruku. Dva-tri puta ju je pokušala izvući, ali ja sam zaključio da mi tako prijeti manja opasnost. Držeći njenu desnicu, promatrao sam ostalu dvojicu. Napokon sam ispustio ruku.

— Adios! — rekao sam iznenada, naglo okrenuo konja i odjahao.

Potjerao sam konja najprije prema sjeveru, zatim sam ga žustro skrenuo prema istoku, potom prema zapadu. Osvrnuvši se, opazio sam svjetlucaje puščane cijevi, no tada sam se već udaljio još stotinu metara i bio nepriladna meta. Odahnuo sam što ih više neću vidjeti.

Riješivši se njih, počeo sam razmišljati o sebi. U džepu imam samo osam-devet dolara, a ne očekujem nikakvu zaradu. Budući da me svi smatraju

odmetnikom, trebalo bi da sam bogatiji. Doduše, još nikada nisam vidio bogata odmetnika. Svi se oni skrivaju, u preriji, u brdima ili u poznatim odmetničkim jazbinama, poderani, prijavili i bijedni.

Lov na bizone bio je pri kraju. Uskoro će lovci potpuno istrijebiti bizone u ovom kraju i povući se. Trebalo bi da nabavim nekoliko goveda i stvorim sebi ranč baš ovdje, u ovoj divljini. Ubrzo će početi mnogi tjerati ovamno stoku. Lovci na bizone pričat će o dobroj travi i pojilištima, a stočarima više nije potrebno.

Mene je pratio glas da sam grubijan, i to zbog borbi iz kojih sam se izvukao kao pobjednik umjesto kao poraženi. Zaboravljalo se zašto sam upadao u takve borbe. Isto se događalo s Indijancima. Pričalo se samo o krvoprolićima koja bi oni izazvali, a zaboravljalo se da brane svoja lovišta i da su prisiljeni na borbu.

Jašući sada na sjever, držao sam se visokih grebena; kretao sam se tik ispod njihova ruba; da se nisam isticao nasuprot nebu, a istodobno sam imao dobar pregled nad okolicom. Opazivši prašinu, zastao sam, sjahao i pričekao dok se nije izgubila s vidika; premda su je možda podigli bijelci, nisam imao nikakvih razloga da unprijed vjerujem u njihove prijateljske namjere.

Cijelo sam se vrijeme pokušavao prisjetiti svega što sam čuo o Rabbit Earsu i neprekidno se u mislima vraćao na priču koju sam čuo prije sedam-osam godina.

Priča je bila stara, a ispriповijedao mi je jedan Meksikanac na drugoj obali Rio Grande. U noći se približio mom logoru i doviknuo mi, a ja sam ga pozvao neka mi se pridruži. Logorovao sam u divljini, gdje je svaki drugi čovjek bio odmetnik koji se skrivao pred Davisovom policijom.

U to su doba bježali pred zakonom John Wesley Hardin i Bill Longley, da spomenem samo dvojicu. U sjeveroistočnom je Teksasu poginuo Cullen Baker; bar se pričalo da su ga ubili, a činjenica je da se poslije toga nije nigdje pojavio. Svi su ti ljudi bježali pred Davisovom policijom.

Dok se Meksikanac približavao, povukao sam se u sjenu. Došao je pristojno, uzdignutih ruku. Bio je postariji, ali okretan i prilično dobro odjeven. Čizme su mu bile prašnjave, i premda se pokušao očistiti, prašine mu je bilo i na odjeći.

— Senor? — rekao je upitno, gledajući oko sebe.

Tada sam izišao iz grmlja. Meksikance sam odavno poštovao, jer sam mnogo puta, dok bih bježao, sačuvao glavu samo zato što sam od meksičkih ovčara dobio hrane.

— Pridite i sjednite — rekao sam. — Skuhao sam kavu, a u loncu je grah.

Najeli smo se, a onda je on smotao cigaretu, pa smo pričali dugo u noć. Bio je bez konja... nije ni objasnio zašto a u to se doba nisu postavljala pitanja. Slučajno sam imao rezervnog konja, lijepog kao slika.

— Potreban vam je konj — rekao sam Meksikancu — pa uzmite ovoga šarca.

— Gracias, senor — odgovorio je jednostavno ali ganuto. U tom je kraju u to doba mogao očekivati samo susrete s ljudima koji će ga pokušati ustrijeliti da bi se dočepali njegova oružja, ili bilo čega drugog, i zato se iznenadio.

Srkali smo kavu i razgovarali.

— Amigo, ja nemam novca — reče on napokon. — Ne mogu platiti konja. — Nije važno. Poklanjam vam ga.

— Moj djed je nekoć tjerao mazge po Putu Santa Fe — reče on. — Ondje je umalo izgubio život. Vodio je karavanu koja je prevozila robu Nathana Humea.

Svega sam se toga sjećao kao da se dogodilo sinoć. Vidio sam nas kako sjedimo uz vatru i čuo ga kako mi priča o toj karavani. Krenuli su iz Santa Fea prema Independenceu u Missouriju, ili nekom mjestu u blizini kad su ih u preriji napali Kiove.

Karavana se suviše rastegnula, pa su se teško mogli oduprijeti. Nekoliko ih se okupilo oko Nathana Humea, među njima i djed mog sugovornika, te su se povukli do planine Rabbit Ears i ondje ukopali.

Izgинуli su svi osim djeda, koji je pronašao neku rupu i zavukao se u nju. Kiove su skalpirali i unakazili tijela, uzeli sve što ih je zanimalo, i po-

tom odjahali. Nakon nekog se vremena Meksikanac izvukao i vratio u Santa Fe.

Kad je stigao u gradić, opomenuli su ga kako je najpametnije da se pritaži, jer je guverner poslao vojnički odred za Humeom; ako ga pronađu uhapsit će ga. Nathan Hume je krijumčario zlato što se potajno kopalo u planinama San Juan. I tako se Meksikanac na posuđenoj mazgi iskrao iz grada i zatim pridružio karavani koja se uputila prema Mexico Cityju, gdje je imao prijatelje. Namjeravao je zatražiti pomoć i vratiti se, uvjeren da zna gdje je zlato... i uvjeren da ga Indijanci nisu pronašli.

Nevolja je bila u tome što ga je, zbacio konj, ubrzo pošto je stigao u Meksiko. Slomio je kičmu i više nije mogao hodati. Iako je znao gdje je skriveno sto i pedeset kilograma zlata, nije mogao ništa poduzeti.

Eto, to mi je ispričao Meksikanac kojem sam poklonio konja.

— Da li ste ikada pomislili na to da potražite zlato? — upitao sam ga.

— Svakako, senor, ali — on sliježe ramenima — imao sam nevolja u Taosu... zbog neke senorite... pa su me progonili do Las Vegasa. Ubio sam jednog čovjeka, senor, čovjeka koji ima mnogo braće, bratića i stričeva. — Pričio je cigaretu vatri i zapalio je, a onda se osmjehnuo. — Meni je život drag, senor, i ne tražim mnogo od njega. Kad bih otišao na sjever, možda bih našao zlato, neka vam bude, senor.

— Znaate li gdje je?

— Na stražnjoj strani Rabbit Earsa postoji lijepi klanac. U njemu se zbila odlučujuća bitka; možda su kosturi mazgi još ondje. Znam da postoji lokva pokrivena zelenim prljavim slojem, i da je iza lokve jama pod kamenom gromadom. Zlato je sakriveno u toj jami, potom su dokotrijali na nje veliko kamenje, a Nathan Hume je slomljenim revolverom urezao na stijeni križ. Mogli biste naći to mjesto.

Sutradan ujutro smo se razišli. Kad je uzajahao, pružio mi je ruku govoreći: — Budite oprezni, senor, i ništa ne pitajte. Meksikanci koji su kopali zlato imali su sinove i unuke, i oni znaju da Humeova karavana nije nikada sti-

gla u Missouri... možda su čak pričali o zlatu Indijancima.

Nije to bila prva ni jedina priča koju sam čuo o zakopanom zlatu ili nestalim rudnicima, takve su se priče pričale i prepričavale svugdje, no ovu sam čuo prvi put. Upamtio sam je i odlučio jednom provjeriti da li je istinito. Samo, uvijek se nešto događalo i sprečavalo me.

U Serbinu, teksaškom gradu gdje žive Lužički Srbi i gdje sam imao prijatelje, ubio sam jednog varalicu i dospio u zatvor. No, moji su mi prijatelji, Lužički Srbi, pomogli da pobjegnem i ostavili mi konja ondje gdje sam ga mogao naći. Pridružio sam se družini koja je tjerala stado goveda prema kansaskim gradovima, no za mnom je tragao zakon.

Bilo je to davno. Sada sam bio u Teksasu i jahao kroz Llano Estacado na sjever, prema Borregos Plazi, Adobe Wallsu i logorima lovaca na bizone. Jahao sam na mrkonji prerijskom gdje sam se mogao podići u stremenima i gledati pred sebe tri dana a da ne vidim nikakvu uzvisinu.

Gurnuo sam pušku u navlaku na sedlo, podigao malo šesir sa čela i, gledajući kraj oko sebe, zapjevao; barem mi se činilo da je to pjesma, a i trudio sam se da bude, no mrkonja nije bio u to uvjeren. Nebo je bilo plavo, prerijska beskrajin. Svuda oko mene nepregledno prostranstvo, dovoljno zemlje za sve ljude. Istina, u džepu sam imao samo nekoliko dolara, a iza sebe sam ostavio društvanje raspoloženo za vješanje, no vjetar je bio mirisan a sunce toplo i ja sam uživao u životu.

Napokon krajolik preda mnom nije bio više sasvim ravan. Vidio sam blage brežuljke i nekoliko udolina u kojima je raslo drveće.

»O, ostavio sam djevojku u San Antoniu,

Daleko kraj granice,

Ali ja ću...«

Nad bilom niska brežuljka se pokaže perje, a onda se pojavi Indijanac... zatim drugi, pa još jedan... Niz Kiova protezao se dvjesto metara. Polako su jahali prema meni, koplja uperenih prema nebu.

Brzo sam se osvrnuo i opazio da s druge strane jaše prema meni još

desetak ratnika. Najmanje deset imalo ih je puške. Činilo se da im se ne žuri. Put preda mnom bio je otvoren, no iako su mi ga mogli prepriječiti. Ukupno ih je bilo barem trideset.

Znao sam da sam u gadnu škrupcu. Čelo mi se oznojilo, ali usta su mi bila suha. Vidio sam već nekoliko puta što čine Kiowie sa zarobljenicima, jer sam naišao na njihove ostatke; prizor nije bio baš lijep.

Pokušavam li pobjeći, poginut ću za tili čas. Stoga sam okrenuo konja pod pravim kutom i pojahao ravno prema njima, i dalje pjevajući.

IV

Puška mi je bila u navlaci na sedlu; da sam pokušao posegnuti za njom, bila bi to moja smrt. Revolver mi je u koricama bio učvršćen uzicom, nategnutom preko kokota; to se moralo učiniti dok se jahalo preko neravnina, jer bi inače ispaao iz korica. Međutim, zbog te ga uzice sada nisam mogao brzo izvući.

Jahao sam im u susret, namjeravajući proći između dvojice ratnika međusobno udaljenih tridesetak metara. Cijelo sam to vrijeme pjevao kao slavu.

Nisam mogao predvidjeti što će učiniti Indijanci. Njihovi su postupci često potpuno drugačiji nego što bi bijelci očekivali. Bili su znatizeljni, katkad nagle čudi, no najviše su se divili hrabrosti, jer svaki je Indijanac, da bi ga poštovali, morao biti hrabar. Znao sam da ne bih ništa postigao pokušam li pobjeći; uostalom, ja nerado bježim.

Mrkonja naćuli uši. Slutio je da smo u neprilici, a nije mu se svidio ni miris Indijanaca; osjećao sam da su mu svi mišići napeti i da jedva čeka da potrči.

Ti ratnici nisu progonili mene. Daka-ko, krenuli su u ratni pohod, ali za većim plijenom. Ipak, pokušavaju li me udesiti, zadat ću im jada. Jaćući korakom prema njima, već sam odlučio što ću učiniti. Izabrao sam kao metu krupnog Indijanca s desne strane. Pokažu li neprijateljske namjere, skrenut ću konja prema njemu i poseg-

nuti za revolverom. U mislima sam već vidio sve što moram uraditi, no neprestano sam pjevao o djevojci koju sam ostavio u San Antoneu.

Začuh jahače iza sebe kako se približuju, a ratnici preda mnom malo usporiše konje. Produžio sam. Desna mi je ruka cijelo vrijeme bila na bedru, samo nekoliko centimetara od revolverskog drška. Znao sam da neću poći sâm u smrt izvućem li revolver prije nego što me ubiju. Ako sam u nečemu vješt, onda je to rukovanje revolverom.

U mom zavičaju, u planinama Clinch, dječaci su pedesetih i šezdesetih godina rasli uz revolvere i puške. Prije nego što sam navršio dvanaestu, lutao sam šumama i prehranjivao obitelj puškom, a imao sam vrlo malo vremena za bilo što drugo osim lova.

Iako sam gledao ravno pred sebe, promatrao sam i Indijance s lijeve i desne strane. Najviše su me zanimala ona dvojica između kojih sam namjeravao proći. Oni bi mi mogli stvoriti neprilike. Bili su sve bliže. Mamuzom sam samo gladio mrkonju, spreman da ga iznenada podbodem.

Indijanci nisu zastali, a nisam ni ja. Izenada ratnik s lijeve strane uperi polako koplje u mene, no ja nisam ni trepnuo okom. Da sam pokazao bilo kakav strah, bio bi me probo, ili bi to pokušao.

Dodirne mi vrškom koplja prsa, a ja ga pogledah u oči. Onda podignem lijevicu, još držeći uzde, i polako gurnem koplje u stranu, a onda projašem mimo njega.

Vjerujte koža na leđima mi se najezila, no nisam se usudio osvrnuti. Izenada kopita brže zatopću u travi, ali ih zaustavi stroga naredba. Jedan mi je Indijanac, vjerojatno neki stari poglavica, spasio kožu. Nastavio sam jahati korakom, dok mi je znoj kapao s lica kao da sam uronio glavu u vodu.

Čim sam prešao preko niskog brežuljka, dodirnuh mamuzama mrkonju; pojurili smo kao da nas stotinu đavola goni.

Nakon nekog vremena usporim konja, skrenem pod pravim kutom i sidem u korito rječice. Jahao sam koritom prema zapadu nekoliko kilometara, svjestan da nipošto ne mogu pouzdamo sakriti trag. Tragovi konja ostat

će na dnu sat ili više, jer rječica teče sporo i vrlo je bistra. Stoga sam, kad sam se uzvodno popeo na obalu, bacio u vodu na nekoliko mjesta zemlju, kako bi se rječica zamutila i lakše ispunila tragove. Voda će se tek nakon nekog vremena razbistriti.

Bilo je vrlo vjerojatno da Indijanci neće krenuti za mnom ... zato što me poštuju ili zato što tragaju za većim plijenom... no neki među mladim ratnicima mogli bi se predomisliti i progoniti me; možda im se svidio moj konj ili moje oružje.

Naizmjenice jašući korakom i kasom, pažljivo sam pogledom tražio bilo kakav pokret i neprekidno se ogledavao. Gotovo cijelo vrijeme bile su na vidiku antilope, a povremeno sam vidio i bizone. Na Indijance, međutim, više nisam naišao. Na jednom sam mjestu ugledao tragove kotača, no bili su stari već mjesecima.

Svake sam večeri logorovao blizu vode, a katkad bih krenuo na put sve do podneva, kako bi se mrkonja odmorio i dovoljno najeo.

Što sam duže jahao, predio je postajao brdovitiji i stjenovitiji. Lice mi je obraslo bradom, a kosti i mišići zamorili su mi se od jahanja. Katkad sam imao dojam da su se u meni već nataložili prašina i pijesak. Ipak sam svake noći pregledavao oružje i čistio ga, spreman za neprilike.

Znao sam da je prvo naselje na koje ću naići Borregos Plaza. Tog sam jutra ujahao u klanac Palo Duro, osjećajući se nelagodno jer sam znao da sam u središtu područja koje pripada Komančima. Odmarao sam se u vrbi-ku gotovo do zalaska sunca, dopustivši mrkonji da se napase bujne trave na dnu klanca i napije bistrice vode, a kad su se sjene izdužile, osedlao sam konja i potražio izlaz iz klanca. Odahnuo sam kad sam se opet našao u pre-riji.

Krčmica u Borregos Plazi bila je rasvijetljena kad sam se pojavio pred naseljem. Psi su lajali, a tu i tamo sam na mračnim vratima vidio mica-nje. Stranci su bili dobrodošli u Borregos Plazi, ali su mještani, Meksikanci, već spoznali da ih se moraju čuvati.

Zemlja je bila divlja i gruba, a takvi su bili i malobrojni došljaci.

Sjahao sam pred krčmom, privezao mrkonju i, sagnuvši se, ušao; pazio sam da ne udarim glavom o niski dovratnik. Unutra je bila tezga, dugačka šest-sedam metara, i četiri stola. Za tezgom nalakćen na nju, stajao je de-beo Meksikanac u bijeloj košulji. Kraj njega su stajala dvojica vakera i pili. Uz jedan stol sjedila su dva postarija muškarca; jedan je bio sijed.

Prostorija je bila malena, čista i hladna, i budila je dojam prostranosti kao i većina meksičkih građevina. Kad sam ušao, sve se oči upere u mene. Prišao sam tezi i naručio piće.

— Prevalili ste dalek put, senor?

— Predalek... naletio sam na Kiove.

— Imate sreću što ste još živi.

— Tko bi razumio Indijance? Projahao sam kroz njihove redove, a nisu me ni taknuli.

Prisutni se zgledaše. Znali su da je za to bila potrebna velika hrabrost. Da sam pokazao bilo kakvu slabost, ne bih bio više živ. No, nisu znali kako sam se uplašio niti sam im to namjeravao reći.

— Vjerojatno ste gladni, senor? Sjednite, pa će vam moja žena donijeti jelo.

— Gracias. — Prišao sam jednom stolu i umorno se spustio na stolac. Skinuo sam šešir i prošao prstima kroz kosu. Najradije bih zaspao.

Krčmarova mi žena donese tanjur graha s govedinom i lončić kave. Bilo je kasno, pa ostali uskoro odu kući. Meksikanac napusti svoje mjesto za tezgom, sjedne kraj mene i napuni šalicu kavom.

— Zovem se Pio. Zelite sobu?

— Ne. Već tako dugo spavam vani da unutra ne bih mogao zaspiti. Pre-noćit ću pod drvećem.

— Nećete imati nikakvih neprilika. Ovdašnji su stanovnici dobri i poštteni.

— Ima li u naselju stranaca?

— Bio je neki čovjek: projahao je ovuda jučer, ali se nije zadržao. Vladao se kao da ga netko progoni.

Pogledao me u oči, a ja sam se osmjehnulo i rekao:

— Pogrešno ste me ocijenili, ne progonim nikoga. Jašem na sjever, prema

građicu Romeru, a možda produžim i do rudnika u Koloradu.

Bio je sumnjičav, no naslutio sam da je dobar čovjek. Strpljivo je čekao da još nešto ispričam.

Ja, međutim, nisam bio razgovornjiv. Pošto sam se najeo i popio kavu, izišao sam i odveo konja kroz šumarak na livadu. Skinuo sam sedlo i pažljivo istrlljao konja dok je on jeo zob što sam ga dobio od Pia. Konji na Zapadu su rijetko dobivali zob, ali moj ju je mrkonja zaslužio; razmišljajući o njemu, sjetio sam se starca koji mi ga je poklonio.

Noć je bila tiha. Čuo sam šuškanje lišća, a povremeno i prigušene zvukove s trga. Na brdu je tulio kojot i dozivao zvijezde. Umotavši gunjeve, zaspao sam kao dijete.

Jutro je bilo lijepo. Ustao sam kad je sunce izlazilo. Umlo sam se vodom koja je curila u korito za napajanje konja. Pogledavši preko ramena, ugledam pred krčmom laka kola. Neki je Meksikanac upravo uprezao konje. On je bio jedini čovjek na uličici, zasjenjenoj golemim starim topolama.

Počeo sam se prstim, jer češalj nisam imao već godinu dana. Prije nego što sam izvadio iz bisaga britvu, osedlao sam konja. Potom sam se obrijao, služeći se mirnom površinom vode u koritu kao zrcalom. Sada sam izgledao malo bolje, premda nisam postao ljepotan niti ću ikada biti, s obzirom na slomljeni nos.

Poslije brijanja istrlljah lice viskijem umjesto mirisnom vodicom, a onda povedem mrkonju preko ulice i privežem ga za prečku. Uvijek u opasnosti i uvijek oprezan, nisam smio dopustiti da me bilo što iznenadi i zatekne bez revolvera ili konja.

Ušao sam. Pio je stajao kraj stola za kojim je sjedilo troje ljudi, no najprije sam ugledao djevojku.

Bila je mlada... možda sedamnaesto-godišnjakinja. Većina se djevojaka udavala u tim godinama. Imala je tamnoridu kosu i smeđe oči. Bila je lijepa, natprosječno visoka i vrlo skladna. Kraj nje je sjedio mršav starac tvrdih sivih očiju i rido sivih brkova. Na prvi se pogled vidjelo da je nepopustljiv i da je najpametnije iz-

bjegavati ga. Treći je čovjek bio mješanac... rekao bih, napola Indijanac. Bio je prilično nizak i na izmaku srednjih godina.

Kad sam sjeo za stol, Piova mi žena donese pun tanjur jela, jer je sinoć opazila da mogu mnogo strpati u sebe. Bila je to jedna od onih žena kojima ništa nije milije nego da gledaju muškarca kako slasno jede.

Starac nekoliko puta pogleda prema meni, a jednom se okrene i djevojka. Ouo sam Pia kako spominje Romero, no glas mu je bio suviše tih da bih ga razumio.

Uskoro pride mom stolu i sjedne, pa mahne ženi neka donese još jedan lončić kave; Pio je mogao ispiti litre kave baš kao i ja.

— Ti ljudi — reče — putuju na sjever.

— Tako?

— Strahujem za njih. Senorita je mlada. Muškarci su poštteni i spretni, ali nisu navikli na preriju.

— Što onda rade ovdje? Nitko pamtan ne bi doveo takvu djevojku u ovaj kraj.

Pio sliježe ramenima.

— Ja sam doveo svoju ženu — odvratio. — Što se mora učiniti, mora. Možda nisu mogli otići nikamo drugdje.

Mogao sam postaviti mnoga pitanja, ali me se to nije ticalo. Uskoro ću odjahati odavde i najvjerojatnije neću više nikada proći ovuda.

Samo, u mislima mi se neprekidno vrzmala karavana Nathana Humea. Ako je ono zlato ostalo u brdima, možda bi ga morao potražiti. Nipošto nisam htio ponovno sresti Sylvie i njena brata, ali vjerojatno bih stigao do Rabbit Earsa prije njih.

— Priča se da ste odmetnik, senor.

Pogledao sam ga, no nisam progovorio; zaista se to pričalo o meni.

— Ja osobno mislim da ste poštteni i plemeniti. I pouzdani ste.

— Mislite što vas volja.

— Onima je potrebna pomoć.

Upravo sam posegnuo za loncem s grahom, ali mi se ruka zaustavi u zraku.

— A, ne! Ne pričajte to meni. Ne bih natovarao sebi na vrat neiskusne ljude, i to u ovakvu kraju.

— Samo sam mislio.

— Prevarili ste se. Kroz indijansko se područje mora putovati brzo. Želim biti pokretljiv, tako da mogu pobjeći ili sakriti se. A tko može sakriti kola i njihove tragove? Dalek je put odavde do njihova cilja, gdje god on bio, a ja imam posla na sjeveru.

— Ona je vrlo lijepa.

— Želim!

Pio ušuti. Možda je znao o meni više nego što bih ja to sebi priznao, no šutke je sjedio i čekao. Ja sam poput budale pogledavao djevojku, koja je sjedila s ocem... ako joj je on bio otac... i melezom. Bila je tako svježa, mlada i lijepa da sam brzo skrenuo pogled, jer bih inače učinio ono što je htio Pio i napravio budalu od sebe.

Znao sam da Indijanci, vidjevši da ih bijelci nemilosrdno potiskuju, više nemaju samilosti. Svakli je stranac neprijatelj, a neprijatelja valja ubiti ili, ako je zarobljen, mučiti da bi se provjerilo koliko je hrabar.

Upoznao sam već pripadnike raznih plemena: Komanče, Kiove, Arapahose, Jute, Čejene i Sue. S nekima sam se vrlo dobro slagao. Vidio sam kalfvi su borci i divio sam im se. Jedan od najpoznatijih evropskih vojskovođa nazvao ih je »najboljom lakom konjicom na svijetu«.

Tko je prolazio kroz indijansko područje, mogao se provlačiti kao kroz sito, polako i oprezno, nastojeći da ne zauzme više prostora nego što je potrebno. Skrivao se i spavao noću, bez vatre, osim ako ju je mogao uspješno prikriti. Pored toga, morao se pouzdati u sreću; bez nje nije mogao uspjeti.

Pio je pričao o ovcama, zatim o govedima. Uskoro će, govorio je, teksaški stočari dotjerati svoja stada u ovaj kraj. Bizoni nestaju, Indijanci će se povući i doći će stoka.

— Zatim farmeri — rekoh nezadovoljno. I moj rod je obrađivao neplodnu zemlju na obroncima planina Clinch, no nisam htio da farmeri preoru i ovaj kraj.

— Ne, ovaj kraj nije pogodan za ratstvo. Provjerili smo. Prečesto puše jak vjetar. Jedino se trava može održati.

— Znam. — Uzeo sam posljednji zalogaj s tanjura. — Za prošle pješčane oluje osjetio sam pijesak iz Kamasa.

Jednom sam kraj Brazosa upoznao čovjeka koji je prema okusu prašine mogao odrediti u kojem je kraju.

U tom sam času grdno pogriješio. Pogledao sam, naime, opet djevojku. Valja uzeti u obzir da već dugo nisam vidio ženu, a ona je izgledala izuzetno.

— Dobro, Pio — rekoh — pobijedili ste. Kažite im, pokušat ću ih odvesti do Romera.

— Bueno! — Pio mi se nasmiješi. — Znao sam da ćete to učiniti. Rekao sam im unaprijed. Rekao sam im da ste dobar čovjek i neka samo pričekaju.

Ja, dobar? Prvi put nakon dugog vremena čuo sam takve riječi o sebi. Inače su me svi hvalili da dobro rukujem revolverom, da se spretno služim lasom, da mogu jahati na svemu što ima četiri noge, ali nitko mi nije otvoreno rekao da sam dobar čovjek.

Oh, treba izbjegavati takve izjave. One postavljaju pravila za budući život. A kakav bih odmetnik bio kad bih se pridržavao takvih pravila?

Pogledao sam opet djevojku, a ona mi se osmjehnula. Nisam imao ništa protiv toga. Što se tiče meleza, uvijek sam se dobro slagao s mješancima. Jedino je starac bio suviše ukočen za moj ukus. Slutio sam da je tvrdoglav kao stari, prgavi bik.

Bilo kako bilo, već sam se upleo u to. Jedino što sam mogao učiniti bilo je da popijem još jednu šalicu kave.

V

Sjedeći za stolom, kroz otvorena sam vrata mogao gledati na ulicu. Vani je sjalo sunce, ali je na vrata krčme bacalo sjenu obližnje visoko drveće. S druge su strane ulice bile topole i vrbe pod kojima sam prenoćio.

Ugodno je bilo sjediti unutra i promatrati suncem obasjanu ulicu. Priželjkivao sam sebi takvu krčmicu negdje kraj ceste, u koju bi se svraćali putnici. Bio bi to miran život.

Malo niže, na suprotnoj strani ulice, tako da sam mogao vidjeti samo jedan prozor i ugao, stajala je ruševna kućica. Vjerojatno je sagrađena među prvim u naselju.

K mom se stolu vratio Pio i ~~čoveče~~ ono troje. Svi sjedoše, tako da su mi djelomično ograničili pogled kroz vrata.

— Senor Nolan Sackett — reče Pio — predstavljam vam senora Jacoba Loomisa i senoritu Penelope Hume. A ovo je Flinch.

Začuvši prezime Hume, zadržao sam mirno lice. Mišići mi se nisu ni pomaknuli, pri čemu mi je pomoglo to što sam stekao kakvo-takvo iskustvo pri pokretu. Najednom mi se činilo da je Llano Estacado prepun ljudi koje muči ista misao.

— Drago mi je — rekao sam samo; dok ne utvrdim što je posrijedi, neka oni govore.

— Čujemo da jašete prema Romeru — progovori čovjek kojeg je Pio predstavio kao Loomisa — i da biste nas mogli odvesti onamo. Platit ćemo, dabo-me.

Dosad nije nitko spomenuo plaćanje; budući da sam bio gotovo bez novca, bila je to ugodna vijest.

— Opasno je — rekoh, znajući da ne otkrivam ništa novo. — Vrlo opasno. Komanči i Kiove su u bojnom pohodu, jer su ih uznemirili lovi na bizone koji se pojavljuju sve južnije i južnije. Najbolje bi bilo da ostanete ovdje gdje jeste.

— Usred pustoši? U zabiti? — odgovori zlovoljno Loomis. — Mladiću, dat ćemo vam pedeset dolara da nas vodite i da se borite za nas bude li potrebno.

— Za pedeset bih se dolara — rekoh iskreno — borio protiv cijelog plemena Komanča.

Pogled mi privuče neka sjenka, nešto u pozadini. Pogledavši mimo Loomisa, ugledah samo osamljenu kokoš kako čeprka u prašini.

— Namjeravate li ostati u Romeru?

Hm, to je pitanje bilo suvišno, jer sam dobro znao da u Romeru nitko ne ostaje. Do tog je naselja vodilo nekoliko putova, ali tim su putovima rijetko prolazili ljudi. Stanovnici, Meksikanci, bili su prijateljski raspoloženi prema Indijancima, pa se šušalo da su oni Komančerosi, da trguju s Indijancima, prodaju im oružje i zauzvrat dobivaju stvari što su ih Indijanci oduzeli bijel-

čina koji su došli na Zapad. Ja nisam vjerovao u te priče.

— O tome ćemo odlučiti kad bude vrijeme. — Loomisov je glas bio razdražljiv kao da mu se ne sviđaju pitanja.

— Dobro — rekoh. — Pripremite se za polazak u zoru., čim počne svitati, a ne malo poslije.

— O tome ću ja odlučiti — odgovori žustro Loomis. — Ja ću naređivati!

— A, ne! To ne dolazi u obzir ako želite da vas provedem kroz to područje. Želite li da vam budem vodič, krećete se kad vam ja kažem, zaustavljati kad to ja odlučim i bit ćete tihi kao miševi. — Ustadoh. Sjenka što je malčica šmugnula još me mučila. — Odlučite, Loomise. Krećem odavde kad se na nebu pojavi prvo sivilo. Želite li sa mnom, budite svi spremni, jer neću čekati.

O, to mu se nije sviđjelo. Nisam ga nimalo oduševio, no fućkalo mi se za to. Pedeset je dolara bila velika svota, ali draža mi bijaše moja koža. Uostalom, imao sam još nekoliko dolara, i oni bi mi bili dovoljni za put.

Ni načas nisam zaboravio kako se zove djevojka... Hume. A čovjek koji je, navodno, sakrio blago u planini Rabbit Ears bio je Nathan Hume. Netko bi to možda smatrao slučajnom podudarnošću, ali ja nisam.

Kad je Loomis odgurnuo natrag stolac i htio ustati, spustio sam šalicu s kavom na stol i progovorio:

— Susreo sam neke ljude koji su se također uputili na tu stranu — rekoh. — Neke građane... mladića i djevojku.

Držao se tako kao da sam ga ošamario.

— Nisam im doznao prezime — nastavih — no djevojka se zove Sylvie. Zapravo, bilo ih je troje. Nisu mi se naročito sviđjeli.

Penelopeine oči kao da su se povećale i potamnjele, a starac je približio kao smrt. Ponovno je sjeo, zapravo se stropoštao na stolac. Minutu-dvije nije govorio ništa, onda upita:

— Vidjeli ste ih?

— Aha! Neugodni su, rekao bih. — Pogledah ga ispod obrva. — Poznajete ih?

Šutio je, onda sliježe ramenima!

— Nisu mi dragi — promrmlja — nisu mi dragi. Vrlo su nepouzdati. — Opet ustane. — Hajdemo, Penelope. Sutrašnje će jutro osvanuti brže nego što misliš.

Kad su otišli, opazih da me Pto promatra.

— Što je to, senor? Tko su ti ljudi koje ste spomenuli? Čini mi se da ih se on boji.

Ispričah mu ponešto o Sylvie i nje-nu bratu, tek toliko da bude oprezan ako ih sretna.

— Rekao bih da im u glavi nije sve u redu — zaključih — ali opasni su baš zato što se to na prvi pogled ne vidi.

Da li mi je povjerovao ili nije, ne znam, no ostavio sam ga da razmisli i izišao na ulicu. Pod starim topolama bilo je svježije i ugodno. Mrkonja je uživao na sočnoj zelenoj travi, a u blizini je imao i dovoljno vode.

Naslonivši se leđima na drvo, tako da sam mogao vidjeti niz ulicu, razmišljao sam o onom što me očekuje... i motrio praznu kućicu ukoso nasuprot krčmi. Da li sam sjenku opazio ondje?

Vrijeme se vuklo, a ja sam sjedio i dremuckao, no oči su mi u svako doba mogle spaziti bilo kakav pokret. Bio sam u sjeni i vjerovao da me nitko ne može vidjeti; ipak, nisam mogao biti sasvim siguran. Konj mi je pasao iza leđa, pa mi se s te strane nije nitko mogao prišunjati.

Čekajući, razmišljao sam o sutrašnjem danu. Kad napustimo grad, krenut ćemo na sjeverozapad, duž rječice Punta de Aguas. Do Romera bismo mogli stići za tri-četiri dana, ovisno o tome kako su raspoređeni za putovanje i koliko ćemo neprilika imati. Posluži li nas sreća, mogli bismo prevaliti na dan dvadesetak kilometara.

Nakon nekog vremena premjestio sam kolac za koji je bio privezan mrkonja i omogućio mu da pase još nedirnutu travu, ratim sam se vratio u krčmu i sjeo. Pia nije bilo, ali njegova mi žena donese goveđi odrezak, jaja i grah. Sjeko sam ondje odakle sam mogao vidjeti kućicu na suprotnoj strani ulice.

Već poslije nekoliko minuta uđe Penelope Hume. Nisam baš spretn

kad je riječ o ženama. Snažan sam i vješt kad valja raditi i boriti se, ali čim ugledam ženske, pogotovo mlade i zgodne, zaveže mi se jezik. A ta je Penelope bila jedra i ljupka i nekako vragolasta kad bi se nasmijala. Kao što već rekoh, bila je visoka i dobro građena, tako građena da je, dok bi hodala, uznemiravala muškarce.

— Gospodine Sackette, smijem li sjesti?

Mi iz planina Clinch štošta ne znamo, ali sam naučio da moram ustati kad mi priđe neka žena. Brzo sam ustao, umalo prolivši kavu, i sjeo tek pošto sam njoj ponudio stolac.

— Drago mi je što ćete nas voditi do Romera — reče ona, gledajući me — ali moram vas upozoriti da će biti nevolja.

— Navikao sam na njih.

— Znam. Međutim, niste se navikli na Sylvie, Ralpa i Andrewa.

— Znači, poznajete ih. Imaju li i prezime?

— Zovu se Karnes. Oni su nekakva rodbina... no nema krvne veze između nas. Doznali su nešto što je trebalo da znam samo ja, pa sada žele stići onamo kamo smo se i mi uputili... žele nas preteći.

Očito, svi su oni vjerovali da tajnu o blagu Nathana Humea znaju samo oni. E, prevarili su se. Čvrsto sam vjerovao da nisam jedini osim njih koji znam za to zlato.

— Zašto ste najednom svi krenuli tamo?

— Moja je baka u oporuci spomenula snop pisama koja treba da pripadnu meni, jer su mi majka i otac bili već mrtvi. Pri čitanju oporuka, bili su prisutni Sylvie i Ralph. Nisu imali pravo ni na što, jer nisu, kao što rekoh, krvna rodbina, no čuli su oporuku, a u njoj je baka napomenula da je među pismima podatak o mjestu gdje je zakopano zlato Nathana Humea.

— Netko je, vjerojatno, spasio glavu i ispričao o zlatu... mislim, pošto je Nathan Hume poginuo.

— Vama su poznate te činjenice?

— On je bio poznat čovjek. Godinama je prevozio robu iz Missourija u Santa Fe.

— Djed je nacrtao skicu i dao je jednom dječaku, Indijancu. Vjerovao je da bi se dječak mogao izvući, pa mu je rekao neka pismo pošalje baki. Na pismu je već bila napisana adresa. Dječak se doista izvukao i poslao poruku.

— A kakvu ulogu u tome ima Sylvie?

— Nakon čitanja oporuke bila je vrlo, vrlo ljubazna, pa i Ralph. Pripremila je čaj... Što je?

— Jednom je i meni ponudila kavu.

— Možda se radilo o istoj varci. Skuhala je čaj, i ja sam ga odnijela u svoju sobu, ali sam se tako posvetila pisanju pisama da sam ga zaboravila popiti. Probudivši se usred noći, ugledala sam Sylvie kako čita pisma pri svjetlu svijeće. Oduzela sam joj ih, a ona se razbjesnila... prijetila mi je, smijala mi se u lice i govorila da nema zlata; a da ga i ima, ja ga se ne bih mogla dočepati.

Sunce se sakrilo iza topola, te je sada bacalo sjenu preko ulice i vrata krčme. Ulicom je trčkarao pas. Pred vratima životinja zastane. Gledajući je, vidio sam da psa nešto muči. Njuškao je zrak i pokušavao uhvatiti neki miris koji mu je stalno izmicao.

Ugodno je bilo sjediti u hladnoj krčmi i razgovarati s Penelope Hume.

— Kažete da su vam roditelji mrtvi. A što je s Loomisom... tko je on?

— Bio je očev, a i djedov prijatelj. Ponudio mi je pomoć. Clinch nas je našao, ili smo mi njega našli, u Fort Griffinu. On je uvijek bio vrlo odan.

Time sam dobio odgovor na jedno pitanje. Kad bih pronašao odgovor na pitanje o onoj kućici s druge strane ulice, bio bih još zadovoljniji. Pažljivo sam promatrao psa. Bio je velik i, sudeći prema izgledu, imao je u sebi vučje krvi, pa je naslijeđio i vučju sumnjičavost.

Penelope i ja nastavili smo razgovarati. Pričala mi je o svom domu u državi New York, a ja sam govorio malo o Tennesseeju i više o kraju u kojem smo se našli.

— Ljudi su ovdje grubi, gospodice. Ima dobrih i loših, a mnogi su došli na Zapad kako bi pobjegli pred nečim, pred nekom nevoljom u koju su upali. Često se mogu vidjeti pripadnici vrlo starih obitelji i visoko izobraženi kako

rade zajedno s kaubojima koji ne znaju ni čitati ni pisati. Loše je to što mnogi dolaze ovamo samo da se obogate i odu. Nije im važno što će ostaviti iza sebe, bitno je da odnesu bogati plijen.

Razgovarajući s njom, ni za tren nisam zaboravio da imamo samo revolver, vinčestenku, dva-tri otrcana gumnja i posuđenog konja i da, vjerojatno, neću nikada ni imati ništa drugo.

— Moram poći — reče ona. — Loomisu se ne bi nimalo svidjelo kad bi znao gdje sam.

— Uz mene vam ne prijeti nikakva opasnost, ali ne vjerujte previše ljudima. Ima nekih koji bi vas ubili zbog onoga što znate o Nathanu Humeu.

— Moji dragi rođaci? Znam.

— Ne samo oni. — Kad je riječ o novcu ili lijepoj ženi, malo je ljudi u koje se možemo pouzdati.

— Ni u vas se ne mogu pouzdati?

— O meni se priča da sam odmetnik.

VI

Sipila je kišica kad je Flinch ujutro izveo konje iz staje. Bilo je mračno, samo se iza topola vidjelo sivilo. Privezao sam mrkonju blizu kola i, držeći pušku u ruci, otišao u Piovu krčmu.

Prostoriju su osvijetljavale svijeće. Bilo je toplo i ugodno, a zajutrak je mirisao. Loomis je već sjedio za stolom. Privukao sam stolac i sjeo mu nasuprot. Tek što sam sjeo, uđe Penelope i požuri prema nama. Ustao sam i pričekao da ona sjedne, a Loomis me mrzovoljno i srdito pogleda. Možda se ljutio zato što je pomislio da joj se udvaram. Ne znam. Uostalom, nisam se obazirao na njega.

Uđe Flinch, hodajući tiho kao duh i sjedne na kraju stola.

Iz kuhinje dođe krčmarova žena, noseći pladanj s jelom, zatim nam donese vrč vruće kave. Jeli smo šutke, svi još pospani. Znao sam da bih morao razmišljati o putu koji nas očekuje, no nikako nisam mogao zaboraviti psa.

Tko god bio u kućici na drugoj strani ulice, otišao je prije nego što ga je pas mogao pronaći. Sjedio sam se

kako je pas jučer, nakostrještivši se tiho režeći krenuo prema kućici. Činilo mi se da nitko nije obratio pažnju na njega. Dogodilo se to sinoć u sumrak. Čim je ušao kroz otvorena vrata, ja sam ustao, prešao ulicu i ušao za njim. Poznavao me, jer je njuškao uokolo dok sam prošle noći vezao konja i vidio me tog dana kako se vrmam oko Piove kuće. Pogledao me i onjušio cijelu prostoriju. U prigradnji iza kućice vidjelo se gdje je spavao neki čovjek i popuštao mnogo cigareta. Pas je radoznalo njuškao, zatim je prišao niskom stražnjem zidu preko kojega je čovjek, očito, otišao...

Steve Hooker? ... pitao sam se.

Kad smo izišli, još se nije razdanilo. Zrak je bio hladan, a kiša opet nominjala. Stara kola zaškripe dok su se penjali na njih. Flinch uzme uzde, pa krenuše.

Baš kad sam uzjahao, izađe Pio i reče mi:

— Ne sviđa mi se to, amigo. Mislim da će senorita imati neprilika. Moja žena i ja veoma je volimo.

— Njeni su najveći neprijatelji iza nas, oni o kojima sam pričao. Ne ođajte im ništa.

— Adios!

Ostavio sam ga pred krčmom i krenuo za kolima.

Prešli smo rijeku Canadian, koje je korito većinom bilo široko i pješčano, zatim skrenuli smo prema zapadu; udaljili smo se od obale kako bismo izbjegli brojne rječice. Ipak, povremeno smo se kretali kroz suho riječno korito.

Jašući na čelu, izviđao sam i provjeravao da li su u blizini Indijanci ili tko drugi. Kad se sasvim razdanilo, s vremena na vrijeme jahao sam ulijevo i udesno tražeći tragove. Našao sam uglavnom na tragove ovaca iz Borregos Plaze i tragove bizona.

Kiša više nije sipila, već se pojačala, pa sam izveo ljude iz riječnog korita; u ovom se kraju mogla vrlo brzo stvoriti bujica, a nisam znao kako dugo pada kiša pred nama.

Kad smo se udaljili oko dva kilometra od rijeke, razabrah u vrbiku pred nama micanje; na vidiku se pojave dva jahača. S te ih udaljenosti nisam

mogao jasno vidjeti, ali oni se i ne osvrnuše prema nama, već produžiše u istom smjeru u kojem smo se i mi kretali.

Brzo sam pronašao njihove tragove. Utvrdio sam da su se skrivali u zaklonu na riječnoj obali odakle se vidio put i da su neko vrijeme čekali. Čuđ-nuvsji, pogledao sam onamo odakle smo mi došli. Zacijelo su nas vidjeli kako izlazimo iz riječnog korita. Tko li su ta dvojica koje smo, zahvaljujući pukoj sreći, istjerali iz zasjede? Da me tmasti oblaci u daljini i kiša nisu zabrinuli i naveli da napustimo riječno korito, uletjeli bismo ravno u zasjedu. Oni su se skrivali u grmlju, i nikako ih nismo mogli opaziti. Međutim, oni su nas vidjeli vrlo dobro, jer su otkinuli lišće i grančice i napravili otvore u grmlju. Prvim bi hicima pogodili mene i još jednog muškarca, a ni ostalo dvoje ne bi im pobjeglo.

Ta su dvojica bili zapadnjaci; naslutio sam to prema načinu kako su jahali i prema vještoj zasjedi koju su pripremili. Počeo sam prebirati po pamćenju i tražiti ključ koji bi mi otkrio tko su oni.

Riječ je, bez sumnje, o plaćenicima koji treba da obave određeni zadatak. Mogao sam se kladiti da je tako. Dakle, tko bi u Griffinu mogao biti plaćenik?

Imena koja su mi padala na pamet nisu obećavala ništa dobro. Znao sam nekoliko plaćenika iz tog područja, i svaki je bio vrlo nezgodan. Ona dvojica koja su nas čekala znaju svoj posao.

Izišao sam iz šikare, pitajući se što će se dogoditi kad svi ti tragači za blagom stignu istodobno do Rabbit Earsa. Možda bismo mi mogli stići prvi?

— Tko su ti ljudi? — zapita Loomis kad sam se približio kolima. Dakle, ipak ih je opazio.

— Lovci — rekoš — lovci na krupnu divljač, Loomise, a ta divljač smo mi.

— Nas su čekali? — Gotovo nije vjerovao. — Tko bi oni mogli biti?

— Neki plaćenici koji za novac obavljaju takve poslove. Očito, vrlo su sposobni. Ovaj put smo imali sreću, no ne možemo se i sljedeći put pouzdati u nju. Kad sam krenuo s vama, nisam očekivao ovakav razvoj događaja, no

čini mi se da ih moram potražiti. Mi ću ja njih udesiti, ili će oni nas.

Nije se usprotivio. Koliko sam mogao zaključiti iz njegovih riječi, više ga je mučilo pitanje tko je unajmio ubojice negoli ubojice osobno. Na to mu pitanje nisam mogao odgovoriti, ali sam znao da smo u nevoljama do guše. Onu sam dvojicu mogao spriječiti da obave svoj posao samo tako da ih pronađem prije nego što nas dočekaju.

Kiša je uporno padala. Iako u riječnom koritu nije bilo bujice, tračka vode koja je prije tekla kroza nj proširila se i produbila, pa smo se držali podalje od obale.

Oko podneva smo skrenuli i jahali uz rječicu Punta de Agua. Morali smo napredovati vrlo oprezno, izbjegavati mjesta pogodna za zasjedu i nastojati da ostanemo na otvorenom prostoru a da istodobno ne budemo suviše jasna meta. To nije bilo lako.

Moj je mrkonja prelazio dvostruko veću udaljenost nego kola, jer je neprekidno trčao naprijed-natrag. Kretali smo se prema sjeveru desnom obalom.

Tog smo se dana ulogorili kraj potoka Los Redos, oko dva kilometra od mjesta gdje je utjecao u Punta de Agu. Svi smo uglavnom šutjeli. Izmučilo nas je pučevanje kroz prilično neprohodan kraj. Loomis je bio smrknut i razdražljiv. Napojili smo konje, zatim ih privezali u blizini. Pripremio sam ležaj za Penelope, a onda se malo udaljio od logora i legao blizu jedne stijene, gdje mi se nitko nije mogao iznenada približiti i odakle sam dobro vidio logor.

Punta de Agua je tekla prema zapadu, ali smo se, kad smo ponovno krenuli, uputili na sjever. Slutio sam da ću tako zbuniti one koji nas čekaju. Naime, ako putujemo prema Rabbit Earsu i Romeru, trebalo bi da se držimo rječice. Međutim, znao sam da Punta de Agua uskoro skreće opet na sjever, pa sam namjeravao nakon nekog vremena krenuti na zapad i stići do nje na toj okuci.

Jahao sam na čelu i izviđao, i sasvim smo dobro napredovali. Kiša je prestala, ali su padine bile mokre i kliske. U isto sam vrijeme i napeto

razmišljao. Ona su dvojica negdje naprijed... ali gdje? Kad bih to mogao odgonetnuti, prišunjabo bih im se s leđa i zaskočio ih.

Izenada smo skrenuli i uputili se na zapad prema rječici Rita Blanca. Kad smo stigli do nje, zaustavili smo se da bismo jeli. Loomis me srdito pogledavao i napokon otišao na vrh uzvisine.

— Poginut će ako ne bude oprezan — rekao Penelope, Roja je stajala kraj mene.

No, nisam promatrao Lomisa, nego Flincha. Mješanac me već odavno iznenadio. Bio je obziran i vrlo šutljiv, ali je, koliko sam mogao zaključiti, zapažao gotovo sve. Nekoliko sam ga puta vidio kako pogledom napeto traži tragove. Sada je skupljao granje za vatru. Pored rječice ležalo je mnogo polomljena grmlja i trula granja. Flinch se kretao oprezno kao divlja životinja. Dobro je poznato da divlje životinje, šuljajući se kroz šumu, nikada ne nagezu na granicu na tlu; konj bi nagezao, a i krava, no jeleni i druge divlje životinje nikada. Flinch se kretao baš poput njih; bio je nečujan i gotovo neprimjetan. Da li je bila puka slučajnost što se našao u blizini kad je Loomis tražio nekoga tko će im se pridružiti? Nije rekao da mu je ovaj kraj poznat, ali ja sam čvrsto vjerovao da ga poznaje kao i ja, ako ne i bolje.

Dok smo Penelope i ja razgovarali, Loomis se vratio i strogo je pogleda.

— Penelope, dođi ovamo! — dovikne.

— Gospodine Loomise — okrenula se i ponosno digla glavu — ne dopuštam da tako razgovarate sa mnom! Niste mi otac ni staratelj!

Tako se razbjesnio da bi je bio pljusnuo da mu je bila dovoljno blizu. Netremice ju je gledao, a onda reče:

— Napustio sam posao i pošao s tobom, da bih ti pomogao. Zar je takva tvoja zahvalnost?

Morao sam u duši priznati da mu se sasvim lijepo oduprla.

— Gospodine Loomise — rekla je — vrlo sam vam zahvalna što ste pošli sa mnom i još vam jednom zahvaljujem, ali to vam ne daje pravo da upravljate mojim životom. Nađemo li zlato, platit ću vam.

— Previše pričaš! — vikne on, crven od bijesa.

— Ako mislite da previše priča o zlatu Nathana Humea — rekao sam — onda se varate. Dosad ga nije spomenula ni jednom jedinom riječi, ali ta je priča poznata gotovo svima u ovom kraju. Kladio bih se da je zna i Flinch.

Pogledah meleza. Uzvratilo mi je pogled. Nije rekao ništa, no vidjelo se da sve zna.

— Čak i da nisam vidio ni čuo bilo što drugo, dovoljno mi je bilo njezino prezime — dodah.

Malo sam lagao rekavši da nije spomenula zlato, no htio sam je izvući iz neprilike i poraziti Loomisa. Posumnjao sam već u njegove pobude. Nisam stekao dojam da bi se on tek tako izvrnuo opasnosti i krenuo s djevojkom na Zapad u potragu za neizvjesnim zlatom.

— Kroz ovaj kraj vrlo rijetko prolaze ljudi — dodah — i put koji ste odabrali ne podudara se s onim koji bih vama ja izabrao. No, odvest ću vas do Romera, ako vam je on cilj. A ako vam bolje odgovara, odvest ću vas ravno do Rabbit Earsa.

— Koji je najkraći put? — zamišljeno zapita Penelope.

— Rekao bih, uz rječicu Rita Blanca. Razlika nije velika, ali ipak postoji, a putovanje je mnogo lakše.

— Moramo otići u Romero — reče tvrdoglavo Loomis. — Namjeravam sam ondje kupiti zalihe.

— Ako znate gdje je zlato — nabacih — najpametnije je da požurite i stignete onamo prije nego što se sjati čitav kraj. Netko je platio onu dvojicu koji su vas htjeli dočekati. Možda su ih unajmili Karnesovi, možda tko drugi. Savjetujem vam da požurite i stignete prvi... ako možete.

To ga je pokolebalo. Želio se svaka-ko dočepati zlata.

— Dobro — reče poslije nekoliko trenutaka — povedite nas najbržim putem.

Skrenuli smo s puta kojim smo se dotad kretali. Kraj je bio donekle valovit i iza tih se uzvisina, koje se nisu mogle nazvati pravim brežuljcima, mogao naći kakav-takav zaklon. Znao sam kako se moramo kretati kroz ta-

kav kraj, jer sam imao bogato iskustvo. Jašući oprezno, promatrao sam okolicu i iznenada našao na ravnu stijenu s koje je vjetar odnio pijesak. U blizini je bilo granja, pa smo se zaustavili i ulogorili. U glavi mi se rađala jedna zamisao.

Zapalili smo vatricu, skuhali kavu i večerali. Tada sam stavio u vatru granje koje će gorjeti sporo i naslagao ga iznad vatre, tako da sam grane koje su poslužile kao nosači ostavio u vatri. S vremenom će se sve to granje srušiti, pa će vatra i dalje gorjeti.

Kad se potpuno smračilo, krenuli smo kroz noć, ostavivši iza sebe vatru. Znao sam da će gorjeti, ali se bar dimi ti, sve do svitanja, a tada ćemo biti već daleko.

Prelazili smo pješčane brežuljke. Na njih je danju vjetar donosio pijesak, pa se naši tragovi neće dugo zadržati.

Kretali smo se prema sjeveru, jašući podalje od riječice ali usporedo s njom. Poslije ponoći stigismo do mjesta koje sam tražio: bare u udolini među brežuljcima oko koje je rastao šaš. Tu smo namjeravali prenočiti, ali bez vatre.

Obuo sam mokasine i pokušao donekle zamesti naše tragove u blizini logora. Potom sam odveo konja u šaš do mjesta gdje je bilo čvrsto tlo, poznato mi otprilike. Tu sam sputao konja i legao, tridesetak metara od ostalih. Nitko mi se nije mogao približiti a da ne gacka kroz vodu; uostalom, upozorit će me konj. Tada sam zaspao, ne bojeći se da ću dobiti nožem u rebra ni boljagom po glavi.

Međutim, prije nego što sam zaspao, ležao sam neko vrijeme i razmišljao o prošlim nekoliko dana i o budućnosti. Pokušavao sam predvidjeti što bi se moglo dogoditi i pripremiti se za to. Koliko ja znam, nitko ne može predvidjeti zbivanja u prirodi, ali katkad se i tudi postupci mogu znati unaprijed. Zlato mijenja obvjeka, s time sam bio načisto; kad je ono posrijedi, ne vjerujem nikome, pa ni sebi, mislio sam. Uvijek sam bio siromašan, pa bih, mogao, kad ugledam toliko zlata, postati gori nego što sam očekivao. Moglo bi to imati neugodne posljedice za ostale. Možda neću imati obzira ni prema kome osim prema djevojci. Takvu bi

mladu djevojku, samu na svijetu i bez novca, očekivala teška sudbina. Postala bi prava žrtva. Ma što se dogodilo, pobrinut ću se za to da ona dobije svoj dio.

Lijepo bi bilo da i ja dobijem dio zlata... ako ga nađemo. No — slutio sam da će tada zavladati pakao i da će ljudi postati zvijeri; svatko će misliti samo na sebe.

Jutro je došlo vrlo brzo. Još se nisam ni razbudio, tek je svitalo, kad sam začuo tiho šuškanje u vodi. Otvorio sam oči i pogledao mrkonju; uši su mu bile načuljene. Stoga sam, naravno, odmah položio ruku na nož. Taj moj nož bio je oštar poput britve; često sam se brijaio njime, a oštrica mu je bila tako čvrsta da su se njime mogle sjeći kosti.

Voda je vrlo tiho pljusкала. Netko se približavao mom otočiću usred šaša. Iznenada začuh gackanje čizme po mulju i ugledah Loomisa sa sjekirama u ruci. Bio je ispred mene, sa uzdignutom rukom u kojoj je držao sjekiru. Kad su nam se srele oči, zastade. Pogled mu je bio još opakiji nego inače.

Budući da sam velik dio života proveo u opasnostima, mozak mi odmah ocjenjuje kakve su mogućnosti u određenoj borbi. S obzirom na to kako je držao sjekiru, zaključio sam da će zamahnuti ulijevo; tko zamahuje sjekirama s desnog ramena, ne može udariti udesno. Barem ne točno. Ako me pokuša napasti, zamahnut ću ulijevo, pa sam bio spreman da se otkotrljam udesno i ustanem. Zglobovi na prstima su mu pobijelili, jer je sjekiru čvrsto držao, a na licu sam mu vidio mržnju. Najednom mi sine da on, premda je star, ne želi samo zlato, nego i djevojku.

Načas sam pomislio da će odustati od namjere, a onda on, iznenada, duboko udahne i zamahne. Upozorio me taj udisaj, ali zamahnuo je brže nego što sam očekivao i jedva sam spasio kožu; sjekira me promašila samo za nekoliko centimetara.

Uto sam se već našao na nogama, hitro poput mačke, i prislunio mu nož na prsa. Nije mogao ponovno podignu-

ti sjekiru, jer bih ga u hipu probao, i on je to znao.

— Loomise, ti si obična hulja — rekoh gledajući mu u oči. — Mislim da bi bilo dobro da te ubijem.

Pa ipak, znao sam da sam u škripou. Da me ubio, nitko ne bi mnogo ispitivao kako se to zbilo. Penelope bi se možda uznemirila, ali se ne bi mogla kome obratiti; uostalom, ja sam poznati odmetnik. Flinch ne bi rekao ništa. S druge strane, ako ja ubijem njega, nitko mi neće vjerovati zašto sam to uradio.

I tako sam ga samo gledao u oči. Stajali smo sučelice, udaljeni samo tridesetak centimetara. Trznuh nožem uvis i odrezah mu dugme s kaputa, zatim još jedno i još jedno, dok mu se nož nije našao pod bradom. Tad ga malo bocnuh njime.

— Nisi smio to učiniti, Loomise — rekoh. — Uz tebe ću izgubiti povjerenje. A sada, okreni se, podvini rep i beži u logor... Osim toga, okami se takvih pokušaja, jer ću te slijedeći put rasporediti ovim nožem.

Još nikoga nisam vidio da se tako znoji. Smrtno se uplašio. Ustukne, zatim se okrene i otrči kroz vodu.

Osedlao sam konja, natovarao na nj svoje stvari i uzevši vinčesterku, krenuo duž bare. Tek nakon nekog sam vremena izišao iz šaša i zaobišao logor. Htio sam, svakako, pregledati okolicu, ali i ući u logor tako da ih mogu sve vidjeti. Ni na kraj mi pameti nije bilo da se približim neoprezno i nadem nekome na nišanu.

Kad sam dojahao, Penelope me čudno pogledala, ali nije rekla ništa. Imao sam dojam da Flinch zna što se zbiva, jer njemu gotovo ništa nije moglo promaći. Spoznao sam već da je jedan od onih ljudi koji se drže po strani i nakon borbe uzimaju ostatke.

Krenuli smo kroz preriju. Bez sumnje, progonitelji nas sada traže i vjerojatno jašu duž rječice, gdje ima vode. Međutim, znao sam da nam od sada voda neće stvarati teškoće, jer su pred nama brojne lokve.

Te smo se večeri ulogorili u uvali sjeverno od rijeke Carrizo. Ta se uvala mogla opaziti tek iz neposredne bližine.

Loomis je bio nemiran i osoran. Izbjegavao me, a meni je to bilo drago. Čući kraj vatre, pio sam vruću kavu i pričao s Penelope. Odavno mi se nije ukazala mogućnost da razgovaram s djevojkama, pa sam se sada koristio svakom prilikom.

— Budite oprezni — opomenuh je napokon. — Ne vjerujte nikome. Vi ste vrlo zgodni, a kad je riječ o zlatu i ženama, malo je pouzdanih ljudi.

— A kakvi ste vi, Nolane? — Prvi put me oslovila imenom.

— Ni ja nisam pouzdan. Pohlepan sam za zlatom kao i svi.

— A za ženama?

— Pa, donekle. Majka me tako odgojila da pošujem žene.

Šutjela je tren-dva, zatim progovori vrlo tiho:

— Ja nimalo ne vjerujem muškarcima, Nolane.

— Zacijelo vjerujete Loomisu, kad ste se uputili ovamo s njim.

— On je tako star da bi mi mogao biti otac, gotovo djed. Uostalom, kako sam drugačije mogla doći ovamo? Zar da kažem nekome kako će naći skriveno blago i pustim ga da ode, nadajući se da ću dobiti svoj dio? Da li biste vi tako postupili?

— Ne bih.

— Nisam ni ja.

Napustili smo logor prije nego što je počelo svitati. Uokolo je bilo više bodljikava grmlja nego uz dotadašnji naš put. Izvukao sam vinčesterku i zadržao je u ruci. Kretali smo se na sjeverozapad, prema gazu preko rijeke Perico.

Cijelo sam vrijeme jahao po strani, ili ispred kola ili iza njih, i neprekidno ih držao na oku. Pazio sam da im ni načas ne okrenem leđa.

Gdje li su Sylvie Karnes i njena braća? Što je sa Steveom Hookerom?

Popevši se na nizak brežuljak, ugledao sam na sjeveru planinu Rabbit Ears; tek se malo uzdizala iznad obzora i bila je još prilično udaljena. Nisam napomenuo ostalima da se već vidi. Približavali smo se hrpi zlata kakva se rijetko može naći. Ako se nisam prevario, barem je pet-šest ljudi spremno da ubija zbog njega.

Zašto ne bih sada pobjegao? Kakva ima smisla da se uplićem u nešto što

se mene ne tiče? Neka se Kernesovi i ostali obračunaju kako znaju i umiju; zar bilo kakvo zlato na svijetu vrijedi toliko da stavim glavu na kocku?

Vrlo sam lako mogao okrenuti konja i odjahati. Nekoliko dana jahanja na zapad bila je Mora, gdje sam ima rodbinu. Na sjeveru su se nalazila rudarska naselja, u kojima bih se već nekako snašao. Dovoljno je bilo da trznem uzdu i budem slobodan kao ptica, da se riješim svih briga osim Komanča. Međutim, nisam mogao zaboraviti djevojku. Ma kako bio zao, nisam je mogao prepustiti vučjem čoporu. Jednostavno, nisam takav. Svaki gram moje magareće pameti govorio mi je da pobjegnem, no skrenuo sam konja i odjahao prema prijelazu preko Perica.

Jahao sam u susret nevoljama.

VII

S druge strane gaza, prepriječivši put, sjedili su na konjima Steve Hooker, Tex Parker i Charlie Hurst. Svi su imali puške. Sjedili su nepomično, a Hooker se cerekao. Očekivali su da će se zaustaviti.

— Želite nešto, momci? — doviknuh.

— Okreni se i gubi odavde! — vikne Hurst.

U tom sam času bio već na obali. Voda je bila duboka samo dvadesetak centimetara, dno tvrdo, pa sam podbo mrkonju, projurio kroz vodu i popeo se na suprotnu obalu. Našao sam se pred njima prije nego što su shvatili da neću zastati i pregovarati.

Dabome, očekivali su da ću ostati na drugoj obali i razgovarati na dugačko i široko, ali ja nisam raspoložen za razgovor kad se suočim s neprilikama. Stoga sam se zaletio među njih, pustio uzde i počeo udarati puškom lijevo i desno. Hurst se pokušao sagnuti, ali ga cijev udari iza uha i sruši sa sedla. Parker je baš posegnuo za mnom kad sam okrenuo pušku na drugu stranu i udario ga po glavi. Srušio se i izgubio svijest. Uhvativši uzde, dok mi se konj okretao uperio sam pušku u Stevea Hookera. On je upravo dizao svoju pa sam opalio. Nastojao sam ga pogoditi visoko, pa mu je

metak prošao kroz rame. Trznuo se, ali je ostao u sedlu; samo mu je puška ispala. Počeo je kleti.

— Imaš još lijevu ruku — rekoh. — Hoćeš se poslužiti njome?

— Natovario si sebi grdne nevolje na vrat! Znaš li tko su ovi momci?

— Svakako. Druže se s Billom Coeom. Poznajem cijelu tu družinu, pa možeš reći Coeu da zna gdje sam... ako me želi potražiti.

— Misliš da neće?

— Da, mislim. Poznajem ga, i on pozna mene. Trebalo bi da na kocki bude velika hrpa zlata, pa da on poduzme nešto protiv mene.

Vodi se približe kola i naglo zaustave.

— Što se tu događa? — dovikne Loomis.

— Ništa važno — rekoh. Sjahao sam, uhvatio Parkera za ovratnik i odvuкао ga s puta. Oba su im se konja prestrašila i malo udaljila. — Mirne duše krenite preko rijeke. Ovi su nas momci htjeli zaustaviti, ali su se predomislili.

Penelopino je lice bilo blijedo i zaprepašteno.

— Zar su... zar su ti ljudi mrtvi? — promrmlja.

— Nisu, gospođice. Samo će ih sutra obojicu boljeti glava.

— Zar je bilo potrebno? — zapita Loomis.

— Ako želite prijeći rijeku, onda je bilo potrebno. Ako se ne varam, htjeli biste da vas dovedem do cilja, i ja se, eto, trudim.

Okrenuo sam mrkonju i odjahao. Kola su štopotala za mnom. Nije me bilo briga što misli Loomis, ali smetao mi je izraz Penelopeina lica. Mnogi slušaju o nasilju, ali se nikad ne suoče s njim i nemaju iskustva što se tiče siledžija. Ja sam već odavno spoznao da se ne smije trošiti vrijeme na pričanje. Ako baš treba pričati, pričajmo poslije svega.

Neprestano sam tražio tragove kola. Doduše, nisam mogao zamisliti kako bi se Kernesovi... Sylvie, Ralph i Andrew... mogli kretati brže od nas, ali protivnika se nikada ne smije potcijeniti.

U ravnici kroz koju smo jahali vidjeli su se samo žutosmeđa trava, zelena grmlje i mjestimice stijenje. U

grmlju su neumorno pjevali cvrčci, a tu i tamo bi se u sjeni vidjela skrupćana čegrtuša.

Bio je to kraj u kojem su živjeli bizoni i mustanzi, divlji i slobodni. Možda neću nikada imati mnogo novaca, no imat ću sjećanja na taj kraj dok je bio svjež i nespутan, sjećanja na veličanstvenu prirodu. I mrkonja je uživao. Kad god bismo se popeli na neku uzvisinu, raširio bi nozdrve ispitujući vjetar i malo podignuo glavu, naculivši uši i gledajući u daljinu. Taj konj i ja srasli smo s tim krajem. Živjeli smo onako kakvo je priroda zahtijevala.

Pri susretu s Hookerom, bio je spomenut William Coe. Dakle, njega nipošto nisam mogao smatrati sitnom ribom. Imao je družinu i kameno utvrđenje nedaleko odavde, kraj rijeke Cimarron, pravo pravcato odmetničko gnijezdo. Ljudi su mu bili žilavi i divlji. Iako odmetnik, bio je pouzdan i razuman, i nije se tek tako upuštao u gluposti. Nisam se želio svađati s njim, a ni on se neće htjeti sa mnom sukobiti... osim ako bi se taj sukob isplatio.

Izvadimo li ono zlato, sukob će se isplatiti i više neće postojati nikakvi obziri. Međutim, znao sam da me Coe neće potražiti zbog toga što sam pobijedio njegove ljude. Zaključit ću da su odrasli i da se mogu brinuti sami o sebi.

Coe me, rekao bih, poznao je u dušu, jer smo se nekoć družili. Znao je da sam navikao na neprilike i borbe i da nikada ne uzmičem. Kad se suočim s nevoljom, napnem mišiće na šiji i nasrnem. Nisu mi se svidjele ta moja divljina i nepromišljenost. Hladnokrvnost je najbolja, znao sam to, ali ponekad bi mi naprosto pao mrak na oči i počeo bih gađati olovom ili šakama sve što bi mi se našlo na putu. Jednog ću dana zbog toga izgubiti glavu.

Planina Rabbit Ears se sada jasno vidjela pred nama. Nesumnjivo je bilo da su je ugledali Loomis i ostali i prepoznali po dvama vrhuncima. Zato sam usporio konja i našao se kraj kola.

— Eno planine, Loomise — rekoh. — Ono što se mora dogoditi, dogodit će

se uskoro. Stignemo li onamo prvi, izvadimo zlato i pobjegnemo, mogli bismo se izvući bez borbe. No, nećemo imati toliko vremena.

— Koliko vremena imamo?

— Možda jedan dan... možda i noć. Ne više.

— Mislite li da je Hooker osobno okupio one ljude ili su radili po tuđoj naredbi?

— Mislim da je ono bilo njegovo djelo, ali sada bi se prilike mogle izmijeniti. Ona druga dvojica pripadaju Coeovoj odmetničkoj družini, a njihovo gnijezdo nije daleko odavde. Ako Coe dozna za to zlato, a mi ga izvadimo iz skrovišta, morat ćemo bježati koliko nas noge nose, praćeni kišom metaka.

— Zar on ima mnogo ljudi?

— Katkad tri, katkad trideset, ovisno o tome koliko ih se skriva u njegovu gnijezdu. Ne brinite, imat će ih dovoljno.

Zaostao sam iza kola, jašući malo sa strane i promatrao okolicu i tragove. Bilo ih je više nego što sam očekivao i zato sam se uznemirio. Planina Rabbit Ears nije bila daleko od Puta Santa Fe, ali je ponajčešće s tog puta skretalo vrlo malo ljudi. Sada je, međutim, tragova bilo dosta.

Bio sam budala što sam ih vodio prema tom blagu, čiji dio mi nisu ponudili. Našao sam se u škripcu zato što sam morao birati hoću li Penelope prepustiti njenim prijateljima i neprijateljima ili ću ostati i boriti se, iako možda na kraju neću dobiti nikakvu zahvalnost.

Vjerojatno je na mene ponajviše utjecala njena ljepota. Da sam bio pametan, ne bih joj nikada pogledao u oči, i sve bi bilo u redu. Nisam lijep, a zanesenost i nježnost u mom srcu ne vide se kraj slomljenoga nosa; bar se čini da djevojke ne vide dalje od nosa.

Kod kuće, u Tennesseeju, imali smo nekoliko knjiga, no ja sam navratio tek sricati slova; međutim, kad bi naišao neki učitelj ili propovjednik, čitao bi nam knjige Sir Waltera Scotta. Zamišljao sam sebe uvijek kao viteza, a istodobno mi se činilo da me drugi smatraju gđobom. I

Budući da sam budala, neprekidno ulijećem u neprilike zbog djevojačkih lijepih usana ili nježna izraza u očima. Ni ovaj put neće biti drugačije, pomislih. Iako sam razmišljao o tome da odjašem noću, znao sam da neću. Radije ću se izvrnuti opasnosti da mi Loomis, kad mu se ukaže prilika, puca u leđa. Ili je, možda, još opasniji Flinch, koji ništa ne govori, ali sve vidi i čuje.

Budući da smo već bili nadomak planine, približih se kolima. Premda sam bio lud za Penelopinim očima, nisam bio lud kad bijaše u pitanju Loomis. Bio sam spreman da mu odgovorim olovom na bilo kakvu podlost.

— Rabbit Ears je pred nama — rekoh.

— Vjerujem da znate gdje je zlato Nathana Humea.

Loomis zaustavi kola, posegne u džep i isplati mi pedeset dolara.

— Evo vam novac. Platili smo vam i više nam niste potrebni.

Penelope je gledala ravno pred sebe.

— A vama, gospodice? — obratih joj se. — Ako želite da ostanem i pomognem vam, da odnesete svoje zlato, ostat ću i neću tražiti nikakvu plaću.

— Ne, više mi niste potrebni — odgovori ona, ne pogledavši me. — Uz mene je gospodin Loomis, pa će se on o svemu pobrinuti.

— Svakako.

Okrenuo sam konja, ali ne i pogled, jer sam znao da bi Loomis pucao u leđa čim bi mu se ukazala prilika. U tom sam času gotovo želio da okuša sreću, kako bih ga na licu mjesta ustrijelio.

Zaobišao sam nizak brežuljak i zaustavio se u sjeni grmlja, da bih razmislio.

I ova je djevojka vidjela u meni samo gordobu.

VIII

Dobio sam, dakle, otkaz, i više me ništa ovdje nije zadržavalo. Penelope Hume me nijednom riječi nije pokušala zaustaviti, pa više nisam odgovoran pomislih.

Uostalom, taj mi se kraj nije osobito svidao, milije bi mi bile šume i prave planine. Rabbit Ears se gotovo nije mogla nazvati planinom. Vrhunac je bio samo oko trista metara iznad okolice.

Jašući u široku luku, stigoh do potoka Rabbit Ears i napojih konja, zatim krenuh duž obale na zapad. Na sjeverozapadnoj strani planine nadoh jedan pogodan usjek, zaklonjen grmljem i niskim drvećem, u kojem je bilo bujne trave jer su je natapale vode što su se slijevale s planine.

Ostavio sam konja da pase, zamijenio čizme mokasinama i uzverao se uz obronak. Sunce je zalazilo, pa su njegove posljednje, koše zrake otkrivale sve udoline.

Kraj potoka Rabbit Ears dizao se iz šikare tamak dim. Bio je to, vrlo vjerojatno, logor Loomisa, Penelope i Flincha. I na istoku na udaljenosti od desetak kilometara, razabrao sam neki dim, a kraj njega nešto bijelo. Udaljenost je bila tako velika da ne bih spazio baš ništa da mi nije pomoglo sunce. Možda sam, čak, uvjerio samog sebe da vidim dim pošto sam opazio ono bijelo. To bijelo nije moglo biti ništa drugo doli platneni krov kola... Riječ je o Karnesovima ili nekome drugome, zaključih.

Što je s Hookerom? Ranjen je u rame. A Texa i Charliea Hursta bole glave. Hoće li odustati od namjera? Po svoj prilici neće.

William Coe je, na žalost, vrlo blizu, a njegova je družina paprena. Upali su u Trinidad i pljačkali, upali su čak i u Dodge, a iz Fort Uniona su ukrali stoku, državnu stoku. Hrabri su, to se ne može pobiti. Ako sam natovario sebi na vrat Coea, neće mi biti lako.

Na sjevernoj strani Rabbit Ears sve su klisure vodile prema rječici Cienequilla. Nisam znao gdje je onaj slijepi klanac u kojem je blago; možda je između planine i rječice ili čak na drugoj strani.

Dođajući i povremeno se ključujući niz obronak, vratio sam se do konja. Premjestio sam ga na onu stranu gdje još nije pasao i privezao za kolac, pa skuhao kavu, upotrijebivši suho drvo koje je stvaralo razmjerno malo dima.

U kutku koji sam izabrao, vatra se mogla vidjeti samo sa četiri-pet metara.

Oni za kojima se traga ili koji su u indijanskom području, brzo se naviknu da traže takva mjesta, jer o toj im navici ovisi život. Ako mnogo putuju, u parniciju im se zadrži velik broj takvih skrovišta. Tako je i moje parnčenje bilo bogato.

Sjedeći kraj vatre, očistio sam revolver, a vinčesterku zadržao nadohvat ruke za svaki slučaj. Potom sam pregledao oba noža. Onaj koji sam nosio na leđima, klizao je bez zapinjanja iz korica. Međutim, u korice drugog noža palo je lišće dok sam prolazio kroz grmlje i ispod niskog drveća, pa sam ih pažljivo očistio. Tko zna, možda će mi za slijedećih sati nož biti i te kako potreban.

Poslije toga sam se, ležeći na gunjevima, zagledao kroz lišće u zvijezde. Od vatre je preostala samo žeravica, no lončić je još bio pun kave. Premda vrlo umoran, nisam mogao zaspati. Osluškiavao sam šuškanje oko sebe i vježbao uši. Čule su se ptice, kukci i noćne životinje što su se šunjale; svi su mi ti zvuci bili dobro poznati. Pa ipak, zvukovi se razlikuju ovisno o mjestu. Suhe grane škripe na svoj način a trava i lišće šuškaaju, opet, na svoj, ali ti su zvukovi na svakom mjestu malo drugačiji. Prije nego što bih zaspao, uvijek sam uspoređivao šuškanje oko sebe. To sam naučio od jednog starog Meksikanca, ovčara i brdara.

Dabome, kraj mene je bio mrkonja. A on bi me kao što rekoh, odmah upozorio da je čuo nešto čudno. Mustanži su, što se toga tiče, najpouzdaniji. Ja sam mu donekle nalikovao; volio sam slobodu, široku preriju i puste grebene.

Hm, a Penelope...

Nije imalo smisla da razmišljam o njoj. Prisilio sam se da je izbacim iz svojih misli i razmotrio sam položaj. Sylvie Karnes i njena braća žele zlato i neće prezati ni od čega da bi ga se dočepali. Još nikada nisam sreo osobu poput njih. Vidio sam mnogo ljudi koji su bili spremni ubiti zbog novca, mržnje, ili nekih drugih razloga, no

Karnesovi su htjeli ubijati samo radi ubijanja; barem se tako činilo.

Kava koju mi bijaše pripremila Sylvie bila je, nema sumnje, otrovana. Tko zna koliko je već mrtvih iza njih i koliko će ih još biti!

Loomis želi zlato, ali i djevojku. Ona mu je potrebna dok se ne dočepaju zlata, a poslije? Tada će se Penelope Hume suočiti s neprijateljima, i to potpuno sama.

Da li je doista htjela produžiti bez mene, ili su je na to prisilili kako bi me se otarasili? Kad sam odlazio, nije me nijednom pogledala. Možda su je na sve to nagovorili, a možda joj je Loomis i zaprijetio.

Zakoni su izmišljeni za žene, da ih zaštite. No, u divljini sigurnost žena ovisi o volji muškaraca oko njih. Penelope Hume je vrlo daleko od zakona, a vjerojatno nitko i ne zna gdje je niti kamo se uputila. Za to se, po svoj prilici, pobrinuo Loomis. Ako se više nikada ne pojavi, nitko se neće raspitivati o njoj; a bude li se i raspitivao neće dobiti odgovor. Mnogi su muškarci i žene nestali na Zapadu, u neobilježenim grobovima, pa čak i bez njih. Jedini predstavnici zakona ovdje mogu se naći u gradovima. Oni rijetko izlaze u naseljen kraj; ti su krajevi u nadležnosti saveznih čuvara zakona, a većina je njih samo u području koje je dodijeljeno Indijancima.

O svemu tome razmišljao sam i kad sam uzjahao i krenuo, koristeći se svakim zaklonom koji sam mogao pronaći. Onaj slijepi klanac neće naći lako, ali se ipak u ovom kraju snalazim bolje od Loomisa i Karnesovih.

Što će biti uspijem li prvi stići do zlata i izvaditi ga? Tko ga nađe, njegovo je, nije li tako? Misleći o tome, osjećao sam se nelagodno. Tada Penelope ne bi dobila ništa. Na Sylvie nisam pomislio; njen se još uvijek snađe. Međutim, Penelope je nešto drugo, nju ne mogu ostaviti bez prebijene pare. Lijepa je i građanka je. Zbog obiju bi osobina mogla dospjeti u škripac. Njena ljepota samo privlači neprilike, a život u gradu nije je naučio kako da se snađe u ovakvu kraju.

Preda mnom se proširio klanac kroz koji sam jahao. Usporivši konja, pažljivo sam tražio pogledom bilo kakvu

micanje. Naći ću taj slijepi klanac, mislio sam, uzeti zlato... ako ga uspijem pronaći... i potom odvesti Penelope. Vjerovao sam da joj ne prijete ozbiljna opasnost dok ne nađu zlato ili dok ne otkriju da ga ne mogu naći; poslije toga će biti plijen koji smije svatko napasti. Ipak, možda bi bilo najbolje da je nisam napustio. Potreban joj je netko tko će se brinuti o njoj.

Ispred mene je raslo nisko grmlje a sa strane nekoliko borova. Upravo sam počeo zaobilaziti veliku stijenu kad krajiškom oka spazih neki blijesak. Hitro sam se sagnuo. Nešto me udari u glavu, a konj se prestraši. Klancem odjekne hitac, zatim još jedan. Ja sam već ležao na tlu među kamenim gromadama i gledao crvenu lokvu na pijesku.

Nagon me opominjao da se moram pomaknuti s mjesta gdje sam ležao, ali nisam mogao pomaknuti nijedan mišić. Razum mi je naređivao da ustanem i povučem se, no nisam ga slušao. Uto začuh povik.

— Ralphe, ne miči se! Uvijek sam bolje gađala od tebe, i ako se približiš još samo jedan korak, prostrijelit ću ti nogu!

— Pen, ne budi luda! Došli smo ti pomoći. Kad bi znala ono što mi znamo o Loomisu...

— Nije mi potrebna pomoć. Okreni se i nestani odavde! Ostavi tog čovjeka na miru.

— Ali, i on traži zlato! Moramo ga se riješiti, Pen!

— Povuci se, Ralphe! Ti, Sylvie i Andrew možete poći kući. Ne znate gdje je zlato, pa ga ne možete ni naći.

Ralph se nasmije, a taj smijeh nije zvučao nimalo ugodno.

— Nije potrebno da ga mi nađemo, Pen. Prepustit ćemo to tebi i Loomisu!

— Čuo si me, Ralphe! Povuci se i ostavi ga na miru.

— Ubit ću ga, Pen. Ako još nije mrtav, ubit ću ga!

— Ralphe — progovori hladnokrvno Pen — napraviš li samo jedan korak na ovu stranu, neću ti prostrijeliti samo jednu nogu, već obje, i ostavit ću te ovdje. Naći će te samo lešinari.

Ralph joj je, zacijelo, povjerovao. Nisam shvatio zašto, no možda ju je poznao bolje nego ja.

Cijelo to vrijeme nisam se mogao ni pomaknuti. Ležao sam među golemim kamenjem, kao oduzet. Čuo sam i vidio, ali nisam se mogao micati. Ipak, dobro sam znao da bi me Ralph Karnes bio ubio, da mu se na putu nije ispriječila ta djevojka s puškom.

Nakon nekog vremena Penelope progovori.

— Sackett, da li je sve u redu?

Hm, bilo je to, zaista, budalasto pitanje. Zar misli da bih, kad bi sve bilo u redu, ležao ondje? Pokušao sam odgovoriti, no samo sam zastenjao a onda se pokušah pomaknuti. Iskreno sam se trudio i osjetio sam gotovo nekakav grč u sebi, no ostao sam nepomičan.

Tada začuh njene korake... bar sam se nadao da je to ona.

Silazila je niz stijenje kao da je odrasla na njemu. Neprekidno se osvrnula, kako bi provjerila da joj se nitko ne približuje. Stigavši do mene, zastala je i zagledala se u mene, a ja je pogledah u oči.

— Znači, živi ste — reče i malo se nagne prema meni. — Ne možemo ostaniti ovdje. On će se vratiti s ostalima, Zna da ste ranjeni.

Prebacio sam joj ruku preko rame na i pokušao ustati, no nije bila dovoljno jaka.

Micao sam usnama i napokon uspio proboriti nekoliko riječi.

— Konja... dovedite mi konja...

Brzo se uspravila i isto tako brzo otišla.

Ja sam za to vrijeme pokušao pomaknuti glavu, i to mi je uspjelo. Tada sam se uhvatio prstima za stijenu i pokušao ustati, no ruka mi je bila potpuno nemoćna. Prsti kao da me nisu slušali, a u glavi sam počeo osjećati tupu, jaku bol. Nisam vjerovao da sam teško ozlijeđen. Možda se nisam usudio ni pomisliti to, jer teška bi ozljeda bila gotovo jednaka smrti. Ipak, bio sam pogođen u glavu i privremeno kao oduzet.

Budući da sam, otkad pamtim, ovisio o svojim mišićima i refleksima, to je bilo grozno. Zarađivao sam za život snagom i održao se u mnogim borba-

ma zahvaljujući svojoj vještinu, a bez tih sposobnosti nisam imao ništa. Nije mi se pružila prilika da se školujem, pa bih, ako se ne bih mogao pouzdati u mišice, postao potpuno nemoćan.

Ustanovih da su mi prsti na drugoj ruci pokretljiviji; otvarao sam i zatvarao šaku. Uхватih se tom rukom za rub stijene i polako podigoh na koljena.

Znao sam da moram što prije nestati s tog mjesta. Karnesovi, uvijek raspoloženi za ubijanje, vratit će se i potražiti me. Ako sam mrtav, htjet će vidjeti leš; ako nisam, željet će me dokrajčiti.

Penelope se već vraćala, vodeći mrkonju. Iznenadio sam se što joj je dopustio da mu priđe, jer je inače izbjegavao strane osobe. Međutim, ta je djevojka znala postupati kako treba... a bila je i smiona.

Približivši mi se, mrkonja uznemireno zafrkće, jer je nanjušio krv što mi je curila niz lice.

— Smiri se, mali, smiri se! — rekoh mu blago.

Onom rukom koja mi je bila pokretljivija uhvatih se za stremen, a Penelope me obuhvati rukom oko struka. Zajedničkim naporima uspio sam ustati. No kad je konj koraknuo, umalo sam se opet srušio; na sreću, Penelope me pridržala.

Krenuli smo. Pokušavao sam hodati, ali noge su mi se samo vukle po tlu. Prešli smo tek šest-sedam metara kad me Penelope, pogledavši preko ramena, iznenada pustila; grčevito sam se držao rukom za stremen.

Prinijela je pušku ramenu i odmah opalila, zatim još jednom. Mrkonja je polako koračao i vukao me prema šikari.

— Požuri, mali, požuri! — rekoh mu i on me poslušao.

Odnekud doleti metak i pogodi pijesak blizu mene. Drugi metak udari negdje iznad mene, pa mrkonja poskoči. No čvrsto sam držao stremen dokle god nismo ušli u šikaru, a tada sam ga pustio i pao potbuške na pijesak.

Penelope opali još jednom, a onda sam je čuo kako se vere među stijenjem. Nakon toga zavlada tišina.

Mrkonja se zaustavio među kržljivim smrekama, šireći nozdrve. Lice

mi je bilo mokro od krvi i znoja i drhtao sam cijelim tijelom. Vinčesterka mi je bila u navlaci na sedlu, no nisam je mogao dohvatiti.

Da li je Penelope ranjena? Bilo je vrlo tiho. Sunce je žarilo, i osjećao sam miris prašine, krvi i znoja. Skinuh sigurnosnu uzicu s revolvera, polako ga izvukoh iz korica i podigoh; bio sam spreman za pucanje.

Ništa se nije micalo ni čulo. Mrkonja mahne repom, onjuši jedan grm, zatim načuli uši i osluhne. Jedva jedvice digoh glavu. Vidio sam samo koričenje i kamenje. Podi mno m je na pijesku bila krv... moja krv.

Što li se dogodilo s Penelope? I, gdje je Loomis? Nekako se nisam do sad ni sjetio njega i Flincha. No, najviše su me zabrinjavali Karnesovi. Osim toga, gdje su Steve Hooker i njegova družba? Zacijelo su čuli pucnjavu ako su i desetak kilometara odavde, jer zvukovi se čuju daleko u preri.

Uhvatio sam se za korijen i dovukao do stabla. Bilo je vrlo tanko, no dobro mi je došao bilo kakav zaklon. Najgore je bilo to što nisam mogao ništa vidjeti. Imao sam kakav-takav zaklon, ali nisam mogao vidjeti da li mi se bilo što približuje.

Da li je Penelope živa? Da li je ranjena? Nisam mogao izaći iz šikare i provjeriti; mogao sam samo ležati i čekati s revolverom u ruci.

Mrkonja zatopće kopitima. Negdje se zakotrlja kamenčić. Stavio sam revolver na komad kore i počeo razgibavati drugu šaku. Glava me jako boljela, no krvarenje je prestalo. Uskoro uzeh opet revolver, jer sam se osjećao nelagodno dok mi nije bio u ruci. Mrštio sam se zbog boli u glavi, a grlo mi je bilo suho. Vode je bilo i u rječici i u mojoj čuturi o sedlu, no oboje bijaše za mene predaleko.

Uhvatio sam se za stablo i povukao malo dalje. Nije mi se sviđala ta tišina i strahovao sam za Penelope. Gledajući iznad niskog grmlja, uporno sam je tražio, no nigdje je nisam vidio. Polako sam prelazio pogledom po stijenju na ulazu u klanac i po ravnom terenu koji se blago spuštao prema rječici i na kojem je raslo drveće.

Ništa! |

Tada začuh iza sebe tiho micanje. Osvrnuvši se, pogledao sam preko male čistine među drvećem i grmljem. Mrkonja je stajao uzdignute glave i raširenih nozdruva i gledao udesno Ukočeno okrenuh glavu.

U uskom prolazu između grma stajao je Andrew, nepomičan s podignutom puškom. Prelazio je pogledom po gušćem grmlju na mojoj strani, tražeći me.

Kad bude opalio, htjet će ubiti.

IX

Andrew Kannes je bio udaljen samo dvadesetak metara, no ja sam se skrivao pod niskom smrekom, pa me nije mogao lako opaziti. Oči su mu bile nemirne kao u lasice.

Držao sam revolver u desnoj ruci i gledao preko lijevog ramena. Da bih opalio, morao bih se okrenuti, a to bi se čulo. Znao sam da je Andrew hitar; ma kako se ja pomaknuo, omogućio bih mu da prvi opali... a takvu mu priliku na toj udaljenosti nisam htio pružiti. Stoga sam ležao mirno, nadajući se da me neće opaziti.

Zakorači jednom, pa stane. Pogleda konja i potom nastavi tražiti mene.

Odlučio sam prihvatiti rizik. Morao sam! Kad mu pogled klizne do najdalje kamene gromade, otkotrljat ću se i opaliti. Neću biti baš u najpogodnijem položaju za pucanje, ali ne mogu birati. Jedan od nas dvojice će poginuti.

Mrkonja opet zatopće kopitom, a Andrew pogleda prema njemu. Ne skidajući oči s protivnika, odupro sam se lijevom rukom i desnu zavukao pod tijelo. Iskreno rečeno, nisam znao mogu li to učiniti. Svaka je kretnja bila kookanje i svaka mi je mogla biti posljednja. Prebacio sam lijevu ruku preko tijela, napeto promatrajući Andrewa, i onda pomaknuo desnu... i u tom me času spazio.

Vjerojatno u prvi čas nije povjerovao očima. Ili je možda sjena bila tako gusta da me razabrao nejasno? Jedan je tren stajao ukočeno kao kip, a onda hitro prinio pušku ramenu.

Kad se on pomaknuo, i ja sam se. Ispružio sam desnicu. Navjerojatnije opalio sam dječić sekunde prije njega,

ili je on okinuo brzopleto, jer je njegov metak udario u tlo ondje gdje sam ležao prije nego što sam se napola okrenuo.

Pogodio sam ga visoko u rame, no usprkos tome ubacio je nov metak u cijev. Drugim sam ga hicem pogodio u lice; bio je to, zapravo, promašaj, jer sam gađao u tijelo.

Srušio se potrbuške a puška mu je ispala još dok je padao. Vidjelo se da je mrtav.

Grozničavo sam izbacio iz bubnjića obje prazne čahure i gurnuo u nj dva nova metka.

Osluhnuo sam, no ništa nisam čuo. Uhvativši se za grame iznad sebe, ustao sam, iznenađen što mi je to uspjelo. Šok koji me privremeno onesposobio postepeno je slabio.

Kao prvo morat ću uzeti njegovu pušku, jer moja je bila na konju, na čistini, a nisam znao gdje je Ralph. Teturajući stigoh do puške, a onda se pažljivo osvrnuh.

Opet je posvuda bilo tiho. Koliko ih je čulo te hice i sada osluškuju? Nadao sam se jedino da ih je i Penelope još mogla čuti.

Oprezno sam koračao, jer nisam znao u kakvu sam stanju. Opipah glavu. Nad uhom sam imao duboko brazdu, koja se protezala gotovo do potiljka. Priđoh konju i povedoh ga; čak i da sam se mogao držati u sedlu, protivnici bi me suviše lako opazili. Krenuo sam niz blagu padinu koja se pružala prema rječici. S vremena na vrijeme sam zastajkivao štedeći snagu.

Prije nego što sam uzjahao i udaljio se, pažljivo sam pregledao okolicu; no, nigdje nije bilo nikakvih tragova života. Mučilo me to što nisam znao što se događa ni gdje je tko. Penelope je svotedobno bila negdje među stijenjem ali je nestala kao da je propala u zemlju. A s druge strane, među drvećem, možda još čeka Ralph, a da se i ne govori o onoj otrovnoj Sylvie.

Duž rječice rasle su visoke stare topole i vrbe. Našavši se pod drvećem, sjahao sam i svojski se napio vode. Bio sam gladan, ali sam znao da bih se igrao glavom kad bih zapalio vatru; tako gladan ipak nisam, bio. Više od svega želio sam naći sigurno mje-

sto pod drvetom i zaspati, ali takvog mjesta nije bilo.

Kraj mene je šušalo lišće goleme stare topole. Pogledavši je, uočio sam debele grane, i najednom mi pade na um jedna zamisao.

Privezao sam konja za jedno kržljivo drveće, uhvatio se za najnižu granu visoke topole i podigao. Njena krošnja i obližnje drveće potpuno su me skrivale. Oprezno sam se popeo na visinu od sedam metara i odavde vidio cijelu okolicu.

Prvo što sam ugledao bio je oblak prašine, prilično udaljen, i to nizvodno; vjerojatno bijaše u pitanju pet-šest jahača, no zaklanjale su ih stije-ne.

Nedaleko od sebe vidio sam nekoliko bijelih kostura. Da li su to kosturi članova Humeove karavane? Sjetih se da se tu zbila još jedna bitka, prije stotinu i pedeset godina kad su se Španjolci sukobili s Komančima.

Bilo je vrlo tiho. Čuo sam jedino šuškanje lišća, koje kao da nikada nije mirovalo. Poslije nekoliko minuta, baš kad sam htio sići s drveta, ugledah Sylvie Karnes kako izlazi iz stijenja jašući na nekom doratu.

Odakle joj taj konj? Gledajući je, opazih da je prate Steve Hooker, Tex Parker i još dvojica koje nisam prepoznao. Činilo mi se da je tu suviše živahno i da bi psamljenom momku iz Tennesseeja, makar se zvao i Sackett, bilo najpametnije da se što prije izgu-bi.

Sylvie je i sama, bez drugih, pravi dinamit, i nisam htio s njom imati posla. Kad otkrijm da je Andrew mrtav, a vjerojatno to još ne znaju, imat će razlog više da me progone.

Zlato se teško dobiva, još teže zadržati. Gotovo uvijek donese nesreću. Cijelu ovu zavrzlamu uzrokovao je, zapravo, Nathan Hume kad je krijumčario zlato iz plamina San Juan. Da nije bilo njega, ne bismo ni mi sada vrebali jedni na druge kao vukovi.

Skupinica odjaše na malenu livadu oko pola kilometra od rječice i sjaše. Činilo se da će se ulogoriti.

Oprezno sam se spustio s drveta. Vrat mi je bio ukočen i glava me još potmulo boljela, tako da sam se svaki čas mrštio, no mišići kao da su mi se

već razgibali. Uzjašivši, odjahao sam kroz vrbik i pregazio rječicu, koja je tu bila duboka samo tridesetak centimetara.

Ostatak sam dana proveo izviđajući i tražeći slijepi klanac; znao sam jedino to da je negdje na sjevernoj strani, što je bio prilično oskudan podatak. Cijelo sam vrijeme izbjegavao Karnesove. Sada, kad su se udružili sa Steveom Hookerom i ljudima iz Coeove družine, moje su se neprilike povećale. Dabome, Coeovoj družini nisam mogao poželjeti veću nesreću nego da se spetljaju sa Sylvie. Ona će ih, vjerojatno, sve otrovati kad se dočepa zlata... ako ga se dočepa.

U sumrak sam bio daleko na sjeveru, ulogoren kraj jednog potoka. Budući da sam bio petnaestak kilometara od Rabbit Earsa, vjerovao sam da sam izvan opasnosti, pa sam zapalio tako malu vatru da sam je mogao pokriti šeširom, skuhao kavu i ispekao odrezak. Imao sam dovoljno svježeg mesa, jer sam tog dana ustrijelio mladog bizona.

Baš kad sam htio natočiti kavu, mrkonja koji je pio na potoku, iznenada podigne glavu i pogleda na suprotnu obalu, u mrak.

Prije nego što bi se moglo lupiti dlanom o dlan, povukao sam se u tamu, napeo vinčesterku i čekao.

— Pusti obarač, sinko. Tražim pomoć, a ne nevolje.

Taj mi je glas bio poznat. Dok sam ga se pokušavao prisjetiti, on opet progovori.

— Taj konj poznaje mene bolje nego tebe. Ja sam ti ga poklonio.

— Izidi onda! Pokaži se!

— Ne mogu tako brzo. Ozlijeđen sam.

Glas mi je zvučao poznato, a samo je jedan čovjek mogao znati kako sam došao do tog konja. Vjerujući da se ne izlažem nikakvoj opasnosti, pregazio sam potok.

Starac je ležao u travi na drugoj obali i bio je u lošem stanju. Imao je nekoliko rana od metaka, a lijeva mu je šaka bila krvava i unakažena, no držao se hrabro. Nije se htio predati sudbini.

Podigao sam ga i prenio u logor; bio je težak samo šezdesetak kilogra-

ma, a ja sam mogao dići i trostruku težinu.

Iako je imao i rane od metaka, pažnju mi je najviše privukla lijeva šaka. Nije imao nokte a svi su prsti bili krvavi; to nije mogla biti slučajnost.

— Komanči? — zapitah.

— Rodbina — odgovori on smrknuto.

— Nije moguće da ste u srodstvu s onim Karnesovima?!

— Sreo si ih?

— Aha!

Natočio sam mu kavu i pružio mu šalicu. Htio sam da se najprije malo okrijepi. Popio je kavu, držeći šalicu u desnoj ruci, a ja sam stavio vodu da se ugrije, kako bih mu oprao rane.

— Čini mi se da su svi u Llanu Estacadu u neakakvim rodbinskim vezama — rekoh. — I svi traže zlato Nathana Humea.

— Ja imam na njega veće pravo od ostalih.

— Veće i od Penelope?

— Što kažeš?! Ona je ovdje?

— Ako je nisu ubili, ovdje je. Spasila mi je glavu. Uistinu dobra djevojka.

Dok sam mu prao obje rane koje su mu zadali meci, vidio sam da nisu opasne; jedino je izgubio poprilično krvi. U svom sam zavežljaju uvijek imao pripremljene zavoje, jer onaj za kime se traga ne može se obratiti liječniku. Previo sam mu rane što sam bolje mogao, a i šaku.

— Zacijelo ste znali nešto što je njih vrlo zanimalo.

— Jesam, priznajem. Znam gdje je zlato... vrlo dobro znam gdje je onaj sljepi klanac.

— Čudim se što su vas ostavili živog.

— Zapalili su mi kuću i odjahali, ostavivši me u njoj. Povjerovali su da sam u nesvijesti i zaključili da se neće izvući. Prevario sam ih.

— Imam dojam da su svi najednom krenuli u potragu za tim zlatom.

— A što biste htjeli da učinim? — reče starac. — Radio sam u staroga Nahtana još kao dječak, pa sam od početka znao gdje je zlato. Međutim, dok je njegova udovica bila živa, smatrao sam da nemam pravo na nj. Tražili su ga drugi, no većina ih nije zna-

la gdje bi trebalo tražiti. Ja sam, međutim, poznavao starog Nathana u dušu i vjerujem da znam gdje je zlato. Starac mi je bio rođ. Mnogo sam puta bio u planinama San Juan i sastajao se s trgovcima zlatom. Karnesovi nisu znali gdje sam dok ti nisi naišao na njihova kola. Kad su opazili živog na mrkonji: »NH«, shvatili su da je to žig staroga Nathana Humea i naslutili da sam negdje u blizini. Bio je to jedan od razloga zbog kojih su te htjeli ukloniti.

— Zašto se već ranije niste pokušali dočepati zlata?

On me pogleda.

— Nisi još vidio to mjesto ni čuo što se priča o njemu. Ja sam, međutim, čuo te priče. Nema Indijanca koji bi htio prenoćiti u tom klanecu, a vrlo malo ih se usudi i ući u njega. Pričaju o zlim dušima, pa možda u tome ima i istine.

— Niste mi rekli kako se zovete.

— Harry Mims. Slušaj, nemoj me shvatiti pogrešno. Nisu me duhovi spriječili da uđem u taj klanec, nego Komanči. Dvaput sam izgubio opremu, a umalo i skalp. Jednom sam imao sreću i približio se klanecu prije nego što su me opazili. Tada su, međutim, navalili, uzeli mi opremu i počeli se prepirati oko plijena tako da sam se uspio odšunjati i sakriti; pričekao sam da se sve smiri. Bila su mi potrebna dva tjedna da bih se vratio u Las Vegas, a kad sam stigao onamo, nisam imao novca ni za pošten obrok. Zaposlio sam se u krčmi; najprije sam je čistio, a poslije postao pipničar. Tek za šest mjeseci uspio sam opet nabaviti opremu; dabome, pomoglo mi je i kockanje.

— Kako ste ovaj put dospjeli ova-mo?

— Na konju, kako bih drugačije. Ukrali su mi nekoliko konja i rastjerali ostale, no konji su se vratili kući, pa sam ih nekoliko uhvatio, osedlao i krenuo. Jahao sam prilično sporo, ali sam ipak tu.

On legne, da bi se odmorio. Bio je tako iscrpljen da ga nisam više htio ispitivati. Gotovo sam se naježio pri pomisli što je sve morao izdržati da bi dojahao ovamo.

— Što sada namjeravate?

— Pitaš me tako glupo. Pa, domoći ću se tog zlata ili ću njih spriječiti da ga se dočepaju. Tako mi boga, ubit ću Ralpa Karnesa!

— A nju?

Harry Mims je neko vrijeme šutio, zatim me pogleda.

— Sackette, znam da je i ona zaslužila smrt, no ne bih mogao ubiti žensko biće. Iskreno rečeno, kad se sjetim što su radili sa mnom, ona je bila još najgora. Njoj su prvoj pali na um nokti, a sudjelovala je i u čupanju.

U to sam vrlo lako povjerovao.

Nakon nekog vremena Mims zadrije-ma, a ja ga pokrijem gunjem. Nije mi rekao gdje mu je oprema, no vjerojatno su konji ostali negdje u šikari. S obzirom na rane, nije mogao pješice prijeći veliku udaljenost.

Dakle, smrt udovice Nathana Humea kao da je bila znak da svi krenu u ovaj kraj. Svi su istodobno počeli tražiti zlato. A ja sam imao smolu da sam se našao baš usred te zavrzlamе. Eto, imao sam na vratu starca kojem je pomoć prijeko potrebna i djevojk... ako je uspijem ponovno pronaći.

Što li je s onim indijanskim pričama? Ja, nekako, nikada nisam sumnjao u ono što bi mi ispričao neki Indijanac. Govorka se da su Indijanci praznovjerni i tako dalje, ali većina njihovih vjerovanja ima razumnu podlogu. Sjećam se da su mi jednom u Meksiku Indijanci ispričali da se nipošto neće približiti određenom mjestu, jer su ondje zli duhovi. Uskoro sam otkrio da ondje vlada epidemija boginja, i Indijanci su tako održavali karantenu. Smatrali su da su zli duši izazvali boginje... Tko zna, možda ima nešto čudno i u vezi s tim slijepim klancem.

Našavši Mimsove konje, ustanovio sam da ih je doveo četiri. Konja na kojem je jahao, rezervnog i dva tovarna. Vratio sam se k vatri i popio još malo kave, zatim pričekao da se vatra smarni. Kad je ostala samo žeravica, prosto sam sebi ležaj na najtamnijem mjestu, ondje odakle sam mogao vidjeti starca i žarom obasjan krug i gdje me nije mogao opaziti nitko tko bi se šuljao oko logora.

Tijekom noći nekoliko sam se puta budio i svaki put osluškivao. Napo-

kon, pred svitanje, zaključih da mi je dosta spavanja. Još sam dugo ležao i sjećao se noći koje sam probdio osluškujući noćne zvukove. Neprekidno lutanje i bježanje doista nije nikakav život.

Nakon nekog vremena začuh nešto. U početku to nije bio jasan zvuk; kao da se nešto micalo. Uznemirio sam se, jer nisam mogao točno odrediti prirodu zvuka.

Pogledah prema vatri. Ugljevlje se još žarilo, a Harry Mims umotan u gunjeve, nepomično je ležao i tiho disao.

Lijevom rukom uhvatih oprezno rub gunja kojim sam se pokrio i zavrnuh ga. Mokasine su mi, kao i uvijek, bili nadohvat ruku. Držeći u desnoj ruci revolver, uzeo sam ih ljevicom i tiho obuo. Tada sam podigao s tla kamenčić i bacio ga prema Mimsu. Pogodio sam ga u rame; disanje kao da mu je prestalo, zatim se opet nastavilo. Zar je budan? Slutio sam da je i spreman koliko može biti u takvu stanju.

Bilo je opet posve tiho, no ta mi se tišina činila sumnjivom. Sjeverno od našeg logora utihnuli su, čak, i uobičajeni zvukovi. A onda začuh vrlo tiho šuškanje, kao da je grana okrznila nečije hlače. Netko se približavao.

Tiho i gipko ustanem i oprezno uzmaknem jedan korak, tako da sam bio bliže drvetu i granje me djelomično zaklanjalo. Vjerovao sam da sam se posve stopio s tamom i da me nitko ne može opaziti.

Držeći revolver u ruci, osjećao sam se prilično sigurno, no iznenada ga vratih u korice i izvukoh nož. Za tihu borbu izbliza nož je mnogo prikladniji.

X

Čekao sam u mraku s nožem u ruci zadovoljan što je oštar kao britva.

Dolje je žuborila rječica, a topolo su tiho šaputale na vjetriću. Osjećao sam miris dima s vatre. Tko se god približavao, kretao se vrlo spretno, jer se više nije čulo ništa.

Zamorili su mi se mišići na nogama, no nisam se htio pomaknuti i šuškanjem odati svoj položaj. Taj neznamac,

koji se tako tiho šulja zacijelo ima i dobar sluh; to je dvoje povezano.

Tada ugledah sjenu gdje je maločas nije bilo. Pažljivo sam gledao kako bih se uvjerio da me ne varaju oči i navode na zaključak da se nešto izmijenilo. Ne, zaista sam vidio sjenu. Tiho koraknuh, i u tom času začuh svoje ime.

— Sackett?

— Penelope!

Osjetio sam takvo olakšanje da za djelić sekunde nisam mogao progovoriti.

— Gdje ste bili? — izustih napokon.

Nije odgovorila, već mi je hitro prišla.

— Tko je ono kraj vatre?

— Harry Mims. Poznat vam je?

— Da, poznajem ga. Probudite ga. Moramo otići odavde prije nego što svane.

— Što se dogodilo?

— Jeste li ikada čuli za izvjesnog Toma Fryera? Ili Noblea Bishopa?

— Zar i oni sada sudjeluju u tome?

— Dovala ih je Sylvie. Ne znam kako ih je našla, ali sudeći prema svemu, okolnosti su se još pogoršale.

— Da li je s njima Ferrara?

— Tamo je i neki vitak, crnomanjest čovjek. Nisam mu čula ime. Došli su noćas u logor, i čini mi se da vas poznaju.

Dabome, poznali su me, a i ja njih. U duši sam znao da je Penelope u pravu i psovao sam; okolnosti bjehu takve da nisu mogle biti gore. Zapadno od Mississippija zacijelo nema opasnijih ljudi od te trojice.

— Da, najpametnije bi bilo da krenemo — rekoh.

Mims je već sjeo. Dok smo se približavali vatri, odupro se zdravom ručkom i ustao.

— Čuo sam vas — reče. — Bježimo odavde. Uzmimo zlato i nestanimo.

Za nekoliko minuta smotali gunjeve, pokupili stvari i pripremili konje. Penelope će jahati na Mimsovu rezervnom konju, jer je došla pješice. Odveli smo konje do rječice, zatim uzjahali i pregazili je.

Mims je jahao na čelu, uvjeren da zna gdje je slijepi klanac. Meni se nije sviđalo što je taj klanac slijep, jer se mogao pretvoriti u klopku; ima

samo jedan ulaz a bočne su mu stije-ne vjerojatno tako strme da se po njima ne može nitko uzverati. Mirisalo je to na neprilike, no neprilika je bilo na svakom koraku. Opet sam se kašao što nisam bio tako pametan i na vrijeme odjahao.

Penelope je jaltala kraj mene.

— Vi niste gradsko dijete — rekoh joj. — Da jeste, ne biste se kretali tako vješto.

— Odrasla sam u šumama u Virginiji. Zнала sam se prišunjati jelovima prije nego što sam navršila deset godina.

Zaista nemam pravo da je smatram nemoćnom, pomislih. Bilo bi to nepošteno. Ta, ona je spretna u šumi gotovo kao i ja. Osim toga, spasila mi je život.

— Izvukli ste me iz neprilike — rekoh, donekle protiv volje jer' nisam bio naviknut da me neka žena nadmašk — Hvala vam.

— Nije to ništa.

— Gdje je Loomis?

— Negdje u okolici. Izgubila sam njegov trag.

Činilo mi se da nije zbog toga ni zabrinuta ni ožalošćena. Možda ga je već pročitala. A mene? Ovakle zna da neću uzeti sve zlato i pobjeći? Uznemireno je pogledah. Možda sam cijelo vrijeme u zabludi? Možda ne poznajem sebe? Bilo kako bilo, u jedno sam bio čvrsto uvjeren; ona je potpuno drugačija od Sylvie Kannes.

Kad sam opet pomislio na Ferraru, Fryera i Bishopa, podišli su me žmarci. Svaki je od njih opasan i pokvaren do srži, a zajedno su gotovo nepobjedivi. Nipošto nisam htio imati posla s njima.

Noble Bishop je revolveraš. Pričalo se da je ubio dvadeset ljudi. Prepolovi li se ta brojka, što bi bilo bliže istini, još ih je dovoljno. Dabome, tu je riječ o ljudima koje je ustrijelio u dvoboju. Koliko ih je ubio iz zasjede, to se nije znalo, premda su ubijanja iz zasjede bila više po Fryerovu ukusu nego njegovu. Ferrara se, pak, najradije služio nožem.

Sva su trojica bili dobro poznati, plaćeni ubojice, ljudi koji pružaju svoje usluge kad valja obaviti neko nasilje. Sylvie je, bez sumnje, doznala za

njih od Hookera, ili koga drugog i bez oklijevanja ih je unajmila.

Iako star i ranjen, Harry Mims nas je hitro vođio kroz šumarke, kao da jasno vidi u mraku. Slijedili smo ga, a kad nas je doveo do ulaza u klanac, približili smo mu se.

— Ne sviđa mi se to — promrmlja on. — Taj klanac mi zadaje briga.

— Bojite se? — Iznenadio sam se, jer se dosad pokazao kao vrlo izdržljiv i neustrašiv. U nekoj drugoj prilici možda bi poslije takva pitanja bio posegnuo za revolverom.

— Nazovi ti to kako hoćeš. Možda Indijanci ne govore utaman. Ne sviđa mi se taj klanac i nikada mi se nije sviđao.

— Bili ste već ovdje?

— Jesam. Unutra ima raznih kostura. Mnogi su već umrli u njemu.

— Svakako. Izginuli su članovi Humeove karavane... bar većina njih... i njihove su kosti u klanacu. Što ste drugo i mogli očekivati?

— Ima unutra i drugih — odvratio je ozbiljno. Kažem vam oboma, klanac mi se ne sviđa.

— Onda uzmimo zlato i bježimo. Ako to ne učinimo, bolje je da odmah pobjegnemo, jer uskoro će se oni pojaviti, a ja se nikada ne borim bez razloga.

Ni mrkonji se nije svidio klanac. Pokušavao se okrenuti, odupirao se uzdama i na sve moguće načine htio je izbjeći ulazjenje. I drugi su se konji uznemirili, ali nisu bili tako preplašeni kao on.

Ujahali smo u klanac, i obavila nas je tama. Pred nama Harry Mims za-kašlje i zastane.

— Svidjelo nam se to ili ne, morat ćemo pričekati do svitanja. U klanacu ima jedna bara i nekoliko jama, a ja se ne bih htio naći u njima.

Sjedili smo na konjima i nismo htjeli sjahati, iako nismo mogli reći pravi razlog. Naprosto, osjećali smo se nelagodno, a i konji su bili uznemireni. Znao sam da me mrkonja, kad bih sjahao, ne bi čekao, osim ako bih ga čvrsto svezao.

Nakon nekog vremena zaškripi sedlo.

— Sjahat ću — progovori Penelope — i pogledati okolicu.

— Čekajte! — rekoš strogo. — Mogla bi to biti klopka. Ostanite u sedlu i čekajte.

Očekivao sam da će mi žustro odgovoriti, ali nije. Poslušala je. Nebo je već sijelo, pa će se uskoro tako razdamiti da ćemo vidjeti kuda jašemo.

Nekoliko smo minuta sve troje šutjeli, a onda progori Mims.

— Nazovite me strašljivcem ako hoćete, no ja jedva čekam da odmaglim odavde.

Stijenje i grmlje počelo je poprimati obrise. Vidjeli smo i bokove klanca. Iz njega se mogli izići samo onuda kuda smo ušli... barem sam tako mislio.

— Prijala bi mi šalica kave — rekoš.

— Nemamo vremena. Uzmimo zlato i bježimo.

— Neće to biti lako — odvratioh.

I ja sam jedva čekao da napustimo taj klanac, jer je u njemu vladao nekakav mučan ugođaj. Uokolo su se vidjeli kosturi, a nisu svi bili tako stari da bi mogli potjecati od Humeove karavane.

Ugledasmo lokvu, kojoj se najviše približila Penelope. Površina joj je bila prijavozelena. Djevojka se nagne i granom što ju je otkinula s trula drveta promiješa vodu, koja je ispod površine bila mutna i tamna.

— Da li ste nešto uočili? — reče iznenada Harry Mims. — Nema ptica. Nisam vidio ni kukca. Možda su Indijanci u pravu.

Što sam duže bio u klanacu, činio mi se jezovitijim.

— Dobro — rekoš — prema onom što sam čuo, zlato bi trebalo da bude tu negdje.

Zaobilazili smo veliko kamenje što se dokotrijalo odozgo. Uokolo doista bijaše mnogo kostiju. Mazgina čeljust, bijela i stara, ležala je kraj polomljenih rebara. Međutim, kosturi nisu bili onako razvučeni kao kad ih oglođu vukovi ili kojoti.

Vidio sam da su bočne stijene tako strme da se po njima ne bi mogao popeti konj, a ponegdje ni čovjek. Prvi znak života koji sam opazio u klanacu bili su tragovi divljih konja. Nekoliko je konja prošlo tuda prije kratka vremena, a bilo je i starijih tragova koji su vodili prema stražnjoj

strani klanca. Najednom me obuzela neka slutnja.

— Vi tražite zlato — rekoh — a ja ću nešto provjeriti.

Ne čekajući odgovor, krenuo sam po tragu mustangâ a mrkonja je vrlo spremno pojurio. Njemu se taj slijepi klanac nije baš nimalo milio.

Divlji su konji ušli među kamene gromade, što su se skotrijale odozgo, i krivudali zaobilazeći kamenje i grmlje. Izenada se nadoh na uskoj stazi koja je vodila uzbrdo, kroz pukotinu između stijena, tako usku da je kroz nju jedva mogao proći konjanik. Stazica je vodila ravno uz strminu, zatim skretala, no bio sam čvrsto uvjeren da se po njoj može stići do vrha litice.

Dakle, postoji još jedan izlaz iz klanca.

Izenada začuh tih povik i okrenuh se u sedlu. Tek sam sada shvatio koliko sam se udaljio, odnosno popeo. Vidio sam dolje Penelope, sićušan lik koji mi je mahao.

Kad sam se vratio k njima, Mims je ležao potbuške na zemlji. Okrenuvši ga, opazio sam da mu je lice plavkasto.

— Odvedimo ga odavde — rekoh brzo. — Ako nas zateknu ovdje dok je u nesvijesti...

Pojma nisam imao što mu je, no činilo mi se da se onesvijestio zbog određenog razloga; srce mu je kucalo ubrzano, no bitno je bilo da kuca. Podigao sam ga u sedlo i privezao, potom poveo njegova konja. Čim smo izašli iz klanca, odjahali smo prema drveću tražeći zaklon, iako na vidiku nije bilo nikoga. Ubrzo se nađosmo među topolama i vrbama kraj rječice.

Starcu su čist zrak izvan klanca i neprestano micanje na konju pomogli. Izgledao je bolje. Skinuo sam ga sa sedla, osjećajući se nemoćnim jer nisam znao kako bih mu mogao pomoći; ipak, uskoro se osvijestio.

— Zar vi često padate u nesvijest? — zapitah ga. — Što vam se dogodilo?

— Ne znam. Najednom sam osjetio da mi se mračí pred očima. Ne želim ponovno ući u taj klanac. Ondje nešto nije u redu.

Nakon nekog je vremena sjeo, ali lice mu je još bilo neobično blijedo.

Kad je pokušao popiti vode, nije je mogao zadržati u želucu.

— Namjeravamo li nešto poduzeti, treba da to uradimo odmah — rekoh. — Suvviše je protivnika oko nas. Pronaći će klanac ako tratimo vrijeme. Možda bi bilo najbolje da ja krenem po zlato. Mogao bih povesti jednog konja i natovariti na njega dio zlata, a ostatak na mrkonju.

Penelope je šutjela i gledala me.

— Zacijelo me smatrate vrlo budalom, Sackett — reče mi napokon — kad smatrate da bih vas pustila da odete sami po zlato.

— Ne, gospodice. Možete počí sa mnom, ako se tako osjećate sigurnijom. No, ja mislim da bi jedan od nas morao ostati uz Mimsa.

— Snaći ću se bez vas — umiješa se Mims. — Možete oboje otići.

Da budem iskren, nimalo mi se nije žurilo da se vratim u klanac, osobito ne s Penelope. Ona me jednom izvučla iz škripca, no sada joj je bila potrebna pomoć. Nisam vjerovao da ću lako izvući zlato iz klanca, a ako se budem pri tome morao brinuti i o djevojci, imat ću briga preko glave. Rekoh joj to otvoreno.

— Brinite vi o sebi — odgovorila mi je odrješito, ali ne i ljutito. Popela se u sedlo, pa sam krenuo sa njom.

Da nas je netko gledao sa strane, nikako ne bi mogao zaključiti da smo se uputili po blago... po stotinu i pedeset kilograma zlata. Držali smo se prilično nevoljko, i što smo se više približavali ulazu u klanac, to smo sporije jahali. Klanac nam je bio mrzak.

Harry Mims je žilav starac, ali nešto ga je srušilo s nogu; nešto što nismo mogli opaziti. Možda neki poseban miris, koji se javlja s vremena na vrijeme. Nisam to spomenuo Penelope zato što nisam bio načisto da li mi se samo učinilo kako osjećam čudan miris ili doista bijaše nešto posrijedi.

Neposredno pred ulazom u klanac uletjeli smo u klopku. To mi se nipošto nije smjelo dogoditi. Najednom je pred nama stajala Sylvie, a kad smo oboje zastali iz grmlja i iza stijenja izašli su i ostali.

Lijepo su nas šćepali. Bili smo im kao na pladnju. Nikada nisam vidio toliko ništarija na okupu: Bishop,

Ralph Karnes, Hooker, s rukom u povezu, Charlie Hurst, Tex Parker, i Bishopovi momci.

— Dakle, Sackett — reče Sylvie — čini mi se da smo dobili igru.

— Ne budite suviše sigurni u to.

Samo mi se osmjehnula, ali kada je pogledala Penelope, više se nije smiješila.

— Uhvatila sam te — reče joj, a glas joj je imao ružan prizvuk. — Baš ovdje sam te htjela dočekati.

— Gdje je taj klanac? — zapita Bishop.

Pitanje se činilo čudnim, jer je sa svog mjesta mogao gotovo baciti kamen u klanac. No gledajući nas, stekao je dojam da smo namjeravali projahati mimo tog klanca. Prevarili smo ga time što smo, da bismo mogli ući u klanac, morali odjahati gotovo do druge strane otvora i tako zaobići goleme kamene gromade na ulazu.

— Klanaca ima posvuda, Noble. Izaberi onaj koji ti se sviđa. — Pokazah rukom na klanac. — Na primjer, ovaj.

On mi se naceri.

— Ovaj ste već pregledali. Našli smo vaše tragove i ustanovili da ste izišli iz njega. Budući da ste taj klanac napustili, nesumnjivo je da zlato nije u njemu. Stoga nam pokažite pravi klanac.

— I mi bismo ga rado pronašli. Tko se može snaći u ovakvu spletu klanaca?

— Snađi se!

— Ne budi glup, Noble. Gledaj mi smo ovdje već nekoliko dana. Koliko je vremena potrebno da bi se uzelo toliko zlata i pobjeglo? Razmisli malo. Da znamo gdje je zlato, već bismo ga uzeli i nestali odavde. Navodno, Nathan Hume je sakrio zlato ovdje negdje. Međutim, znamo da su dva čovjeka izbjegla pokolj, a možda je riječ i o nekoliko osoba.

— Dva? — iznenađeno ponovi Sylvie; to nije znala.

— Naravno. Spasio se i jedan Meksikanac. No, budući da je guverner New Mexica htio kazniti Nathana Humea i sve one koji su radili za njega, jer je doznao da Hume krijumčari zlato a ne plaća postotak državi, Meksikanac se pritajio. Pobjegao je u Meksiko, no ondje je slomio kičmu i više se nije

mogao vratiti po zlato. To, međutim, ne znači da se nisu vratili neki njegovi rođaci.

— Drugim riječima, hoćeš nam kazati da zlata nema? — zapanjeno upita Ralph.

— Najvjerojatnije nema — odgovorih. — Ne znam koliko je tebi poznato o tome, Bishope, no Fryer je bio u rudarskim naseljima u Nevadi i Koloradu. On ti može reći da skriveno zlato ponajčešće nestane ili ga nitko ne može pronaći. Mnogi su cijelog života tragali za takvim blagom i nisu našli ništa.

— To su gluposti — reče Ralph. — Zlato je ovdje... mi to znamo.

— Sretno vam bilo. Moj je zadatak bio samo da dovedem ove ljude u ovaj kraj. Nadete li zlato, vaše je. Pravo ćete mjesto prepoznati prema kostima.

— Kostima? — progovori prvi put Ferrara.

— Dabome. Mnogi su poginuli kad je zaglavio Hume, a mnogi su stradali i poslije toga. Komanči i Juti govore da je slijepi klanac proklet. Nijedan Indijanac ne bi htio prenočiti u njemu niti želi projahati kroza nj ako to ikako može izbjeći.

— Čujete li? — reče Hooker. — To sam vam i ja pričao.

— Oduzmite im oružje — izusti Sylvie. — Natjerat ćemo ih da progovore.

— Noble — rekoh — nitko mi neće oduzeti oružje. Zar misliš da bih bacio revolver iako znam što me očekuje? Ništa ne mogu ispričati, pa mučenju ne bi bilo kraja. Želite li moje oružje, momci, morat ćete ga uzeti na silu.

— Ne brbljaj budalaštine! — reče Ralph. — Lako te možemo ustrijeliti!

— Svakako. Samo, Noble me poznaje, pa zna da neću otići sâm u smrt. Jednom sam vidio čovjeka koji je još pucao premda ga je pogodilo već šestnaest metaka. Na ovoj ću udaljenosti, uvjeren sam, ustrijeliti barem dvojicu, a možda i trojicu, ili četvoricu.

Pri tome bi mi i oni pomogli, jer bi se, ako bi započela borba, zalutao među njih, tako da bi svakim hicem koji bi ispalili ugrožavali jedni druge.

Noble Bishop nije bio glup. Često se služio revolverom, pa je dobro znao da se protivnik ne ruši čim se u njega

opali. Ako je netko razjaren i navaljuje, valja ga pogoditi u srce, mozak ili neku glavnu kost da bi ga se zaustavilo. S druge strane, neočekivan hitac može zaustaviti čovjeka kao da je naltio na zid.

Bishop je znao da sam bijesan i pripravan na sve. Znao je da me smatraju brzim revolverašem i vrsnim strijelcem; stoga je znao i to da će netko poginuti ako pucnjava započne. A u takvoj zbrci svatko može stradati. Osim toga, kao što sam natuknuo, možda i nema zlata.

Bishop, Fryer, Ferrara i, možda, Parker bili su tako pametni da su znali što ću učiniti, pa im se nije milila takva borba. Uostalom, zašto bi započeli otvoreni okršaj kad nas mogu, ne izlažući se gotovo nikakvoj opasnosti, postepeno pobiti jednog po jednog? Ili, pustiti da nađemo zlato i tada nam ga oduzeti. Slutio sam što misle, jer sam znao što bih ja mislio na njihovu mjestu.

— U pravu je — reče mirno Bishop. Nije htio da se sve to završi divljom pucnjavom u kojoj bi svatko mogao nastradati i kojom se ne bi ništa postiglo. — Nema smisla da se borimo — nastavi. — Vi jašite za svojim poslom, a mi ćemo za svojim.

Sylvie se htjede pobuniti, a onda se predomisli.

— Dobro, pustite ga — reče. — Ubijte samo djevojku. Ona ima pravo na to zlato.

Još nikada nisam vidio nekoga tako lijepog i tako otrovnog kao što je bila ona u tom trenutku.

— Nikoga nećemo ubiti — odvrati Bishop. — Okrenite se i odjašite odavde.

Poslušali smo ga i okrenuli konje.

— Noble — rekoh tiho dok sam jahao mimo njega — ako nađete to zlato, ne pijte kavu koju vam ona bude skuhala.

Projahali smo mimo njih. Kad sam se osvrnuo, još nas je promatrao. Za tren-dva digne ruku i mahne. To je bilo sve.

— Mislila sam da će pucati — reče Penelope.

— Nisu pijani ni ludi — promrm-ljao sam — Pogodili bismo ih nekoliko, a ništa se ne bi riješilo.

Slutio sam da ćemo morati Noble Bishop i ja jednog dana, ipak, stati jedan nasuprot drugome i potražiti rješenje. Taj dan nije daleko.

XI

Sylvie Karnes se s Bishopom povezala vjerojatno u Romeru. No, ma kako opasan bio, Noble se služio revolverom, a o tome sam imao sasvim drugačije mišljenje nego o trovanju. Doduše, ta ga osobina nije činila ni za dliaku neopasnijim.

— Kako ste se riješili Loomisa? — zapitah dok smo jahali.

Penelope sliježe ramenima.

— Tko kaže da smo ga se riješili? — Samo smo se razišli.

Ma šta govorila, vjerovao sam da mu je pobjegla. Po svoj prilici ćemo ga još sresti.

— Ne smijemo oklijevati. — Treba da što prije učinimo ono što namjeravamo. — Govoreći to, nisam bio nimalo oduševljen. Radije bih se bio suočio s Bishopom, s revolverom u ruci, nego se vratio u onaj klanac.

Osim toga, Mims je bio u lošem stanju. Zbog gubitka krvi silno je oslabio i ruke su mu vidljivo podrhtavale. Nimalo se nisam čudio što se onesviještio u klanac, ali me još kopkala pomisao da nije izgubio svijest samo zbog slabosti.

Dok smo jahali duž riječice, sjene su se izdužile. Prijeđosmo na otočić, obrastao vrbama. Bio je dugačak samo dvadesetak metara i širok desetak, ali smo na njemu našli pogodan zaklon i travu za konje.

Pošto sam sjahao, pomogao sam Mimsu da sklizne sa sedla. Osjetio sam da dršće od slabosti. Odmah sam prostro njegove gunjeve i on se, uzdahnuvši sputio na njih.

— Skuhajmo kavu — reče Penelope. — Svima nam je potrebna.

Dok sam skupljao naplavljeno drvo na niskoj obali otoka izišle su zvijezde. Voda je tiho žuborila. Zapalio sam vatricu iza srušena debila velike stare topole. Malo je ojačao vjetar, i to me zabrinjavalo, jer sam znao da će prikriti druge zvukove, pa bi nam se netko mogao lakše prišuljati.

Svi smo šutjeli. Bili smo umorni i donekle razdražljivi. Bio nam je potreban odmor, a ponajviše Mimsu. Gledajući ga, osjetio sam u srcu iznenadnu bol. Shvatio sam da ću, iako sam mlad, jak i izdržljiv, jednog dana biti star poput njega i da me očekuju iste tegobe.

Popio je kavu, ali nije htio ništa jesti. Uskoro je utonuo u nemiran san.

— Sve zlašto na svijetu ne vrijedi toliko koliko njegov život — rekao Penolopi, sjedeći s njom sa strane. — On je dobar čovjek.

— Znam — odgovorila je i zašutjela.

Srkao sam kavu i pokušavao zamisliti što će donijeti sutrašnji dan.

— Potreban mi je taj novac, Nolane, — opet progovori djevojka. — Prijeko mi je potreban. Smatrajte me sebičnom ako hoćete, no ako se ne domognem tog zlata, neću imati ništa, baš ništa.

Na to nisam imao ništa odgovoriti, pa sam šutio. No, neprekidno sam razmišljao o zlatu.

Nismo bilo daleko od klanca i ja sam se pitao da li bih se mogao snaći u mraku. Premda su vjerojatno ostavili nekoga na straži i premda sam bio umoran, želio sam da sve što prije završim i da odem.

Klanac mi nije dao mira. Živeći u divljini, pozdavao sam se u nagon. Katkad sam slutio nešto što ne bih mogao izraziti riječima. Nisam bio praznovjeran, ali sam imao dojam da s tim klancom nešto nije u redu.

Pošto sam razmislio, zaključih kako je bolje da ne idem nikamo noću. Zlato bih teško našao i danju, a kamoli u tami; tko zna, mogao bih i pasti u neku jamu.

Najveća mi je želja bila da se otarasim Loomisa, Sylvie i Ralpha. Razmišljajući o njima, pokušavao sam zaključiti kakvi su. Što se tiče zapadnjaka, uvijek sam znao na čemu sam. Hoću reći, najčešće je sve bilo poznato; ljudi je bilo malo, naselja su tek izrastala, pa se ništa nije moglo sakriti. Što bi god tko učinio, brzo bi se proćulo. Doduše, prilike su se počele mijenjati, jer je sa željeznicom pristizao na Zapad nov sboj ljudi: varalice i slabici, kojima je prije bio Zapad nepristu-

pačan, sada su doputovali na mekina jastucima.

Jacob Loomis je mogao stići na Zapad i bez željeznice, iako ne bi osobito usrećio ovu zemlju. Sylvie i Ralph ne bi, međutim nipošto doputovali na Zapad da se nisu nadali kako će se na lak način dočepati zlata.

Možda me Bishop pokuša ustrijeliti, a Fryer pogodi iz zasjede, no to manje-više mogu očekivati. Uostalom, ovo je indijansko područje, i tu je uvijek potreban oprez. Međutim, otvor je nešto drugo, a Sylvie i Ralph... Ne, s njima nešto nije u redu; opsjednuti su zlobom, nisu sasvim prisebni.

Naposlijetku sam zaspao, premda sam, dok su mi se oči sklapale, znao da će sutradan gurnjeti revolveri. Prije nego što ponovno zađe sunce, niz stijene Rabbit Earsa poteći će krv.

Na nebu još bijahu posljednje zvijezde, a lišće je treperilo na povjetarcu kad sam otvorio oči i osluhnuo. Razabrao sam zvukove jedan po jedan: šuškanje lišća, tih žubor rječice i šuštanje trave dok su je pasli konji. Iz vode iskoči riba.

Uzeo sam čizme i istresao ih. Noću su se ponekad zavlatile u njih stonoge i škorpioni. Potom sam ih obuo i ustao. Šešir mi je, naravno, bio već na glavi. Prvo što svakki kauboj ujutro učini jest da glavu pokrije šešinom. Zakopčao sam opasač i namjestio koricu, a onda sam ih privezao uzicom oko noge.

Još se nije sasvim razdaniilo. U pepelu je sjajlo samo jedan žar. Protegnuo sam se i malo razgibao, zatim obrisao rosu s vintčesterke i sišao do riječice kako bih se umio i istrljao zube vrbovom grančicom.

Krećući se tiho, prišao sam mrkonji, gladio ga neko vrijeme i šaputao mu. Tada ga osedlah i pripremih se za polazak.

Starac je spavao, jednolično dišući, a Peneolope ...

Djevojke nije bilo!

Ležaj sam vidio, ali ona se odšunjala. I njezin je konj nestao.

Moj se mustang nije bio uznemirio zato što je došla iz logora. Pripadala je našem društvu i mogla se kretati kako je htjela. Ja sam, međutim, spavao tako čvrsto da je nisam čuo.

Nije se smjela odšunjati, no ni ja nisam smio spavati tako čvrsto da joj je to pošlo za rukom. Iskreno rečeno, bio sam silno bijesan pri pomisli da se netko može iskrasti iz logora a da ga ja ne čujem. Život mi je često ovisio baš o laku snu.

Kleknuo sam i dodirnulo Mimsovo rame. Odmah je otvorio oči, a pogled mu je bio bistar kao da nije ni spavao.

— Djevojka je nestala. Tko zna što joj se dogodilo — rekoh.

Sjeo je i posegnuo za šeširom.

— Vjerojatno je krenula u onaj prokleti klanac — promrmlja. — Najbolje bi bilo da se i mi odmah uputimo onamo.

Dok je ustajao, ja sam mu sedlao konja. Za nekoliko minuta pokupili smo svu opremu i izjahali iz logora.

Pregazili smo rječicu i ušli u šumicu. Planina Rabbit Ears isticala se nasuprot nebu. Negdje u grmlju javi se prepelica. Slutim sam da jašem u susret obračunu, no želio sam da se to što prije završi.

Držali smo se niskog terena, tražeći svaki prikladan zaklon, i izjahali na čistinu tek kad smo se približili ulazu u klanac. Zamijetio sam velik broj tragova, no nismo mogli ništa razabrati iz njih. Mrkonja ni sada nije htio ući u klanac, ali sam ga ipak prisilio. Tada opazih da je u klanac ušlo nekoliko konja otkad smo mi izišli iz nje-ga.

Već blizu ulaza ugledali smo Stevea Hookera. Bio je mrtav, skvrčen na zemlji. Revolver mu je bio u koricama, a sigurnosna uzica preko njega.

— Pogledaj! — reče promuklo Mims, pokazujući na Hokerove tragove.

Vidjelo se da su Hokerovi koraci bili kraći nego što se moglo očekivati od čovjeka takva stasa, što me navelo na zaključak da je ušao u klanac pošto se smrečilo; onome tko hoda po neravnu i nepoznatu terenu, koraci su većinom kraći.

Pao je poslije nekoliko teturavih koraka i našao se na rukama i koljenima. Ustao je i produžio, ali je opet pao. Kad se ovaj put digao, napravio je još samo dva-tri koraka i stropoštao se.

— Sackett, davo me odnio ako ima smisla ući u taj klanac! — zaprepasteno progunda Mims.

— Kad smo već tu, obavimo posao.

Činilo mi se da se od jučer nije izmijenilo ništa osim što je na zemlji ležao mrtav Hooker. Sjahao sam i okrenuo ga na leđa. Nisam vidio nikakvu ranu ni krv. Lice kao da mu se malo nadulo i poplavlilo, no možda mi se to samo činilo pri blijedom jutarnjem svjetlu.

Nad Rabbit Earsom visjeli su niski oblaci što su doplovili u zoru. Klanac se doimao sablasno, kao i uvijek. Nenaravna je bila tišina. Nisam čuo baš ništa niti sam vidio ptice ili kakve životinje.

— Što je rekao onaj Meksikanac kad mi je pričao o blagu?

— Zlato je u jami pod stijenom, zatrpano kamenjem. Na stijeni je urezan križ. Od tada je prošlo četrdeset godina, ili više; nisam pouzdano znao kad se Nathan Home našao u ovoj klopki i poginuo.

— Tražite bijeli križ, Mims — rekoh tiho, jer nisam znao tko bi nas mogao čuti. — Onakav kakav bi se mogao u žurbi urezati na stijeni.

Obojica smo ga ugledali istodobno i skrenuli konje prema njemu.

Sivi oblaci kao da su se još više spustili. Zrak je bio vlažan. To mi se nije sviđalo; zapravo, ništa mi se u tom jezivom klancu nije sviđalo.

Gurnuvši vinčesterku u navlaku na sedlu, skočio sam s mrkonje i privezao ga za obližnji grm. Potom sam skinuo sigurnosnu uzicu s revolvera i spustio se u dubinu u kojoj je bila stijena. U podnožju stijene, ispod urezanog križa, vidjelo se nagomilano kamenje.

— Dobro pripazite, Mims — rekoh osvrnuvši se. — Ne gledajte mene, već tražite pogledom njih.

— Zanima me gdje je djevojka — promrmlja zabrinuto Mims. — Nije smjela tako odlutati.

— Uzmimo zlato, a onda ćemo nju potražiti. Slutim da je kadra sama o sebi brinuti.

Počeo sam uklanjati kamenje, ponajčešće veliko poput glave. Žurio sam se što sam više mogao, ali sam istodobno nastojao biti što tiši... manje zbog

to ga što sam sumnjao da je netko u blizini a više zato što je taj sablasni klanac, naprosto tjerao čovjeka da se kreće tiho i šapuće.

Najednom me opet zabodjela glava. Teško sam disao. Nakon nekog vremena izidoh iz udubine i popeh se do konja. Naslonio sam se na nj. Uistinu čudno kako sam oslabio zbog bezazelenih rane na glavi.

Mims me zabrinuto gledao.

— Da li ti je dobro? Ne izgledaš baš najbolje.

— Boli me glava., okrznilo ju je Andrewovo tame.

— Do sada mi nisi ni ispričao odakle ti ta rana. — Pogledao me zamišljeno. — Znači, pucao je Andrew? Što je bilo s njim?

— Zapravo, nije me ranio Andrew, nego Ralph. Andrew je došao samo zato da bi dovršio posao.

Zrak je bio bolji kraj mrkonje, iako je on stajao samo dva-tri metra od udubine. Poslije nekoliko sam se minuta vratio u jamu, no tek što sam uklonio nekoliko kamena, počelo mi je zujati u glavi i osjećao sam se vrlo čudno.

— Da je ovdje neka bara — reče Mims — pomislio bih da je svemu kriv barski plin. On lako izazove ošamućenost.

Ispузao sam opet iz jame i oteturao do konja. Uzeo sam čuturu i isprao usta vodom, zatim polio glavu. Osvježen ponovo se vratih u jamu.

Gotovo odmah pronađoh zlato!

Ne gubeći vrijeme, počeo sam ga vaditi.

Premda slab, Mims mi pritekne u pomoć. Dodavao sam mu šipke, a on ih je stavljao u već pripremljene vreće na konjima.

Više se nisam trudio da budem tih.

Kašljao sam i gušio se, i nikako se nisam mogao svladati. Istodobno sam znao da bi se svaki čas mogli pojaviti protivnici.

Pošto smo izvadili i natovarili i posljednju zlatnu šipku, popeo sam se do konja. Pri tom sam pao, jedva jedvice ustao i, odvezavši konja, prebacio nogu preko sedla. Mrkonja nije oklijevala, već je odmah krenuo prema strmoj stazi što je vodila uz obronak.

To nas je spasilo. Tako sam kašljao da sam se jedva održavao u sedlu. Harry Mims je jahao tik iza mene, vodeći za sobom oba konja na kojima je bilo zlato. Počeli smo se penjati stazom kad smo daleko iza sebe začuli topot kopita i ugledali nekoliko jahača na ulazu u klanac. Najprije su spazili Hookera, zatim tragove naših konja... ondje gdje su čekali dok smo tovarili zlato. Vidjeli su otkopanu jamu pod stijenom, sada praznu. Dok su promatrali taj prizor i pokušavali se približiti, mi smo se užurbano verali strmom stazom.

Bili su još na puškometu kad su nas opazili. Shvatili su da im zlato izmiče ispred nosa.

Nikada neću znati tko je među njima opalio niti koliko ih je bilo dolje. Znam da je u klanecu bio Tex Parker, ili netko drugi na njegovu konju, i neki čovjek s sombrerom, koji je mogao biti Charlie Hurst. Bishopa nisam vidio, a ni Penelope. Zapravo, uspio sam tu skupinicu vidjeti samo letimično.

Jedan je čovjek primio pušku rame-nu i opalio. Vidio sam kako je iz cijevi bljesnuo plamen, a onda kao da je započeo smak svijeta. Odjeknula je užasna eksplozija i iz klanca je liznuo uvis golem plamen.

Tresnuo sam na tlo; ne znam da li me pritisak zraka odnio sa sedla ili me zbacio prestrašeni mrkonja. Našao sam se na rukama i koljenima i pogledao u klanac.

Plamen se munjevito širio od mjesta gdje je izbila eksplozija, kao da traži svaku udubinu među stijenama. Tako je dopro do jedne rupe, široke oko metar, koju smo vidjeli dok smo bili u klanecu ali joj nismo prilazili.

Iz rupe je u hipu šiknuo mlaz plamena, a zrak je ispunjavala strašna grmljavina.

Teško se digavši oteturao sam, zaprepašten i prestrašen, samo da pobegnem što dalje.

Nisam vidio ni svog konja, ni Harryja Mimsa, ni tovarne konje, ali nisam ni razmišljao o njima. Jedina mi je misao bila kako da se što više udaljim.

Grozničavo sam se penjao, i prešao već gotovo kilometar kad sam ugledao

Mimsa. Bio je u sedlu i vodio za sobom oba tovarna konja. Pokušavao se približiti mom konju, no mrkonja bješe suviše prestrašen pa ga je izbjegavao.

Polako sam odšepesao prema njima. Mrkonja se poplašio nekoliko puta i ustuknuo, ali se naposljetku smirio i dopustio da uzjašem.

Krenuli smo ravno na zapad, obuzeti samo željom da pobjegnemo od groznog prizora i strahovite tutnjave. Vidio sam već mnogo puta ljude kako umiru, no nikada nisam vidio takvu smrt.

No, gdje li je Penelope?

XII

Nismo bili raspoloženi za razgovor. Privremeno smo jahali bez cilja. Bitno je bilo da se što više udaljimo od slije-pog klanca.

— Vjerojatno je riječ o nekakvu plinu — progovori napokon Mims — ili nafti. Čuo si o onom čovjeku u Pennsylvaniji koji je bušio zemlju i našao naftu? Možda se zapalio takav naftni izvor?

Nisam znao odgovor, ali činilo mi se da je starac blizu istine. Zaprepašteni onime što se zbilo u klanecu, zaboravili smo čak da imamo zlato.

Donekle sam se pribrao tek kad sam se sjetio Penelope... Gdje li je? Među onima u klanecu nije bio Loomis, to sam jasno razaznao. Bila su dolje najmanje četvorica-petorica, i među njima su mogli biti Fryer i Ferrara ili možda neki drugi Parkerovi i Hurstovi prijatelji.

— Treba da nađemo neki zaklon — rekoh — i sakrijemo zlato.

Još sam kašljao zbog onoga što mi se u klanecu zavuklo u pluća; vjerojatno je to ubilo Stevea Hookera. Možda je noću bilo još zagušljivije ili mu je srce bilo slabo. Nisam znao što mu se dogodilo niti me osobito zanimalo.

Neprekidno smo jahali na zapad, a kad samo prešli oko šest kilometara, pustio sam Mimsa neka jaše na čelu, a ja sam pokušavao što bolje izbrisati tragove.

Kad sam mu se ponovo približio, stajao je na pješčanoj uzvisini, samo mr-

tar i po iznad rječice Cieneguilla. Takvo smo mjesto mogli samo požaljeti. Skinuli smo zlato s konja, iskopali rupu u pješčanom humku i zatrpali je. Pijesak je bio suh, pa nismo ostavili baš nikakve tragove. Izbrisavši zatim vlastite tragove, počeli smo se vraćati.

Bilo je još rano; sunce se tek podiglo iznad obzorja. Donekle se smračilo zbog dima nad Rabbit Earsom, no činilo nam se da se već počeo razilaziti.

Trebalo je da nađemo Penelope... ako je živa. Čvrsto sam vjerovao da jest.

Kad se onako odšuljala usred noći, zacijelo se htjela dočepati zlata prije nas i bilo koga drugog. Zašto bi inače otišla?

Samo, što joj se dogodilo? Nije bila u klanecu, a to znači da ju je nešto spriječilo.

— Kad ste mi posudili konja, nisam vjerovao da ću vas ponovo vidjeti — rekoh Mimsu. — Tada mi je bilo najvažnije da pobjegnem što dalje.

— Da, oni su već imali uže za tebe. Nisam još nikada vidio takvu družbu. — Mims zahihće. — Rekнем li da su bili bijesni, to je blagi izraz. Mahnitalli su, velim ti, puhali su kao razjareni bikovi. Štoviše, natuknuli su da bi trebalo i mene linčovati.

— Što ih je spriječilo?

— Imao sam u kolibi staru sačmariku. Kad si odjahao, napunio sam je. Već sam nekoliko puta opazio da takva velika sačmarica najbrže smiri duhove i nisam se prevario. Kad su dojurili pred kolibu, derući se u sav glas i prijeteci pokazao sam im sačmaricu i ispričao da si hitno trebao konja i da sam ti ga dao. Šteta što nisam imao tu sačmaricu pri ruci kad se pojavila Sylvie. Nikad nisam pucao u ženu, ali mislim da bih nju mirne savjesti ustrjelio.

Stigli smo već do potoka Rabbit Ears i zaobilazili planinu prema jugu. Cijelo smo vrijeme tražili tragove i sada smo ih pronašli. Bijahu to tragovi kola, koji su kraj istočnog obronka vodili prema sjeveru. Usporili smo konje i krenuli tim tragovima, izvu-kavši puške iz navlaka.

Logor bijaše napušten. Bilo je samo nekoliko kilometara od slije-pog klanca,

pa sam vjerojatno da se novi logor nalazio u blizini.

— Nolane, ja nisam plašljivac — promrmlja Harry Mims zaustavivši konja — ali mi izazivamo nesreću. Ta je družba negdje u blizini. Svakako će pokušati da se dočepaju zlata ili naše kože.

— Djevojci je potrebna pomoć, pa i ne mogu odjahati dok ne znam da je izvan opasnosti. Nisam takav.

— Dobro, kakav si ti odmetnik?

— To još ne znam, ali neću pobjeći dok je ne izvučem iz škripca.

Krenuli smo dalje, koristeći se grmljem i drvećem kao zaklonom i zaustavljajući se s vremena na vrijeme da bismo osluhnuli.

Izenada naidosmo na kola; zapravo, na njihove ostatke. Bila su gurnuta s male uzvisine, potom pokrivena grmljem i zapaljena. Preostali su samo obruči, glavčine kotača i nekoliko pougljenjenih žbica. U blizini kola još se osjećao dim.

Iz tragova nismo mnogo razaznali, osim da je netko dojurlo s obronka i natjerao u bijeg konje koji su vukli kola. Bilo je i pucnjave našli smo nekoliko praznih čahura, jedan je metak okrznuo stablo a zemlju je izgazilo nekoliko konja. — Kladim se da se Flinchu nije ništa dogodilo — promrmlja Mims. — Prema onom što si mi ispričao o tom mješancu, vrlo je lukav.

Bila je već sredina popodneva. Osluškiivali smo, ali nismo ništa čuli. Zatim ponovo krenusmo pritisnuti niskim nebom, koje je bilo još tamnije zbog crnog dima što se i sada dizao iz klanca. Držali smo se jaruga, spremni na neprilike. Obojica smo bili napeti.

Imao sam dojam da neprekidno jašem i bježim pred nekime. Zaželio sam se mirna života, bezbrižna sjedenja, časkanja i triju redovnih obroka. Zaželio sam kavu koju neću ja skuhati i jelo iz nekog restorana.

Stigli smo do rječice na istočnoj padini Rabbit Earsa, kad nanjušismo dim koji nastaje dok gori drvo. Skrenuli smo konje na vlažan pijesak na obali i produžili.

Negdje pred nama očekivale su nas grdne neprilike, i obojica smo to dobro znali. Bit će ondje i jedna žena, možda i obje. One su me najviše zabri-

njavale. Što će učiniti muškarac može se naslutiti, no žene su nepredvidive.

Jednom mi je neki stari odmetnik rekao: »Čuvaj se žene. Nikad se ne zna da li će vrisnuti, onesvijestiti se ili posegnuti za revolverom.«

Doista smo zatekli obje. Dok smo se približavali, njih su se dvije gledale, okrenute jedna prema drugoj.

Jacob Loomis je sjedio na kamenju, okrenut prema nama. U logoru je bio Noble Bishop, nepomična lica i opreznih očiju koje su zapažale sve. Vidio sam i Fryera; mislio sam da je poginuo u klanecu, no stajao je tu, živ i zdrav. Kraj njega je bio Meksikanac.

Najviše sam se uznemirio zbog Flincha, jer njega nije bilo u logoru. Loomis nas presiječe pogledom. Bishop me pogleda, ali se ne pomakne. Nas dvojica smo točno znali na čemu smo. Obojica smo se pročuli kao brzi revolveraši i obojica smo znali da će, započne li pucnjava, stradati netko. Nismo baš željeli iskušati jedan drugoga, no znali smo da bi nas događaji mogli na to prisiliti.

Nisam pričekao da saznam što se zbiva u logoru; naslutio sam da se moram odmah umiješati.

— Penelope — rekao — gotovo je s tim. Otpratit ćemo vas do Santa Fea.

— Što se zbilo ondje? — zapita Bishop, pogledavajući me.

— Klanac je, vjerojatno bio pun plina. Valjda je ispod zemlje nafta, Plin je izlazio i, budući da je težak, zadržavao se uz tlo i u udubinama. Ja i Harry smo se upravo popeli na bočnu stijenu kad se jedan od njih... ne znam koji, prenalio i opalio. Čim je sijevnuo plamen, odjeknula je eksplozija i buknula vatra svuda gdje se plin nakupio. Nisu se mogli spasiti.

— Bili smo u blizini — reče Bishop — ali nismo mnogo razabrali. Nismo ni ostali dugo. Vidjeli smo samo da su stijene pocrnjele od vatre i da iz jedne rupe neprekidno izbija plamen.

— Što misliš, kako dugo će gorjeti ta vatra? — zapita Fryer.

— Tko zna? Možda godinama. Gorjet će dokle se god ne potroši ono što je zapaljivo.

— Što je sa zlatom? — zapita Ralph Karnea.

— A što bi bilo? — odvratih slegnuvši ramenima. — Čini mi se da se još dugo neće nitko dočepati tog blaga.

— Osim ako ga je netko izvadio prije nego što je buknuo — reče Sylvie, gledajući me u oči.

— Postoji i ta mogućnost — priznao sam. — No, stekao sam dojam da su svi ušli u klanac istodobno, a nitko se nije izvukao živ.

— Nisam mislila na njih — reče Sylvie. — Mislila sam na vas.

Nekoliko su časaka svi šutjeli, ali Penelope me naglo pogledala, i u očima sam joj jasno vidio pitanje.

— Hm — rekoh, smiješeci se što sam bezbrižnije mogao — da sam se dočepao zlata, bio bih već daleko. Ne bih tratio vrijeme pričajući s vama.

— Bogami, ne bih ni ja — — promrmlja Fryer. — No, zašto si se vratio?

— Zbog nje — reče Sylvie. — Zar ne vidite da mu je Penelope zapela za oko?

Svi su me pogledali, a ja sam samo slijegao ramenima. Nisam gledao Penelope dok sam odgovarao:

— Šalite se, Sylvie. — Tko ima toliko novaca, ne mora tražiti žene; one mu naprosto padaju s neba, progone ga. Kad bih imao takvo blago i odjahao u Denver, djevojke bi mi se na svakom koraku vješale oko vrata. Međutim, ostavimo to. Penelope je dobra i ljupka djevojka. Obećali smo joj da ćemo je otpratiti iz ove divljine u Santa Fe. Mims joj je rođak.

Znao sam da mi je Fryer povjervovao, a i Meksikanac. Bishop se kolebao, još nije odlučio. Sylvie i Loomis pak, bijahu tako pokvareni da nisu vjerovali nikome i sumnjali su u svatko. Sylvie nam, znao sam to, neće dopustiti da odjašemo bude li nas ikako mogla spriječiti. Osim toga, znao sam da Loomis, bez obzira na novac, želi Penelope. Želio ju je baš tu u divljini, gdje nema nikoga u okolici. Čitao sam mu u očima takve namjere i okrutnost.

Mislim da sam u tom času naslutio da će biti teško izbjeci pucnjavu.

Najmanje od svega želio sam obračun s Bishopom. Vjerojatno je i on osjećao isto, ali Sylvie i Ralph, možda i Loomis, izazvat će sukob ako se brzo ne povučemo .

— Uzjašite, Pen — rekoh. — Moramo krenuti.

Dok sam govorio, razmatrao sam položaj i uzimao u obzir svaku pojedinost. Obala je bila niska i ravna, tek malo uzdignuta kraj ruba šumarka što je okruživao čistinu. U blizini je bilo nekoliko povećih kamenih gromada.

— Neće ona nikamo — reče Sylvie. — Ovo je obiteljski sukob i riješit ćemo ga ovdje.

Bishop nije ništa govorio. Htio sam doznati njegovo mišljenje, ali on je oprezno šutio i čekao.

— Čemu sukob — rekoh — bio obiteljski ili drugačiji? Vi i Ralph idite svojim putem, a ona će svojim.

— Našli smo Andrewa — dobaci Ralph.

A, tu smo, pomislih. Sve se razvijalo baš onako kao što sam očekivao, a ipak sam se nadao da se to neće dogoditi.

— Ti si pucao na mene, Ralph — odvratih — a Andrew je htio dovršiti posao. Nije uspio.

— Ja vjerujem da imate zlato — prozbori Loomis. — Zašto biste inače htjeli odjahati?

— Kakva ima smisla da tratimo vrijeme ovdje? — odgovorio sam mu nehajno. — Predstava je završena.

— Dobro. Sylvie kao da je najednom popustila. — Zaboravimo sve i oprostimo jedni drugima. Baš smo pripremili večeru. Sjašite, pa ću vam naliti kavu.

To je ipak previše!

— Ne sviđa mi se vaša kava, Sylvie. Malo je prejaka za moj ukus. Pen, dovedite svog konja. Odjahat ćemo, i to odmah.

Penelope zakorači, no u tom času Sylvie navali na nju. Da sam se pomaknuo i pokušao joj priteći u pomoć, netko bi odmah opalio na mene. Međutim, Penelope nije bila potrebna pomoć. Nisam mogao vjerovati svojim očima. Očito, nikada neću dovoljno upoznati ljude. Tu sam djevojku pokušavao zaštititi, a njoj je bila potrebna zaštita koliko i pumi. Sylvie je nasrнула na nju i podigla ruke da bi je uhvatila za kosu, no Penelope je stisnutom šakom udari u želudac, a kad je Sylvie izgubila dah i spustila ruke, ošamari je tako snažno da je pljuska od-

jeknula kao hitac. Tada uhvati uzde svog konja i skoči na njega.

— Zaustavite je! — vikne Loomis. — Bishope, zaustavi je... ili daj meni revolver, pa ću je ja zaustaviti!

Bishop se ne pomakne. Samo ga pogleda preko ramena reče:

— Budi sretan, stari, što nemaš revolver. Nolan Sackett bi te u hipu ustrijelio.

Tako smo odjahali iz logora i opet krenuli na zapad. Pa ipak, bio sam zabrinut. Bishop svakako želi zlato, a nisam mogao znati koliko mi je povjrova. Nesumnjivo bješe da nije želio obračun u logoru. Ondje je bilo previše ljudi i previše revólvera, pa bi o tome tko će preživjeti odlučivala sreća, a ne vještina; zalutali su meci najopasniji.

Jahali smo brzo. Htjeli smo pokupiti zlato i odjahati iz tog kraja; nadao sam se da više nikada neću vidjeti onu družbu.

Dok smo jahali prema potoku Rabbit Earst vrhunci su porumenjeli jer je zalazilo sunce. Povremeno sam se okretao u sedlu, no koliko sam mogao vidjeti nitko nas nije slijedio. Kad smo se našli na južnoj strani planine, počele su izlaziti zvijezde i naglo se smračivalo.

— Oni neće mirovati, Sackett — reče Mims. — Krenut će za nama.

— Svakako.

Penelope nije još progovorila ni riječ, i to mi je bilo drago. Još sam se ljutio na nju što nas je onako napustila.

Nekoliko sam puta mijenjao smjer. Kad smo se našli blizu planine, skrenuo sam na sjeveroistok, prema rječici kraj koje smo zakopali zlato.

XIII

— Sackett, nešto nije u redu — prozbori Mims, iznenada zaustavivši konja. — Ovo mi se ne sviđa.

Dabome, nešto nije bilo u redu... ali, što? Nekako smo se suviše lako izvukli. Bio sam čvrsto uvjeren da nas ne slijede, ali što onda ako im to nije ni potrebno? Možda su nas vidjeli ranije tog dana? Možda su nas opazili u blizini, samo nas nisu vidjeli dok smo za-

kopavali zlato. Možda znaju otprilike kamo smo odjahali.

— Što je? — zapita Penelope.

— Mims ima dojam da ulazimo u klopku.

— Kako bismo mogli upasti u klopku? Svi su iza nas.

— Uistinu? — Promatrao sam mračno nebo. Konji su bili nestrpljivi. Zeljeli su se napiti, odmoriti i pasti. Slutio sam da će proći mnogi sati dok im se ukaže takva prilika. — Dobro — rekoh — produžimo.

Jahao sam sporo i često zastajkivao da bih osluhnuo, no čuli su se samo oni zvuci koje sam i očekivao: toptanje kopita po travi i škripanje sedala.

Kad smo se približili riječici Cienequilla na dvjesto metara, opet sam zastao, no nisam čuo ništa.

Ako nas je netko prije promatrao, dok smo izlazili iz slijepog klanca, onda je za to bio najpogodniji Flinch. On ima u žilama indijanske krvi i najlakše se mogao popeti na vrh Rabbit Earsa, odakle se pruža dobar vidik. Nije nas mogao vidjeti dok smo vadili zlato, ali je, gledajući poslije tovarne konje, mogao zaključiti da smo uspjeli.

Ako je tako, što će oni poduzeti? Skrivati se i čekati dok izvadimo zlato i opet ga natovarimo? To bi Bishopu bilo najdraže, ali da li će i ostali biti tako strpljivi?

Najednom odlučih.

— Harry, da li vam je poznat vrhuncac Sierra Grande? Zapadno odavde?

— Znam ga.

— Desetak kilometara južno od njega postoji stijenje, visoko stotinjak metara. Kad natovarimo zlato, vi i Pen uputit ćete se prema tom stijenju i sakriti negdje na južnoj strani. Vode ondje ima dovoljno.

— A što će biti s vama? — upita Penelope.

— Mračno je. Odjašite tiho, pa oni neće ništa doznati. Ja ću ostati na obali i kotrljati kamenje, kopati pijesak i navesti ih na zaključak da tražimo mjesto gdje smo sakrili blago. Vjerujem da ćete steći sat prednosti prije nego što se oni približe.

— A kad se približe?

— Hm, tada će biti teškoća, Penelope. Nekako sumnjam da će mi povje-

rovati, no truditi ću se da budem uvjeren.

— A poslije toga?

— Krenut ću za vama i pridružiti vam se.

— Njih će biti šest — reče ona pošto je dugo šutjela — čak sedam, ako se uračuna Sylvie... a vi ćete ostati sami.

— Možda pobjegnem prije nego što se približe.

— Zašto to činite?

— Riječ je o velikoj hrpi zlata.

— Zar vam ne bi bilo jednostavnije da ustrijelite Mimsa i mene? Nas smo samo dvoje.

— Gubimo vrijeme takvim brbljarijama. Uostalom, nikada ne izabirem jednostavna rješenja. Odjahat ćemo sada na obalu. Posluži li nas sreća, natovarit ćemo zlato i nestat ćete oдавде prije nego prigusti.

Okrenuo sam konja i uputio se prema rječici. Vjerovao sam da su u blizini i da će čekati dok izvadimo zlato... sve je ovisilo o tome... no sa Sylvieom i Ralphom nije se moglo biti ni u što siguran; oni bi mogli pomahnitati.

Kopali smo pijesak rukama, zatim natovarili konje; brojio sam šipke baš kao i dok smo ih skrivali. Kad su se sve našle na konjima, blago sam gurnuo Mimsa, što je bio znak da krene.

— Kažem vam, moramo kopati malo dalje! — rekoh potom, tako glasno da me mogao čuti svatko tko je bio u blizini.

— Kopaj gdje hoćeš — Harry prihvati igru — ja ću pogledati nizvodno.

Penelope je zastala kraj mene i gledala me.

— Krenite! — šapnuo sam joj u uho. — Dragocjena je svaka minuta!

Naglo je okrenula glavu i poljubila me u usta, a ja sam se tako iznenadio kao da me ubola nožem... što sam napola i očekivao.

* * *

Kad su otišli, uhvatio sam jedan kamen na rubu niske obale, iščupao ga i zakotrljao kroz pijesak.

— Pssst! — prosiklah. — Hoćete probuditi sve u okolini?

Potom sam šušкао u mraku, uspio sam nagaziti na jednu suhu granu, bacao sam pijesak, vadio kamenje...

— Još dalje, još dalje — rekoh. — To je oko tri metra s druge strane.

Minute su sporo prolazile. Najednom shvatih da sam budala. Nikoga dugo ne mogu varati. Potražio sam pogledom mrkonju.

U jednom se skoku mogu naći u sedlu i odjahati. Uostalom, koliko vrijedi novac? Vrijedi li koliko život? Pogotovo moj?

Izenada začuh tiho šuškanje na drugoj obali. Ne čekajući više, krenuh prema konju. Ponovo šuškanje. Znao sam da na onoj obali nemam prijatelja, pa sam munjevitno izvukao revolver i opalio prema šuškanju. Zatim sam se bacio na pijesak, hitro otpuzao dva-tri metra, ustao i potrčao, baš kad su dva revolvra opalila onamo gdje sam maločas bio.

Izenada na drugoj obali bljesne vatra. Netko je bacio šibicu na suhu smreku. Plamen liznu visoko i odmah rasvijetli okoliš. Čuo sam štekanje revolvra i praskanje puške; preda mnom štrcne u zrak pijesak. Iza sebe začuh pljuskanje vode. Okrenuvši se, ugledao sam neki lik kako pretrčava riječicu i odmah opalio.

Čovjek zastane usred skoka, čudno se trzne i padne. Htjede ustati, a onda se okotrlja s obale u plitku vodu.

Nešto kao da mi je trznulo rukav. Trčao sam, padao i opet trčao. Još jedno drvo zahvati plamen. Vidio sam pred sobom mrkonju.

Penjući se uz blagu strminu, ugledah Ferraru. Imao je pušku i upravo me hvatao na nišan; udaljen je bio samo dvadesetak metara. Revolver mi je bio u ruci, pa sam odmah pucao, bacio se u stranu i opalio još jednom. Srušio se i pokušao okrenuti pušku, no ja sam mu već nestao s vidika, vrativši se u riječno korito i trčeci prema svom konju. Napokon sam se popeo na obalu, zgrabio uzde, skočio u sedlo i odmah mamuzama dodirnuo mrkonju. Budući da mu se nisu svidjeli ni vatra ni pucnjava, jurnuo je kao strijela. Iza mene odjeknu još nekoliko hitaca, nasumce ispaljenih, zatim zavlada tišina.

Krenuo sam na sjever, znajući da ih moram odvesti što dalje od Penelope i Mimsa. Osim toga, htio sam naći mjesto gdje će se mrkonja odmoriti. Mustang koji živi u krdu može trčati danima i zadovoljiti se s vrlo malo

vode, ali kad nosi jahača, zahtjevi mu više nisu tako skromni.

Uskoro sam ga usporio, promijenio smjer i napunio revolver i pušku, a sat poslije toga zaustavio sam se u malenoj jaruzi kraj nekog potoka. Sjao sam, skinuo sedlo s konja i pustio ga da se valja, a zatim sam ga svezao ondje gdje je mogao prići vodi. Kad sam legao, vjerovao sam da neću moći zaspati. Dokazao sam sebi da sam lažljivac, jer kad sam se probudio, sjalo je sunce i čuo sam cvrkut u krošnjama vrba.

Dugo sam ležao nepomično, gledao lišće nad sobom i osluškivao. Na jednoj je grani skakutala svraka, zatim je odletjela. Sjao sam, stavio šešir na glavu, obuo čizme i ustao.

Bio sam gladan, no ponestalo mi je hrane. Nisam htio krenuti u lov i pucanjem privući pažnju. Neće to biti prvo jutro bez doručka, mislio sam, a ni posljednje.

Kad sam krenuo, počela je kiša, hladna i jednolična. Obukao sam kabanicu. S vremena na vrijeme gledao sam iza sebe, ali nisam vidio ništa.

Zar su ipak otišli za Penelope i Mimsom? Njih dvoje imaju priličnu prednost, ali se zbog tovarnih konja ne mogu brzo kretati. Međutim, Harry Mims je iskusan lisac, i već će smisliti kako da se oslobodi progonitelja.

Uostalom, pogodio sam dvojicu, pa su se možda ostali donekle ohladili.

Te sam večeri, u zalazak sunca, ugledao tisuću ovaca i tri pastira, Meksikanca, s psima. Sva su trojica bila dobro naoružana, znajući da im u divljini danonoćno prijeti opasnost premda su razmjerno blizu naseljima. Baš su se ulogorili, pa sam im se pridružio i ubrzo doznao da su krenuli iz Las Vegasa. Pošto sam se najeo, ispričao sam im da mi se žuri jer me progone neki ljudi. Shvatili su to i osmjehnuli mi se blagonaklono.

Neko sam vrijeme slijedio na jug rječicu Corrupaw, dok se nije izgubila među stijenjem na obronku, a onda sam se ulogorio.

Kad je svanulo, uputio sam se prema liticama gdje je trebalo da se sastanem s Penelope i Mimsom. Čim sam tamo stigao, privezao sam konja za grm i popeo se na vrh te uzvisine.

Prvo što sam ugledao bila je prazna čahura, sjajna na suncu, a malo iza nje virila je iz grma čizma s mamuzom.

Brzo sam se spustio do tog grma. Harry Mims bijaše, mrtav!

Vidio sam da je s prilično male udaljenosti pogođen u leđa. Budući da je bio žilav, pokušao je otpuzati i sakriti se. Oni su ga, međutim, slijedili, sustigli i pucali mu u prsa. Njegova revolvera nije nigdje bilo. Vjerojatno mu je ispao kad ga je pogodio prvi metak.

U blizini nije bilo drugog leša, ni konja, ni zlata, ni Penelope.

Penelope?... Zazebe me oko srca. Što onda ako ga je ona ubila? Ako ga je iznenadila pucajući mu u leđa i potom ga dokrajčila? Tko se drugi mogao tako približiti?... Gdje li je ona sada?

Sišao sam s uzvisine i odjahao na zapad, tražeći tragove. Gotovo dva kilometra od litica pronašao sam da je nekoliko konja, među njima dva teško natovarena, pregazilo plitki potočić.

Trag se gubio i povremeno pojavljivao tako da sam ga ipak mogao slijediti. Osvrćući se iza sebe, najednom opazih još jedan trag, i to s desne strane. Bio je to osamljeni jahač, koji se često zaustavljao u grmlju.

O kome bi mogla biti riječ?

XIV

Penelopinim su se tragovima uskoro pridružili tragovi još četiriju jahača, koji su stigli s juga. Dva su mi konja bila poznata; pripadali su Bishopovoj družbi. Tko li je onda onaj osamljeni jahač?

Neko sam vrijeme jahao ravno na zapad, a onda sam naišao na labirint tragova. Zastao sam, podigao se u stremenima i zagledao u tlo.

Progonitelji su očito, izgubili Penelopin trag i, dok su ga pokušavali pronaći, njihovi su konji utabali tlo. Skrenuvši u luku, nastojao sam opet otkriti trag osamljenog jahača. Koliko sam mogao zaključiti, on je vješto čitao tragove, a budući da je bio ispred ostalih, vjerojatno je ustanovio kamo je odjahala Penelope.

Privremeno je skrenula na mek pijesak, na kojem ne ostaju jasni tragovi. Potom je ugledala pastire i skrenula pred njih. Jahala je u istom smjeru u kojem i oni, pa su prelazili preko njenih tragova i brisali ih.

Ovce su je privremeno štitile, no i Loomis, Bishop i ostali jašu na zapad. Čim prestignu stado, naići će na njene tragove. Doduše možda će ona skrenuti?

Već je pokazala da je vrlo pametna. Slutio sam da će napustiti smjer ovaca čim joj se ukaže prva prilika. Vjerojatno jaše daleko ispred stada. Budući da na konjima ima stotinu i pedeset kilograma zlata, zacijelo ne vjeruje nikome, pa ni pastirima.

Jahao sam s južne strane tragova koje su ostavile ovce. Stado se kretalo prema smrekama i borovima, gdje je među drvećem na obroncima bilo sočne trave.

Kad sam se popeo na jedan brežuljak, zaustavio sam se i pogledao okolicu. Ovce su prošle sa sjeverne strane, no mjestimice bijaše, kao i uvijek po jedinačnih tragova ovaca koje su se malo udaljile od stada i psećih tragova. Nigdje nisam vidio tragove kopita, no to me još nije razuvjerilo.

Pažnju su mi privukla dva strma brdašca na jugu. Suviše sam često pokušavao umaći progoniteljima da mi ne bi zapeo za oko takav krajolik. Ako je projahala između tih brdašaca, pastiri je nisu mogli vidjeti dok nisu prošli kraj njih, a tada je ona već mogla biti u nekom zaklonu. Nisu mogli znati na koju je stranu skrenula.

Kad sam projahao između brdašaca, uskoro sam naišao na nekoliko konjskih tragova. Vrlo ih je teško bilo slijediti, jer su se neprekidno gubili, Penelope je koristila pijesak i kamenito tlo gdje je god mogla.

Sada je trebalo odgonetnuti kamo je krenula. Cimarron je bio najbliži; ako se ne odluči za nj, mogla bi proći kroz planine i skrenuti prema Elizabethtownu ili na sjeveru produžiti prema Taosu. Na svakom kilometru vreba opasnost, no ona je hrabra i očito ima neki cilj. Slutio sam da će zaobići Cimarron. Dakle, ta djevojka s Istoka zadala nam je svima grдне muke. Ja-

hala je kroz divljinu... sama samcata, sa četiri konja i stotinu i pedeset kilograma zlata. Kamo?

Sada joj je trag bio prilično jasan, pa sam natjerao mrkonju u lagan galop i nastojao je slijediti što sam, brže mogao. Bila je nekoliko sati preda mnom kad je prešla rijeku Canadian, no prebrzo je tjerala tovarne konje. Teže je nositi zlato nego jahača.

Bili smo već u stočarskom području, pa će prije ili poslije naići na kaubojce, pomislih, a ubrzo sam se uvjerio da bijah u pravu. Postupila je vrlo lukavo. Zamijenila je konje za tri svježaja i bolja. No, prije nego što ih je zamijenila, sakrila je zlato u brdima.

Stigao sam u kaubojski logor i nepun sat poslije nje odmah u oboru spazio njene konje. Vidjelo se da su potpuno ispunjeni. Nisam ništa ispitivao. Ponudili su me jelom, kao što je običaj. Sjedeći kraj vatre, trampio sam mrkonju. Nipošto se nisam htio zauvijek odreći tog lijepog konja i to sam im rekao, a oni su odgovorili da će mi ga u svako doba vratiti.

— Jašete daleko? — upita jedan od njih.

— Da. Krenuo sam u Moru k rodbini. Prezivam se Sackett.

— Čuli smo to prezime.

Znatiželjno su me pogledali, jer su moji rođaci Tyrel i Orrin bili poznate ličnosti u New Mexicu. Nipošto im nisam htio odati da slijedim Penelope Hume. Ne bi mi ništa kazali da su i znali, jer bi svi stali na njenu stranu, što im nisam mogao zamjeriti.

— Vidio sam na sjeveru nekakvu skupinu jahača — napomenuh. — Čini mi se da nekoga progone.

Vranac kojeg sam dobio za mrkonju imao je široka prsa i činio mi se prilično vatrenim.

Pošto sam napustio logor, naišao sam na mjesto gdje je bilo sakriveno zlato dok je mijenjala konje. Tu je ponovno natovarila dragocijeni teret na samare i odjurila. Znala je da je izgubila previše vremena, pa ga je htjela nadoknaditi.

Pomislih da se uputim u Fort Union. Ondje su vojnici i više joj neće prijetiti nikakva opasnost iako će svima biti čudno što je radila sama u divljini... no nisam imao pravo.

Sada sam je s vremena na vrijeme već mogao vidjeti. Ne znam da li je i ona mene opazila, ali ako jest, zacijelo joj je bilo jasno da je očekuje neugodan razgovor. Zanimalo me tko je ubio Harryja Mimsa.

Onog osamljenog jahača nisam nijednom opazio, a ni ostale.

* * *

Najednom sam znao kamo jaše: prema Loma Pardi. Taj gradić na rijeci Mori bio je divlji i krvav, u njega su navraćali vojnici iz Fort Uniona i svakakve skitnice, muške i ženske. Jašući sa zlatom u Lomu, Penelope je nalikovala janjetu koje posjećuje čopor gladnih vulkova.

Kad je stigla do grada, bio sam još samo šest-sedam kilometara iza nje, no nisam je mogao doći i zaustaviti. Ujahavši u grad, opazio sam da su joj konji u oboru, a nje nije bilo nigdje na vidiku; kao da se nipošto nije htjela sastati sa mnom.

Nisam ušao u krčmu, jer sam znao da Penelope ne može biti u njoj, već sam otišao u malen restoran. Budući da je bio prazan, veselo su me dočekali, jer su me poznavali. Prišavši stolu Meksikanka zabrinuto zatrese glavom kad me je bolje pogledala.

— Senor Nolan, što to činite sa sobom? — prozbori. — Kako ste umorni!

Osvrnuvši se, pogledah se u zrcalu. Vidio sam da bih se morao obrijati okupati, ošišati i presvući. Dobro bi mi došle i tri noći spavanja.

— Senora — rekoh — da li ste vidjeli jednu djevojku... djevojku s nekoliko konja?

— O, ovaj put je posrijedi djevojka?! Da, vidjela sam je. Dojahala je danas, maloprije.

— Gdje je? Kamo je otišla?

— Otišla? Kamo bi mogla otići u Loma Pardi? Nije otišla, ovdje je.

— Ma, gdje?

— Tu negdje. — Ona sliježe ramenima. — Odakle bih to znala?

Sa mjesta gdje sam sjedio vidio sam ulicu i sve na njoj. Naručio sam jelo i pokušao ostati budan.

U to je doba ulica bila pusta, no ubrzo će se grad probuditi. Dovest će se vojnici i započet će uobičajena gužva. Ubijanja su tu bila, tako reći, na dnevnom redu, a kad bi se doznalo za

zlatu, nastao bi pakao. Međutim, negdje u gradiću je Penelope s blagom.

Što da mislim o svemu? Pružio sam joj priliku da pobjegne; pružio sam tu priliku i Mimsu, ali on je ubijen. Penelope se nije potrudila da me potraži niti mi je ostavila bilo kakav znak. Došla je ovamo gdje bih je najmanje očekivao. Nisam mogao ni zamisliti da su joj poznata ovakva naselja. No, možda joj je Mims pričao o Loma Pardi.

Pravedno bi bilo da dio zlata pripadne meni. Ja sam ga našao i izvadio, a od svega imam samo četiri dolara u džepu i ružan ožiljak iznad uha.

Tada se sjetih novca koji sam dobio od Loomisa zato što sam ih vodio. Pedeset dolara... Znači, nisam bez novca. Za pedeset dolara kauboj radi dva mjeseca, pa i više.

Sjedeći i razmišljajući o tome, ugledah Noblea Bishopa kako ulazi u ulicu. Kraj njega su jahali Jacob Loomis, Ralph i Sylvie Karnes. Pogledavali su lijevo i desno, prašnjavi i umorni, dok im je u očima gorjela vatra koju može upaliti jedino zlato.

Nisu me opazili, a ako odu u obor, vranac im neće biti poznat.

Samo, gdje su Penelope i zlato?

Hvatao me bijes. Izlagao sam se opasnosti, pošten je čovjek poginuo, ubijeno je nekoliko drugih, koji nisu bili tako poštteni, a čemu sve to? Na kraju je jedno djevojčice krupnih očiju odnijelo sve zlato, iako nema na nj veće pravo od nas. Što onda ako joj je Nathan Hume bio rođak? Zlato je bilo zakopano godinama, a da nije bilo mene nikada ga se ne bi domogla.

Ustao sam tako naglo da sam umalo prevrnuo stol, bacio kraj tanjura pola dolara i krenuo prema vratima.

— Čekajte, senor! — dovikne Meksikanka. — Da vam vratim sitniš!

— Zadržite ga. Radije me nahranite jednom kad budem dojahao bez novca.

Vani je bilo vruće. Krenuo sam ulicom i žustro otvorio zaklopna vrata Bazine krčme. Za tezgom je stajao osobno Baca. Kad me pogledao, oči su mu se malo suzile.

— Baca — rekoh bez okolišanja — u gradu je jedna djevojka. Dojahala je popodne i negdje se skriva. Ti znaš

sve što se zbiva u ovom gradu, pa mi reci gdje je ta djevojka. Odmah!

— Zao mi je. Ja...

— Baca, ja sam Nolan Sackett. Dobro me poznaješ.

Oklijevao je. Da je viknuo, odmah bi dotrčalo petnaest ili dvadeset opasnih ljudi i ja bi se našao u vlaškom škripou. No, u tom me času nije bilo briga ni za što, i on je to vjerojatno opazio.

— Djevojka je kod Slanting Annie. Pazi, igraš se glavom. Ima revolver i, navodno, spremna ga je upotrijebiti.

— Protiv mene neće. — Govoreći to, nisam bio baš sasvim siguran.

Izišao sam, Sunčani me sjaj udario u oči poput šake i ja sam trepćući zastao. Jedva sam čekao da vidim Penelope i doznam istinu. Borio sam se za nju, pomogao joj da pobjegne, našao joj zlato, a onda je odmaglila.

Mims je mrtav. Da li ga je ona ubila? Kako bi mu se inače mogao bilo tko približiti s leđa? Kroz glavu su mi prolazile te misli, ali nisam htio povjerovati u njih.

Koliba Slanting Annie bila je pod topolama na rubu grada. Koračajući prašnjavom ulicom, nisam se osjećao ugodno bez konja. Nijedan kauboj koji čuva svoj ugled ne pješači ulicom ako to može izbjeći; mađutim, nisam imao vremena da odem po konja, a i udaljenost je bila malena. Cijelo sam vrijeme imao na umu da su u gradu Bishop i ostali i da traže djevojku baš kao i ja.

Vrata mi je otvorila osobno Annie. Radila je već u desetak gradova na Zapadu, a ja sam je sreo u Fort Griffinu i Dodgeu.

— Annie, htio bih razgovarati s Penelope Hume.

— Nije ovdje, Nolane.

— Annie — rekoh grubo — ne laži! Znam da je ovdje i želim je obavijestiti da su u gradu Loomis, Bishop i ostali.

— Neka uđe — javi se Penelopin glas.

Annie korakne u stranu, a ja uđem u polumračnu sobu i skinem šešir. Penelope je imala sivu haljinu i bila je doista lijepa. Tek sam sada uočio svu njenu ljepotu.

— Sackett, mislila sam da ste mrtvi!

— Kao Mims?

— Jadni ujak Harry! Nije se mogao obraniti. Flinch ga je napao.

— Flinch? — Hm, kako nisam pomislio na njega? Svojim je držanjem od početka pokazivao da je podmukao. — I, očekujete da vam povjerujem?

— Naravno. Ne mislite, valjda, da bih ja ubila tog poštenog starčića?

— Znam samo to da se uvijek dočekate na noge. — Spustio sam se na stolac i stavio šešir na pod kraj sebe. — Moramo porazgovarati.

— Ne sada — odvrati ona i pogleda Annie.

— Hoćeš da odem da biste mogli razgovarati? Ne brini, od njega ti ne prijeti nikakva opasnost — reče Annie gledajući Penelope.

— Dakle, to je baš lijepa pohvala! — Osmjehnuh joj se.

— Hoću reći da si kavalir.

— Baš ti hvala.

— Ionako sam htjela posjetiti Jennie. — Annie uzme šešir, iziđe i zatvori vrata.

— Sasvim se dobro snalazite u divljini — progundao sam, promatrajući Penelope. — Ono s ovcama bilo je lijepa varka.

— Nisam nikoga prevarila.

— Jeste, prevarili ste njih. No, ne i mene.

— Što se tiče kretanja kroz divljinu, imala sam dobra učitelja. Vjerojatno najboljeg.

— Koga?

— Pa, vas. Promatrala sam vas cijelo vrijeme i štošta naučila. Vrlo ste oprezni. — Nekako me čudno gledala. — Niste rekli ni riječi o zlatu — reče napokon.

— Baš sam vas htio upitati što je s njim.

— Čini mi se da vi niste nikakav osobit odmetnik, Sackett. Pravi bi se odmetnik, vjerujem, najprije raspitao o zlatu.

— Možda. — Osvrnuh se i pogledah sobicu. Bila je lijepo namještena, iako skromno. — Gdje ste upoznali Annie?

— Njena je tetka šivala mojoj majci. Zнала sam da je u Lome Pardi, a ne poznajem nikoga drugog kome bih se mogla obratiti. Vi, vjerojatno, smatrate da se pristojna djevojka ne bi smjela družiti s Annie.

— Nisam to ni pomislio. Annie je dobra. Poznajem je već dugo. Nego, znate li što će se dogoditi ako bilo tko dozna da imate zlato? Nastat će pakao u gradu. A već vas traže.

— Annie poznaje jednog prijevoznika i nagovorit će ga da me odveze do Santa Fea. — Ona ustane. — Upravo sam skuhalo kavu. Hoćete li jednu šalicu?

Kad je otišla u kuhinju po vrč s kavom i šalice, promeškalo sam se u naslonjaču. Bio sam prilično nepovjerljiv prema takvu udobnu pokušstvu. Navikao sam na drvene klupe i čvrste stolice u krčmama, pa sam se bojao da bi se takav naslonjač mogao raspasti pod mojom težinom. Pa ipak, osjećao sam se ugodno u sobici. Nije mi smetalo ni držak revolvera što je virio ispod krpe na stolu.

Penelope donese kavu, natoči mi je i potom sjedne, blizu revolvera.

— Prijevoznik noćas kreće — reče. — Ima deset kola. Annie će ga nagovoriti da mi da jednu.

— Gdje je zlato?

Nije odgovorila, već reče:

— Želim da dobijete dio. Uostalom bez vas ga možda ne bih našla. a ni pošto ga ne bih uspjela zadržati.

— Hvala. Slušajte, ne mogu sjediti ovdje i čekati ih da dođu. Treba da nađem Loomisa... I Flincha.

— Čuvajte ga se. Kad je ubio Mimsa, pobjegla sam. Nisam mogla ništa drugo učiniti. Uplašila sam se.

Držeći šalicu, grozničavo sam razmišljao. Činilo mi se da se u kuhinji zadržala duže nego što je bilo potrebno. Srknuo sam dva-tri gutljaja, spustio šalicu na stol i ustao.

— Zar idete?

— Vratit ću se kad bude vrijeme za polazak.

Sagnuo sam se i podigao s poda šešir. Ruka joj je bila blizu revolvera; da li samo slučajno? Polako sam se uspravio, a ona me promatrala sjajnim očima. Htio sam joj vjerovati, no stalno me grickao crv sumnje.

Hitro prođoh mimo nje. Ušao sam u kuhinju, otvorio vrata i izašao na malu stražnju verandu. Pogledao sam sunce i zatrepao očima, zatim sišao s verande.

Dvorište i kuća bili su u sjeni topola. Netko je u kući hitro koračao. Priđoh prednjem uglu i pogledah na ulicu, lijevo i desno. Prvi je pogled bio tek letimičan... njime sam pokušao otkriti neposrednu opasnost... a onda pažljivo pregledam ulicu, tražeći mjesto gdje bi netko mogao čekati u zasjedi.

Upozorilo me tiho šuškanje iza mene. Okrenuvši se naglo, ugledao sam Loomisa kako podiže sačmaricu. Munjevito sam opalio iz revolvera i pogodio ga u tijelo, a obje su se cijevi sačmarice ispraznile u zemlju.

Smjestam sam se vratio pod topole i otrčao iza jedne dugačke građevine. Tada usporih, vratim se na ulicu i pridružim nekolicini što su izašli iz krčmi.

— Što se dogodilo? — upita netko.

— Čuo sam pucjavu iz donjeg dijela ulice — rekoh. — Možda je netko krenuo u lov.

Krenuo sam u Bacinu krčmu, gdje je bilo vrlo živahno, ali nisam našao Bishopa. Ubrzo sam izišao i otišao do obora. Izveo sam vranca, osedlao ga i privezao u sjeni.

Uto mi padne nešto na um. Prešao sam pogledom po konjima u oboru. Penelopeini su konji bili unutra, pa i tovarni, ali nisam nigdje vidio samare. Kad je ulazila u grad, bio sam joj za petama, i zacijelo je to znala. Nije joj moglo biti poznato gdje živi Annie, pa nije mogla odnijeti zlato ravno k njoj. Da je na tovarnim konjima imala samare kad je ujahala u grad, privukla bi pažnju, i to je dobro znala. Uostalom, u oboru bi morala skidati s konja šipku po šipku, jer bi cijeli samar bio za nju pretežak. A ako bi, jednostavno, otkopčala samare i bacila ih na zemlju, mogli bi se raspasti i pokazalo bi se zlato, ili bi se promatračima učinilo sumnjivim što su tako teški.

Prema tome vjerojatno je zlato ostavila negdje izvan grada.

XV

Stojeći kraj vranca i položivši mu ruku na sedlo, razmišljao sam o putu kojim smo dojahali i pokušavao se

prisjetiti mjesta gdje bi mogla sakriti zlato. Sljedio sam njezin trag sve do Loma Parde, pa kako je mogla skrenuti da to nisam opazio?

Tada se sjetih da nisam pratio njen trag baš do grada. Kad su se tragovi njenih konja pomiješali s drugim tragovima u blizini grada, više ih nisam tražio, čvrsto vjerujući da se uputila u grad.

Popeo sam se u sedlo i kroz uličicu odjahao prema rubu Loma Parde. Znao sam da jedan put vodi na zapad, prema planinama Sangre de Cristo, zatim na jug prema Las Vegasu i Santa Feu. Tim su se putem povremeno koristili prijevoznici. Što onda ako je Penelope zaobišla grad, približila se tom putu i kraj njega sakrila zlato?

Za deset minuta našao sam se već na putu i počeo tražiti moguća skrovišta. Kad bih htio sakriti težak tovar tako da ga poslije mogu lako pokupiti, gdje bih ga ostavio?

Sunce je već bilo nisko i uskoro će se smračiti. Konj mi je nečujno koračao po mekoj prašini. Međutim, makoliko gledao oko sebe, nisam mogao naći ono što sam tražio.

Tada, u posljednji čas, kad se već počelo smračivati, opazih prignječenu i gotovo požutjelu travu, te borove iglice i češere na njoj. Odmah sam se zaustavio. Očito, nešto je bilo na tom mjestu i pritislo travu.

Oko dva metra od tog mjesta ležao je prelomljen borić, visok tri metra, koji se komadom drveta i kore još držao za panj. Netko je uhvatio vrh stabla i povukao ga u stranu, te je tako otkrio travu na kojoj je ono ležalo već nekoliko tjedana.

Privezavši konja, prišao sam drvetu. Kad sam ga pomaknuo, ugledah samare sa zlatom. Skrovište je bilo udaljeno samo nekoliko metara od puta kojim će proći prijevoznikova karavana.

Sagnuo sam se i podigao samare. Prešavši dvadesetak metara, zastao sam i odmorio se, a onda sam produžio. Vratio sam se za petnaest minuta i neko vrijeme jahao svuda uokolo kako bih prešao preko svih tragova. Potom sam se vratio u grad i privezao konja pred već zatvorenim trgovinom.

Znao sam da, premjestivši zlato, nisam našao nikakvo spasonosno rješe-

nje. Kad svane, počet će potraga za njim. Međutim, namjeravao sam se pridružiti karavani. Imao sam bogato iskustvo što se tiče upravljanja teretnim kolima.

Stojeći u mraku kraj vranca, pogledao sam revolver i noževe, znajući da srljam iz opasnosti u opasnost.

Krenuo sam u Bacinu krčmu, sluteci da bih ondje mogao naći kočijaše. U krčmi je već bilo mnogo vojnika iz utvrđenja. Pili su s Bacinim plesačicama. Vidio sam i nekoliko Meksikanaca, Bacinih ljudi, koje se nije smjelo olako shvatiti.

Baca me spazio čim sam ušao i pratio pogledom dok sam se probijao kroz gomilu. Zaustavivši se blizu nje, naručih piće.

— Gracias, Baca — rekoh. — Našao sam je.

— Bueno. — On sliježe ramenima. — Annie mi veli da si dobar čovjek.

— Da se razumijemo, Baca. Ako ovdje započne bilo kakva borba, ne bih se htio s tobom sukobiti. Protiv tebe nemam ništa, i ne želim se boriti.

— Razumijem. Pijmo za sreću! — Pošto smo iskapili piće, oprezno je spustio čašu. Noble Bishop je u gradu. Propitkuje se o tebi.

— Ako ga nešto zanima, neka mi se obrati.

— Riječ je o senoriti?

— Vrlo je zgodna. — Bolje je da misli to nego da počne postavljati svakakva pitanja.

— Da, čuo sam.

— U povjerenju, tražim posao. Nešto što bi mi pomoglo da neko vrijeme ne srećem ljude. Dobro bi mi došao, na primjer, kočijaški posao. Ali na teretnim kolima, a ne na kočiji. Teretna kola nitko ne gleda, a u kočiju svi bule.

— U gradu je Ollie Shaddock, koji noćas kreće s nekoliko kola, a u Las Vegasu će mu se pridružiti još nekoliko.

Otišao sam do stola kraj zida i sjedoh. Čekao sam Shaddocka. Ponajčešće sam vrlo strpljiv, no sada sam bio uznemiren, jer zlato je težak teret. Bio sam nemiran zato što nigdje nisam vidio Bishopa, ni Sylvie, ni bilo koga drugog iz te družbe.

Kad je Shaddock, ušao, Baca mu polkaže rukom na moj stol; očito, htio me se što prije riješiti.

Ollie Shaddock bio je plećat i veseo čovjek svijetle kose koja je već postala prosijeda. Spremno mi pruži ruku.

— Tko se god zove Sackett, prijatelj mi je — reče. — I ja sam iz Tennesseeja.

— Znači, poznajete moje rođake, Tyrela i ostale?

— Kako ih ne bih poznavao! Dobri su to ljudi. Čekali ste me.

— Htio bih se zaposliti kao kočijaš, ili ću raditi besplatno. Bitno je da noćas, kad krenete upravljam posljednjim kolima...

— Povezani ste s onom djevojkom? — Lice mu se uozbiljilo.

— Donekle. Natovarit ću ono što ona namjerava natovariti. Dobit će svoj dio u Santa Feu... ali želim biti siguran da ću dobiti svoj dio.

— Vi ste Sackett, i to mi je dovoljno. — Naruči bocu. — Da znate li, Nola-ne, da sam ja uveo vašeg rođaka Orri-na u politiku? Bio sam svojedobno šerif. Duga je to priča.

— Dakle, možete li mi ostaviti mje-sta za dva natovarena samara?

— Svakaako. — Shaddock natoči piće.

U krčmi je već vladala gužva, pa sam želio izaći. Osim toga, htio sam provjeriti da li je sve u redu s Penelope. Ta mi je djevojka zadavala grdnih briga. Nikako nisam mogao odgonetnuti da li mi je protivnik ili nije. Možda je uistinu otišla u kuhinju po kavu... a možda je dala znak Loomisu.

Nakon nekog vremena Ollie Shaddock ustane i ode, rekavši mi prije toga gdje ćemo se sastati. Bila je puka sreća što je potjecao iz Tennesseeja i bio prijatelj moje obitelji.

Poslije nekoliko minuta i ja sam ustao, platio i izašao kroz bočna vrata. Baca me pratio pogledom, zacijelo sretan što odlazim. Nije želio gužvu u svojoj krčmi.

Noć je bila hladna i tiha. Na tamnom su nebu bile velike zvijezde. Suš-kalo je lišće. Zastao sam, slušajući ga-lamu iznutra, i pričeka da mi se oči priviknu na tamu. Nadao sam se da neću sada, u posljednji čas, upasti u neprilike. Znao sam gdje je zlato, smi-slio sam kako ću nestati iz grada, i

više nisam imao nikakvih zapreka na putu. Karavana će krenuti za nepun sat.

Duž zida odšunjaao sam se do ulice i zaustavio. Pogledao sam na obje strane. Vidio sam osvijetljen prozor na kolibi Slanting Annie. Annie sada radi, pa je Penelope sama i čeka kao i ja.

Ne bi se obradovala da me vidi, slutio sam, jer nijednoj djevojci nije zapelo oko za mene. Podigao sam ruke i pogledao ih. Sposobne su za rukovanje oružjem i alatom, sposobne i za najteži posao, za dizanje tereta, ali nikada im se nije pružila prilika da pokažu da mogu biti i nježne, vjerojatno im se i neće pružiti. Takko zgodna djevojka kao što je Penelope...

Nema smisla razmišljati o tome. Odjahaala je i ostavila me. Možda je ubila Harryja Mimsa i postavila mi klopku. Možda je istina da se uplašila kad je Mims poginuo i zato pobjegla, no ne mogu joj vjerovati. Nevolja je u tome što je ona takko prijazna i ljupka da mi zdrav razum svaki čas okreće leđa.

Negdje u blizini nalaze se Sylvie i njen brat. Premalo razmišljam o njoj, a ona, vjerojatnom mnogo misli na mene i obrađuje Noblea Bishopa.

Izišao sam na ulicu, djelomično obasjanu svjetlom što je prodiralo iz obližnjih prozora, i krenuo tamo gdje sam ostavio konja. Vranac tiho zarže i onjuši mi ruku. Donio sam mu komad šećera, koji je slasno pojeo, a onda ga odvežem i odvedem u mrak. Uskoro ću sjediti na terebnim kolima i napustiti grad. Pokupit ću zlato, ubaciti ga u kola i pažljivo pokriti, pa ćemo produžiti prema Las Vegasu i Santa Feu.

Što li će učiniti Penelope kad ustamovi da je zlato nestalo? Hoće li poći sa mnom ili ostati i pokušati ga naći.

Obuzet tim mislima, uzjahao sam i krenuo onamo gdje su čekala kola. Trebalo bi da uskoro stigne i Penelope.

S planina Sangre de Cristos puhao je hladan i svjež vjetar, donoseći miris borova i uspomenu na snijeg. Zau-stavio sam blizu crkve i pogledao niz ulicu. Iz jedne su se krčme čuli veseli teksački povici i hitac: očito, neki je vojnik ili kauboaj slavio. Na

brdima iza grada kojot je razgovarao sa zvijezdama i, sudeći prema tuljenju, na nešto se žalio.

Kad sam stigao do niza kola, zaustavio sam se kraj posljednjih i privezao za njih konja. Izvukao sam vinčesterku iz navlake na sedlu i stavio je iza sjedala, ali nadohvat ruku.

— To ste vi, Sackett? — progovori Ollie Shaddock, dolazeći mi u susret.

— Da, ja sam.

— Stalo vam je do one djevojke? — Zastao je kraj mene. Njegova se cigara žarila u mraku.

— Poprilično,

— Nije došla, a približuje se vrijeme polaska. Mislite da će odustati od putovanja?

— Ne vjerujem. — Zamislio sam se. Zar je to opet nekakva klopka? Rekla mi je da će noćas krenuti. Očekuje da je potražim? Ili su je možda Sylvie i Ralph uhvatili? — Koliko još imamo vremena?

— Petnaest minuta. Čekam da se još ukrca teret na jedna kola.

— Otići ću po nju.

— Radije čekajte ovdje. Ako želi poći, doći će.

— Vidjet ću što se događa.

— Sackett, čuo sam u gradu neka govorkanja. Budite oprezni. Netko unajmljuje plaćenike. Znae kakav je ovaj grad... u njemu se sve može dobiti za novac, pa i ljude koji su za sitniš kadri ubiti.

— Tko unajmljuje te plaćenike?

— Ne znam.

Planinski mi je vjetar godio. Bilo bi besmisleno da prerano umrem. Začudo, manje sam razmišljao o zlatu koje ću pokupiti nego o dodiru vjetra na licu i djevojci. Navikao sam na skroman život. U nekoliko sam se navrata već domogao novca, no brzo sam ga potrošio i živio opet po starom.

— Zar ste zaljubljeni u tu djevojku? — upita Ollie.

Da li sam zaljubljen? Vjerovao sam da nisam. Štoviše, mislio sam da i ne znam što je ljubav. Uvijek sam izbjegavao bilo kakve duboke osjećaje prema djevojkama. Uostalom, koja bi se mogla zaljubiti u mene?

— Ne znam, Ollie — odgovorih. — Ne vjerujem joj sasvim. Ona druga, ona tamnooka Sylvie, pravi je otrov — nju

poznaajem u dušu. — ali Penelope... Him, ne mogu se odlučiti.

— Budite oprezni, Sackette!

Pridoh vrancu i zamijenih čizme mokasinama.

— Brzo ću se vratiti, Ollie. Pričekajte me.

Anniena je kuća bila udaljena samo stotinu i pedeset metara. Krenuo sam duž ruba šumarka. Usta su mi se osušila, a srce je divlje udaralo... možda zato što sam očekivao neprilike, a možda zbog djevojke. Neprekidno sam uvrjavao sâm sebe kako nema smisla da se uzbuđujem zbog bilo koje djevojke na svijetu, ali sve je bilo uzalud.

Čuo sam glazbu iz Bacine krčme. Gosti su pjevali, pili, smijali se i kartali. Pred prečkom stajali su konji. Vidio sam nekog čovjeka s velikim sombrerom kako zveckajući mamuzama ulazi u krčmu.

Zastao sam u sjeni visokog stabla i promatrao Annienu kuću. Gledajući u osvijetljene prozore, osjetio sam najednom nekakvu prazninu u sebi, iznenađujuću čežnju za vlastitim prozorima i vlastitim domom, za toplim ugođajem i ženom koja bi me čekala na vratima. No, nema smisla tratiti vrijeme na takve misli; nije to za mene.

Zahvaljujući mokasinama, kretao sam se potpuno nečujno. Da sam imao čizme, ne bih bio tako tih, ali pod mokasinama sam osjećao svaku grančicu prije nego bih nagazio na nju, pa sam mogao na vrijeme premjestiti nogu.

Približivši se kući na petnaestak metara, opet sam zastao. Priljubio sam se uz topolu. Iz kuće se nije ništa čulo, pa sam se prišunjavao prozoru.

Za stolom je sjedila Penelope i nalijevala kavu, a njoj sučelice sjedila je Sylvie Karnes!

Kraj Sylvie bijaše Bishop. Ralph Karnes je upravo dolazio iz kuhinje, noseći na pladnju kolače. Kad je spustio pladanj, Penelope reče nešto o vremenu. Svi pogledaše na zidnu uru.

Dakle, ti tobožnji neprijatelji sjedili su miroljubivo kao na čajanci. Možda sam ja ipak jedina budala, pomislih.

Penelope spusti šalicu na stol, ustane i uzme svoju kapiću. Okrene se i reče im nešto; vjerojatno se opraštała.

Tih kao duh, žurno sam se vratio prema kolima. Ollie je nestrpljivo čekao.

— Doći će — rekoš.

— Razgovarali ste s njom?

— Nisam, ali će doći.

— Ona će biti na kolima pred vama, jer se oboje želite zaustaviti.

— Tko će upravljati njenim kolima?

— Reinhardt, vrlo pouzdan čovjek.

Poznajem ga već godinama.

Naslonivši se na kola, čekao sam Penelope. Bilo sam loše volje. Razmišljao sam o svom rođaku Orrinu, koji je uspio u životu iako je, kad je stigao na Zapad, imao koliko i ja. Postao je ugledna ličnost, a čime se ja mogu pohvaliti? Samo lutanjima po prašnjavim putovima, tučnjavama u krčmama i skrivanjem pred progoniteljima.

Ako malo bolje razmislim, ništa se neće izmijeniti ni onda ako se domognem zlata i obogatim. Bitno je ono što se postigne vlastitim rukama, vlastitim umom. Zlato ću dobiti zahvaljujući pukoj sreći i revolveru. Uostalom, možda ga i ne dobijem.

Iznenada je izronila iz mraka. — O, gospodine Shaddock — progovorila je. — Zao mi je što kasnim, ali navratili su neki prijatelji, pa sam morala popričati s njima. Spremni ste za polazak?

— Jesmo, gospođice. Ovo je Oscar Reinhardt. On će upravljati vašim kolima.

— Hvala vam.

Video sam da napreže oči gledajući prema meni; bio sam nejasan u mraku.

— Posljednjim će kolima upravljati Nolan Sackett — reče Ollie i pokaže na mene pa krene prema čelu karavana.

— Znači, i vi ste tu? Baš mi je drago. — Penelopa mi priđe oklijevajući. — Moram priznati da se radujem što odlazim. Želim pobjeći od tog... tog ubijanja. — Pogleda me. Razabirao sam joj blijedo lice u tami. — Pogođen je jadni Loomis. Nije mrtav, ali je teško ranjen. Ne mogu zamisliti kako se to dogodilo.

— Ovo je opasan kraj. Možda je lunjao naokolo, pa je netko pomislio da traži nekoga. Ispaljena su dva hica, zar ne? |

— Ne znam.

Okrenula se i prišla kolima, a Reinhardt joj pomogne da se popne.

Za nekoliko minuta prva kola krenuše. Znao sam da će se prava kolona stvoriti tek na otvorenom putu izvan grada. Zaustavljanje kola u početku neće privući nikakvu pažnju.

Pustio sam Reinhardtova kola da se malo udalje, a onda i ja potjerah svojih osam visokih mazgi.

Poneka su kola još stajala sa strane i postepeno su se, jedna po jedna ubacivala u kolonu.

Uškoro sam ugledao mjesto gdje sam sakrio zlato. Zaustavio sam se, a kola preda mnom su produžila. Osluškivao sam neko vrijeme, ali nisam čuo ništa sumnjivo pa sam omotao uzde oko kočnice i oprezno sišao.

Penelope je možda u dosluhu sa Sylvie i ostalima, ali ako nije, oni će promatrati karavanu. Znaju da ona ima zlato i da ga duž puta mora pokupiti. Da li promatraju i mene?

Ušao sam u šumarak. S vremena na vrijeme bih zastao i osluhnuo. Budući da nisam čuo nikakve neuobičajene zvukove, sagnuo sam se da uzmem samare. Učini mi se da čujem iza sebe šuškanje borovih iglica. Ukočio sam se, ali više se ništa nije čulo.

Izvadih prvi samar, pa drugi. Nisam se usudio ponijeti oba odjednom. Bio bih nemoćan ako bi me netko napao. Trebalo bi mi suviše vremena da pustim teret i posegnem za revolverom. Odnijet ću jedan po jedan.

Pošto sam ubacio prvi samar u kola, vratio sam se po drugi. Ponovno sam osluhnuo. Čuo se samo potmuo štopot kola. Podigao sam drugi samar na rame i polako se i oprezno vratio do ceste. Ondje sam zastao, osvrnuo se na sve strane i osluhnuo. Ustanovivši da se nigdje ništa ne miče, brzo sam prišao kolima, bacio u njih tovar i zategnuo preko samara šatorsko platno.

Upravo sam stajao kraj mazgi kad sam začuo nekoga kako dolazi cestom. Kad se približio, prepoznao sam Reinhardta.

— Tu ste, Sackettu? Ona djevojka je sišla s kola prije desetak minuta i još se nije vratila. Znae li vi što znači sve ovo?

— Mislim da je htjela pokupiti neku prtljagu. U mraku sve izgleda drukčije, pa vjerojatno ne može brzo naći svoje stvari.

— Nije li posrijedi što drugo?

— Slušajte, budite radije uz svoje mazge. Nema smisla da stradate zbog nečega što vas se ne tiče.

— Do vraga, ja se ne bojim.

— Naravno, ne bojite se, ali to nije bitno. Mogli bi ste poginuti, a bez razloga.

— Ako je djevojka u nevolji...

— Vjerujte mi, ona će se već snaći. No, idem po nju.

Istina, nije mi se baš mililo da uđem u mračni šumarak. Tko zna koliko ih je uz Penelope? Najpametnije bi bilo da sam ostao na cesti i pustio je da se izvuče vlastitim snagama.

Pa ipak, bila je sama, i nisam je mogao prepustiti sudbini.

Uputio sam se ravno prema slomljenom drvetu pod kojim je sakrila zlato. Kad sam se približio, nešto se pomakne blizu mene. Zamirisao je parfem.

— Penelope?

Približi mi se neki lik i za zglavak me nježno uhvate ženski prsti. No iznenada se stisak pojača, prsti mi povuku ruku natrag, a Sylvie se istodobno nagne prema meni.

Spasila me široka srebrna kopča na opasaču; vršak je noža udario o nju i kliznuo uvis. U istom sam se času trznuo natrag i nagonski je udario rukom dlana po podlaktici. Ruka joj je odrvenjela... možda sam je i slomio... jer je u hipu ispustila nož.

U idućem času bljesnu. Netko je bacio šibicu na osušeni bor. Za tili je čas bila osvijetljena cijela okolica. S druge je strane čistine stajao Ralph Karnes, a nedaleko njega Noble Bishop.

U trenutku kad je bljesnula vatra, Bishop je spazio mene a i ja njega, i obojica smo znali da je kucnuo čas obračuna. Spustio je ruku prema revolveru, no moj je nagon pokrenuo mišići e prije nego što je mozak spoznao položaj; u ruci mi se našao revolver... djelić sekunde prije njega.

Osjetio sam struju zraka kad mi je metak prozujao mimo vrata i vidio

Bishopa kako se grči i počinje padati. Uhvatio se lijevom rukom za granu i htio okrenuti revolver prema meni, ali sam ga pogodio još jednim metkom.

Karnes je opalio, no on nije bio revolveraš i pucao je brzopleto; vjerojatno je suviše naglo povukao obarač i zato je promašio. Međutim, ja nisam promašio. Ustuknuo je korak-dva, držeći se za prsa i kašljući, zatim srušio na lišće i smirio.

Kratka se bitka završila i ja sam sada potražio pogledom Penelope. Stajala je ondje gdje je ostavila zlato, i kao da nije ni shvatila što se događa. Samo je neprekidno ponavljala:

— Nema ga... nema ga...

Iz smjera u kojem je ležao grad čuli su se uzbuđeni povici. Vidio sam u daljini fenjer. Netko je dolazio.

Sutke sam podigao Penelope i odnio je do svojih kola.

— Krenite! — doviknuh Reinhardt. Nastojte stići ostale, a ja ću se brinuti o njoj.

— Ozlijeđena je?

— Nije. Samo krenite. Moramo što brže odavde.

Dok se Reinhardt žurio prema kolima, ja sam stavio Penelope na sjedalo, popeo se, uzeo uzde i krenuo. U mislima sam brojio koliko sam metaka ispalio... U revolveru su preostala dva, no nisam ga mogao puniti dok sam tjerao mazge. Puška mi je bila iza leđa, nadohvat ruku.

— Ne, ne! — progovori Penelope, iznenada se trgnuvši. — Ne mogu otići! Ondje je zlato! Moram ga naći!

— Nije ondje. Premješteno je ubrzo pošto ste ga sakrili.

— Odakle znate?

— Smirite se. Do Santa Fea je dalek put.

— Ne želim otputovati u Santa Fe! Hoću to zlato!

— I oni su ga htjeli... Sylvie, Bishop i ostali... pa vidite kamo ih je to doveo.

Reinhardtova se kola opet zaustave, zatim produže.

— Potrebno mi je to zlato — nastavlja je tvrdoglavo. — Moram ga se domoći. Kako ću živjeti bez njega? Nemam novca, a žene teško nađu posao.

— Mogli biste se udati.

— Ne želim se udati samo zato da bi se netko brinuo o meni. Želim se udati iz ljubavi.

— Romantično!

— Mislite što hoćete, ali takvo je moje gladište.

— Da imate sve to zlato, netko bi se vjenčao s vama zato što bi htio da se vi brinete o njemu.

Reinhardt je zaista vozio čudljivo. Opet se zaustavio. Nestopljivo sam čekao da produži.

— Uostalom, sada ne biste mogli naći zlato — nastavih. — Onaj je šumarak prepun ljudi koji pokušavaju odgonetnuti tko je u koga pucao. Ako se želite vratiti, pričekajte nekoliko tjedana. — Minutu dvije vozili smo se šutke, a onda rekoh: — Da li ste noćac časkali ugodno sa Sylvie?

Naglo se okrenula prema meni. — Uhodili ste me!

— Dabome. Moram znati što se zbiva i tko mi je prijatelj.

! — Znači, mislite da vam ja nisam prijatelj?

— Zar jeste?

— Trebalo bi da budem — odgovori ona poslije kratke šutnje. — Učinili ste za mene više nego itko. Bez vas vjerojatno ne bih ostala živa.

— Vi ste meni spasili život kad sam se ranjen našao na tlu. Zaustavili ste Ralpa. — Potjerao sam mazge malo brže. — Uostalom, sasvim ste se lijepo snalazili sami u divljini.

— Da niste bili iza mene, ne bih uspjela. Slutila sam da me pratite, pa sam nastojala činiti ono što biste vi uradili.

Nakon toga smo dugo šutjeli, slušajući samo štropot kotača i gledajući zvijezde. No ja sam osluškivao i druge zvukove. Nešto me kopkalo. Bio sam nekako uznemiren... Možda mi Penelope namjerava iznenada zarinuti nož u leđa?

— Sylvie me pokušala razrezati nožem — rekoh.

— Gdje je ona?

— Ostala je ondje. Možda će je neko vrijeme boljeti ruka, no preživjela je... na žalost.

— Podla je i zla.

— To sam već spoznao. I ubuduće će zbog nje ljudi umirati. Nadam se samo da je mi više nećemo vidjeti.

To »mi« nelsako mi se omaklo, ali Penelope kao da nije ništa zapazila.

— Što li je sa zlatom?

— Noću se krajolik doimlje dragaćijim. Vjerojatno ste tražili zlato na pogrešnom mjestu.

— Ali, ono drvo! Znam da je zlato bilo pod srušenim borom!

— Ima mnogo srušenih borova.

— Čini mi se da se vi nimalo ne uzrujavate zbog toga.

— Ne, ne uzrujavam se. Nikada nisam imao mnogo novca, pa mi neće ništa nedostajati u životu ne budem li imao to zlato.

Vozeci se jednolično, povremeno smo razgovarali, a zatim je zaspala.

Probudila se u svitanje, naglo je sjela i počela uređivati kosu.

— Gdje je karavana? — zapita. — Zaostali smo.

— Kriv je Reinhardt! Uopće ne tjera mazge. Dok nije svanulo, nisam ni znao da smo toliko zaostali za drugim kolima.

Izenada se kola pred nama zaustave. Kočijaš se, međutim, ne pokaže. Pošto su neko vrijeme stajala, sišao sam i krenuo do njih.

— Reinhardt, što je? Zaspali ste?

U tom času ugledah revolversku cijev i Flinchovo nepomično lice.

— Opasač... Otkopčaj ga!

Znao sam da s njim nema šale. Vrlo sam oprezno otkopčao opasač i bacio ga na zemlju.

! — A sada lovački nož... izvuci ga vršcima prstiju i spusti na tlo.

— Gdje je Reinhardt?

— Nije mu ništa — odgovori Flinch i pokaže glavom na kola.

— Kakvu ulogu imaš ti u tome, Flinche? Radiš za Karnesove?

— Radim za sebe. Moj je djed sudjelovao u borbi na Rabbit Earsu. Bio je Indijanac. Ispričao mi je da je bijeli poglavica ondje nešto sakrio. Poslije se vratio i tražio, ali nije ništa našao. Kad sam u Fort Griffinu čuo razgovor o Rabbit Earsu, zaposlio sam se.

S obzirom na to da su kola stajala na cesti, Penelope nas nije mogla vidjeti. Čuo sam je kako sllazi s kola i približuje nam se.

— Stani kraj njega — reče joj Flinch kad se pojavila. Prvi put se osmijehnuo. — Dakle, ipak ću se dočepati zlata.

— Zlato nije ovdje, Flinche — pobuni se Penelope. — Ostalo je ondje, pred Loma Pardom.

— Zlato je u njegovim kolima. — On mahne glavom prema meni. — Slijedio sam ga. Znao sam da će ga naći, pa sam ga slijedio i vidio ga kako ga skriva i poslije tovari u kola. Bolje mi je odgovaralo da zlato bude već u kolima... vrlo je teško.

— Vi cijelo vrijeme imate to zlato? — izusti Penelope netremice me gledajući. — Znači, vi ste...

— Moram vas ubiti — reče Flinch. — Najprije tebe, zatim nju.

— Pusti je neka odjaše.

Kad nije ništa odgovorio, koraknuo sam prema njemu.

— Digni ruke! — naredi mi.

Podigao sam ruke do ušiju.

— Objesit će te — rekoh. — Slušaj, mogli bismo...

Desna mi se ruka, udaljena samo nekoliko centimetara od ovratnika, naglo trzne. Munjevito sam izvukao nož što mi je bio na leđima i bacio ga, a on je oplio. Osjetio sam udar metka i vidio Flincha kako se ruši. Ostao je ležati potrbuške. Mrtav. Penelope ga je zaprepašteno gledala.

Oslobodio sam Reinhardta, koji je ležao svezan u kolima.

— Vjerojatno me ne bi ubio — promrmlja on, trljajući zglavke. —

Pomogao sam mu nekoliko puta kad nije imao novca.

— Hajde, krenimo! Shaddock se vjerojatno već pita što je s nama.

Vratio sam se s Penelope prema našim kolima i pomogao joj da se popne na njih. Reinhardt je već krenuo.

— Dakle, cijelo vrijeme imate zlato! — reče ona nakon nekog vremena.

— Aha!

— Što ćete učiniti s njim?

— Baš razmišljam. Vjerojatno ću vama dati polovinu.

— Dat ćete...

— Drugu ću polovinu, zadržati za sebe. Tako ćete se moći udati iz ljubavi. A budući da ću i ja imati polovinu zlata, moći ću se sam brinuti o sebi; drugim riječima, nećete moći reći da se muž vjenčao s vama zbog vašeg imetka.

Na to nije rekla ništa, a nije bilo ni potrebno; sve kao da je najednom postalo potpuno jasno.

— Činilo mi se da vas je Flinch pogodio — prozbori ona uskoro.

Pokazao sam joj gdje je metak pogodio opasač na lijevom boku; spljoštio je olovne vrhove dvaju metaka u redniku.

— Neko ću vrijeme imati modricu — rekoh — no u ovom sam času najsretniji čovjek na svijetu.

Smetalo mi je samo što sam bio neobrijan. A prije nego što smo stigli do Santa Fea, počelo je to smetati i njoj.

KRAJ

**o svemu
što
uzbuđuje**

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

145. Louis L'Amour: ŽIVOT ZA ZLATO
146. Ray Haves: GRINGOSI UMIRU U ČIZMAMA
147. Louis L'Amour: STAZA KIOWA
148. H. S. Sharon: USAMLIJENI OSVETNIK
149. Louis L'Amour: KILRONE
150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRAĆA UDARAC
151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT
153. G. F. Unger: CRNE SJENE
154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU
155. H. S. Sharon: ZLAČO U KLANCU SMRTI
156. Louis L'Amour: PUTOVANJE NA ZAPAD
157. Matt Chisholm: McALISTEROVA OSVETA
158. Louis L'Amour: OSVETNIK
159. U. H. Wilken: KORACI U SMRT
160. Matt Chisholm: BORAC ZA MIR
161. G. F. Unger: PROGNAJICI
162. Peter Dawson: ZAMKA SE ZATVARA
163. G. F. Unger: BRZI REVOLVERAŠI
164. G. F. Unger: »TIGRICA«
165. Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU
166. G. F. Unger: KLOPKA NA TOPOLINOM POTOKU
167. Louis L'Amour: KILLOE
168. G. F. Unger: POSLJEDNJI OBRAČUN
169. G. F. Unger: ČOVJEK ZA DESET DOLARA
170. Frank Gruber: KUDRAVI VUK
171. G. F. Unger: TAJNA ZELENOG SLAPA
172. Louis L'Amour: IZ KLOPKE U ZASJEDU
173. G. F. Unger: VIŠE OD REVOLVERAŠA
174. Louis L'Amour: VATRENO KRŠTENJE
175. G. F. Unger: STUPICA ZA VUKOVE
176. G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE
177. Scott F. Scott: BORI SE ZA SVOJ ŽIVOT, ČOVJEČE!
178. G. F. Unger: RIBOKOSA KARTASIĆA
179. Louis L'Amour: BITKA ZA VISORAVAN
180. G. F. Unger: DVONOŽNI TIGAR
181. Louis L'Amour: KAZNA STIŽE
182. H. S. Sharon: OLUJA U PRERIJI
183. Frank Striker: OSAMLIJENI JAHAC
184. H. S. Sharon: TRI NITKOVA
185. Peter Dawson: KRV ZA ZEMLJU
186. Louis L'Amour: BROD ZA DIVLJI ZAPAD
187. F. G. Unger: SLATERLEE JOŠ JAŠE
188. Louis L'Amour: HONDO
189. H. S. Sharon: POHLEPA VODI U SMRT
190. H. S. Sharon: BLAGO LEŠINARA
191. G. F. Unger: KAD SJEVERNJAK ZOVE
192. Louis L'Amour: SABLASNI KLANAC

U PRIPREMI:

193. G. F. Unger: ŠERIF IZGUBLJENOG GRADA

Jeste li nabavili

cijena 20 dinara

LJETO

MAGAZIN

144 stranice

Ljubavne pripovijetke:

Alberto Moravia: LJUBOMORA
Brigitte Rielaw: RUŽE ZA PATTY
Ann Duffin: MOJ DJEVER CHARLES
Ana Žube: JEDNOG SUNČANOG JUTRA

Kriminalističke pripovijetke:

Alberto Avellano: RUTINSKA ISTRAGA
Neil Forsyth: UBOJSTVO U ZRCALU
Ivo Košutić: SJENKA PROŠLOSTI
Dorothy B. Bennett: RAZLOG ZA RASTAVU
Timothy Tatcher: NADNICA ZA HRABROST

Vestern pripovijetka:

Louis L'Amour: UDOVICA IZ DO-LINE SANTA ANA

SF pripovijetke:

Isaac Asimov: ZAJAMČENO ZA-DOVOLJSTVO
Isaac Asimov: MAMU TREBA SLUŠATI

Stripovi:

Modesty Blaise: OPAKI PATULJCI (kompletan kriminalistički strip)
Alan Ford: PONOVO BABY KATE (kompletna neobjavljena epizoda)
Serif Matt Dillon u kompletnoj western epizodi: OSVETA MALE SOVE
Pink Panther: DOSADNA SLOBODA, PUT DO SREĆE (kompletne epizode)
Tom i Jerry: RASTEZLJIVA RUKA (kompletna epizoda)
Popaj (četiri kompletne epizode)

VATROMET PRIPOVIJEDAKA I STRIPA!